

UTRIP

INFORMATIVNI BILTEN ZBORNICE ZDRAVSTVENE NEGE SLOVENIJE - ZVEZE
DRUŠTEV MEDICINSKIH SESTER IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV SLOVENIJE

Leto VIII. številka 9. september 2000

poštšina plačana pri pošti 1102 Ljubljana

61
P2259

naklofen[®] rapid

diklofenak kalij

tablete po 50 mg

 hitro odpravi akutno bolečino

 2- do 3-krat 1 rapidna tableta na dan

Skrajšano navodilo

Indikacije: Lajšanje akutne bolečine. Potravmatična bolečina (izpahi, zvini, nategi), pooperativna bolečina (travmatologija, ortopedija, ginekologija, oralna kirurgija), ginekološka bolečina (dismenoreja, bolečine zaradi vstavitve materničnega vložka in druge bolečine), glavobol, zobobol, bolečina v hrbtenici, zunaj sklepni revmatizem, dopolnilo k zdravljenju infekcijskih bolezni.

Odmerjanje: Tablete Naklofen rapid dajemo 3-krat na dan. Izjemoma, npr. pri dismenoreji, odmerek povečamo na 200 mg na dan. Pri blagih bolečinah zadošča 100 mg na dan. Tablet Naklofen rapid ne dajemo otrokom do štirinajstega leta starosti.

Kontraindikacije: Peptični ulkus. Preobčutljivost za diklofenak. Diklofenak je kontraindiciran pri bolnikih, pri katerih je predhodno jemanje salicilatov ali drugih zdravil, ki zavirajo delovanje na sintezo prostaglandinov, povzročilo napad astme, urtikarijo ali akutni rinitis.

Opozorila: Previdnost je potrebna pri bolnikih s hudimi okvarami jeter ali ledvic, pri bolnikih s srčnim popuščanjem, porfirijo, Crohnovo boleznijo in pri ulceroznem kolitisu.

Stranski učinki: Lahko se pojavijo prebavne motnje. Redko se pojavijo peptični ulkus ali krvavitve v prebavilih. Izjemoma lahko pride do preobčutljivostne reakcije, glavobola, perifernih edemov in neznatnega povečanja vrednosti transaminaz.

Oprema in način izdajanja: 10 tablet po 50 mg. Na zdravniški recept. 1/99.

Podrobnejše informacije so na voljo pri proizvajalcu.

Krka, d.d., Novo mesto
Šmarješka cesta 6
8501 Novo mesto

**Nanj
se
lahko
zanesem!**

Menalind Professional je kolekcija za nego prizadete kože pri inkontinenci.

Izdelki iz kolekcije **Menalind Professional** vsebujejo skrbno uravnotežene kombinacije aktivnih sestavin za nego prizadete kože pri inkontinenci, vlaženje izredno suhe kože, blažitev srbenja, spodbujanje krvnega obtoka in zaščito kože pred jedkimi snovmi. Kolekcija vsebuje tri različne linije izdelkov. Modra linija so izdelki za vsakodnevno hitro in nežno čiščenje kože oz. telesa, v rumeni liniji ponujamo izdelke za vsakodnevno nežno nego telesa, intenzivno nego razdražene kože ter za spodbujanje krvnega obtoka, roza linija pa vsebuje izdelke za zanesljivo in dolgotrajno zaščito kože. Vsi izdelki iz kolekcije **Menalind Professional** so natančno preizkušeni in preverjeni v uglednih dermatoloških centrih.

merit

Merit d.o.o., Uvoznik in ekskluzivni zastopnik medicinskih izdelkov Hartmann,
Šmartinska 130, 1000 Ljubljana, Slovenija, tel.: +386 1 548 37 10, faks: +386 1 548 37 46

ROKAVICE V ZDRAVSTVENI USTANOVİ

Rokavice, ki se uporabljajo v zdravstvu, so namenjene predvsem **zaščit**i zdravstvenega osebja, kakor tudi bolnikov. Rokavice, primerne za uporabo v zdravstvu, so **medicinske rokavice** in zanje veljajo posebne zahteve - rokavice so **medicinski pripomočki za osebno zaščito**.

Izbira kakovostne in ustrezne rokavice v zdravstveni ustanovi je zahtevna in odgovorna naloga. Za medicinske rokavice veljajo mnogo strožji predpisi in standardi kot za ostale rokavice, kajti le kakovostni, preizkušeni in standardizirani izdelki nudijo uporabniku varno in ustrezno zaščito.

Predpisi, standardi in zahteve glede varnosti

pri uporabi rokavic določajo kakovost materialov za različne vrste medicinskih rokavic:

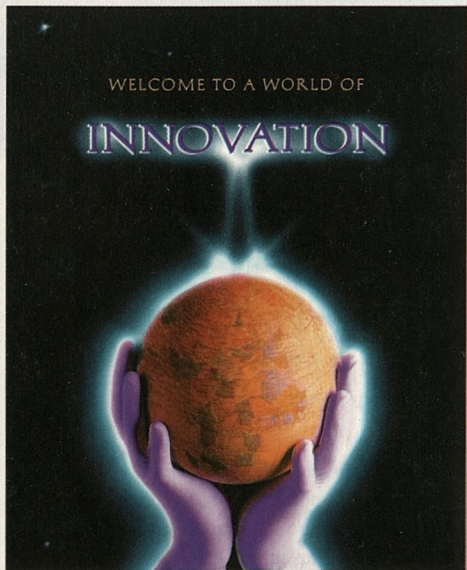
- **veljavna registracija za rokavice** skladno z Zakonom o zdravilih – pomeni kakovost, varnost in neškodljivost;
- **CE Certifikat** za izdelke in **Deklaracije o ustreznosti**;
- Evropska direktiva **93/42/EEC za medicinske pripomočke**;
- Evropski standard **EN-455-1** (zahteve standarda so vključene tudi v certifikat CE):
Medical gloves for Single use, Part 1: **Requirements and testing for freedom from holes**;
- Evropski standard **EN-455-2** (zahteve standarda so vključene tudi v certifikat CE):
Medical gloves for Single use, Part 2: **Requirements and testing for physical properties**;
- Evropski standard **prEN-455-3**
Medical gloves for Single use, Part 3: **Mesurement of protein level**;
- **FDA Standard ASTM D5712: Analysis of protein in natural rubber and its products.**
Dovoljena vsebnost beljakovin v končnem izdelku je **50 µg/g** vodnega ekstrakta (po metodi Modified Lawry FDA ASTM D5712);
- Evropski standard **EN ISO 30991 : Biokompatibilnost**;
- Testiranje za **penetracijo virusov** in odgovarjajoča poročila (**ASTM method F1671-97**);
- Standard **ASTM 6124** o **dovoljeni vsebnosti pudra**, ki po priporočilu ne presega **120µg**.

Izberite varno rokavico!

Dragica BENCIK, VMS, dipl. org. dela

SAFESKIN®

SAFESKIN

je vodilni proizvajalec rokavic vrhunske kakovosti iz lateksa in sintetičnih materialov. Lasten razvoj ter poznavanje najzahtevnejših trgov sta ključna za razumevanje potreb uporabnikov **v zdravstvu.**

Rokavice SAFESKIN vsem navedenim standardom in zahtevam za medicinske rokavice v celoti ustrezajo.

SAFESKIN je največji proizvajalec rokavic v svetovnem merilu.

Zastopnik in uvoznik:

Sanolabor

Leskoškova 4, Ljubljana, Tel.: 01 5854 211 - www.sanolabor.si

INFORMATIVNI BILTEN

ZBORNICA ZDRAVSTVENE NEGE SLOVENIJE -
ZVEZA DRUŠTEV MEDICINSKIH SESTER IN
ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV SLOVENIJE

UTRIP

ODGOVORNA UREDNICA:

Irma Antončič

UREDNIŠKI ODBOR:

Irma Antončič, Bojana Filej, Irena Istenič,
Petra Kersnič, Veronika Pretnar Kunstek

LEKTORICA:

prof. Cvetana Tavzes

PREVAJALEC:

Primož Trobevšek

NAKLADA:

11550 izvodov

LETNA NAROČNINA:

4500 SIT
Za člane plačano z članarino.

NASLOV UREDNIŠTVA:

UTRIP

Ljubljana, Vidovdanska 9

telefon, telefaks: 061/316-055, tajništvo Zbornice - Zveze

telefon, telefaks: 061/1344-903, naročnine, računi

e-mail: zveza.med.sester@siol.net

Žiro račun: 50101-678-48641

TRŽENJE OGLASNEGA PROSTORA:

ANONSA d.o.o. Ljubljana, Preglov trg 6,

tel.: 061/1408-202, tel/faks: 1400-315

PRIPRAVA ZA TISK:

STARLING d.o.o.

Vrhnika, Krožna pot 2, tel.: 061/757-850,

faks: 061/757-855, e-mail: starling@siol.net

TISK:

Tiskarna POVŠE

Povšetova 36 a, Ljubljana,

tel/faks: 061/301-542

MINLJIVOST

Kot blisk minevajo vsi dnevi,
Noči le sanje so in lep spomin,
Špet z upanjem zremo v novo jutro,
Tako ponavljajo se dnevi vsi.

Kako lepo je srečat nasmejano lice,
Ko veselje, sreča na njem žari,
Prikaže se kot sončni žarek,
Poln življenja, zdravja je in poln moči.

Naj dnevi takšni nikoli ne zamrejo,
Naj trpljenja žalosti, bolezni nikdar ni,
In sreča vedno spremlja naj ljudi.

Veronika Viltušnik.

Fotografija na naslovnici: Jože Matjašec

IZ DRUŠTEV

V DMSZT CELJE SMO VOLILI

POROČILO S STROKOVNEGA SEMINARJA

UDELEŽILI SMO SE

STROKOVNA EKSURZIJA V NOVO GORICO

DELO ZBORNICE - ZVEZE

- GREMO NAPREJ - DUNAJ 1988, MÜNCHEN 2000, SLOVENIJA V 2001 - 2 - 3 - 4... ----- 7
- MÜNCHENSKA DEKLARACIJA MEDICINSKE SESTRE IN BABICE: SILA ZA ZDRAVJE ----- 8
- UTRIP POLETNIH DNI NA ZBORNICI - ZVEZI ----- 9
- O MEDICINSKIH SESTRAH SO ZNALE SLOVENKE IN SLOVENCJI OB 12. MAJU 2000 REKLI... ----- 15

ICN

- NOVICE IZ ICN ----- 17

IZ DRUŠTEV

- V DMSZT CELJE SMO VOLILI ----- 19
- STROKOVNO SREČANJE DMSZT CELJE ----- 21
- POROČILO O SREČANJU DMSZT LJUBLJANA - MALO DRUGAČE ----- 22
- POROČILO S STROKOVNEGA SEMINARJA ----- 24

IZ SEKCIJ

- STROKOVNO SREČANJE MEDICINSKIH SESTER BABIC V LJUBLJANI ----- 29
- STROKOVNO SREČANJE PATRONAŽNIH MEDICINSKIH SESTER V BOVCU ----- 31

MI MED SEBOJ

- DROGE SO MED NAMI ----- 46

S HUMORJEM JE LAŽJE IN LEPSJE

- »PRVI, DRUGI, TRETJI...« ----- 48

Z MEDNARODNIH SREČANJ

- 13. SVETOVNI KONGRES ENTEROSTOMALNE TERAPIJE ---- 49
- RAZISKOVANJE V ZDRAVSTVENI NEGI ----- 51
- POROČILO O 23. LETNEM ZASEDANJU DELOVNE SKUPINE EVROPSKIH MEDICINSKIH SESTER RAZISKOVALK (WENR) IN 10. BIENALNI KONFERENCI WENR ----- 53
- PSIHO-SOCIALNI VIDIKI RAKA DOJKE ----- 57
- 11. SVETOVNA KONFERENCA TOBAK ALI ZDRAVJE »PROMOCIJA PRIHODNOSTI BREZ TOBAKA«, ----- 58

UDELEŽILI SMO SE

- STROKOVNA EKSURZIJA V NOVO GORICO ----- 60
- BILI SMO V ŠVICI ----- 61
- NOVO TISOČLETJE - NOVI CILJI ----- 62

OBVESTILA

64

SREČANJA V TUJINI

66

Vljudno prosimo, da prispevke za objavo v naslednji številki UTRIPA pošljete do 25. v mesecu in če je le možno na disketah ali na e-mail: zveza.med.sester@siol.net.

Uredništvo

GREMO NAPREJ - DUNAJ 1988, MÜNCHEN 2000, SLOVENIJA V 2001 - 2 - 3 - 4...

Mag. Bojana FILEJ, Petra KERSNIC

Münchenska konferenca v letu 2000 je bila priložnost za preučitev stanja na področju zdravstvene nege v vseh državah članicah Svetovne zdravstvene organizacije (SZO) v evropski regiji (vključno z državami bivše Sovjetske zveze in Izraelom). Zavedati se moramo, da SZO namenja medicinskim sestram veliko pozornost, saj te predstavljajo večino zaposlenih v zdravstvu. Poleg tega pa se SZO zaveda pomembnosti prispevka medicinskih sester k deležu zdravja ljudi. Prav ta delež bi bil lahko še večji pri uresničevanju strategije "Zdravje 21", ki je v Evropi načrtovana z 21 ciljih, ti se odražajo v petih sklopih: prvi se nanaša na enakost pri zagotavljanju zdravstvenega varstva in zmanjševanje razlik med državami in skupinami prebivalcev; drugi sklop ciljev je namenjen mobiliziranju vseh sektorjev v družbi, sodelujočimi pri vlaganju v zdravje; tretji sklop poudarja skrb za zdravje v vseh starostnih skupinah s sočasno skrbjo za okolje; četrti sklop obsega cilje, povezane s kakovostjo, njenim zagotavljanjem ter vrednotenjem učinkovitosti zdravstvenega varstva; peti sklop ciljev pa ustvarja in povezuje različne strukture v partnerstvo za zdravje kot enega od temeljnih stebrov nenehnega razvoja.

Med glavnimi značilnostmi nove strategije je tudi več vlaganja v zdravje in racionalizacija v zdravstvu ob sočasnem zagotavljanju kakovosti. Strategija poudarja pomembno vlogo medicinskih sester pri doseganju 21 ciljev. Prav zato potrebujejo medicinske sestre boljšo izobrazbo, večje kompetence pri izvajanju svojega dela in si pridobiti spretnosti za učinkovito sodelovanje v tržno naravnanih zdravstvenih sistemih.

Na konferenci je predsednica ICN - gospa Kirsten Stallknecht predstavila spremembe, ki so se zgodile v desetletnem obdobju od Dunajske konference do zdaj. Posebej in glasno je poudarila ugotovitve Svetovne banke, da so medicinske sestre cenovno najučinkovitejša skupina, ki ji ljudje po svetu tudi zaupajo. Poudarila je, da je za medicinske sestre še posebej pomembna zakon-

Alina Fawcett - Henesy - odgovorna za zdravstveno nego v Evropskem uradu SZO, dr. Marc Danzon - regionalni direktor SZO za Evropo, Andrea Fisher - ministrica za zdravstvo Zvezne republike Nemčije

odaja, ki ureja zdravstveno nego z vidika izobraževanja, prakse, zasebnega dela, specializacij, pridobivanja pravic do dela, predvsem pa ureja pravice ljudi do varne in kakovostne zdravstvene nege. ICN je v sodelovanju s SZO prav na tem področju pripravil obširne usmeritve za vse države članice. Največji izziv medicinskim sestram za naslednje desetletje je vsekakor t.i. program "leadership", ki pri medicinskih sestrah razvija kritično mišljenje, omogoča management sprememb, komunikacijo in sposobnosti za vpliv na politiko.

Zbornica - Zveza bo v jeseni 2000 v obstoječe načrte dolgoročnega in kratkoročnega razvoja zdravstvene nege vgradila zaključke konference in Münchensko deklaracijo. S tem bo Zbornica - Zveza začela uresničevati številne cilje, katerih zasnove segajo že daleč nazaj, in si zadala nove cilje, ki bodo zagotavljali razvoj stroke in dvig kakovosti dela tako za uporabnike kakor tudi za izvajalce storitev zdravstvene nege.

Podpisovanje Münchenske deklaracije

MÜNCHENSKA DEKLARACIJA

MEDICINSKE SESTRE IN BABICE: SILA ZA ZDRAVJE

17. junij 2000

Prevod: Prevajalsko lektorska služba Vlade R Slovenije

Druga ministrska konferenca SZO o zdravstveni negi in babištvu v Evropi se loteva enkratne vloge in prispevka šestih milijonov medicinskih sester in babic pri razvoju zdravja in zagotavljanju zdravstvenih storitev. Od prve ministrske konference SZO, ki je bila na Dunaju pred več kot desetimi leti, je bilo v Evropi že nekaj storjenega, da se okrepi status medicinskih sester in babic in da se njihove zmožnosti kar najbolje uporabijo.

Kot ministri za zdravstvo držav članic v evropski regiji SZO, ki sodelujemo na münchenski konferenci,

VERJAMAMO, da imajo medicinske sestre in babice bistveno in vse pomembnejšo vlogo pri prizadevanjih družbe, da se loti izzivov javnega zdravstva našega časa, prav tako tudi pri zagotavljanju kakovostnih, dostopnih, pravičnih, učinkovitih in občutljivih zdravstvenih storitev za kontinuiteto oskrbe in se posvečajo pravicam in spreminjajočim se potrebam ljudi.

POZIVAMO vse pristojne organe v evropski regiji SZO, da pospešijo svoje delovanje in okrepijo zdravstveno nego in babištvo s tem,

- da zagotovijo sodelovanje medicinskih sester in babic pri odločanju na vseh ravneh razvoja in izvajanja politike,
- da se lotijo ovir, še zlasti vprašanj kadrovske politike, spola in statusa ter medicinske nadvlade,
- da zagotovijo finančne spodbude in priložnosti za napredovanje,
- da izboljšajo začetno in nadaljevalno šolanje ter dostop do višje izobrazbe iz zdravstvene nege in babištva,
- da ustvarijo priložnosti za medicinske sestre, babice in zdravnike, da se skupaj učijo na dodiplomski in podiplomski ravni, da se zagotovi bolj kooperativno in interdisciplinarno de-

lovanje zaradi boljše oskrbe bolnikov,

- da podpirajo raziskovanje in razširjanje informacij zaradi razvijanja baze znanja in izkušenj za prakso v zdravstveni negi in babištvu,
- da iščejo priložnosti za vzpostavitev in podporo programov in služb skupnosti za zdravstveno nego in babištvo, ki so osredotočeni na družino, in vključujejo, kjer je to primerno, patronažno medicinsko sestro,
- da okrepijo vlogo medicinskih sester in babic v javnem zdravstvu, pri spodbujanju zdravja in razvoju skupnosti,

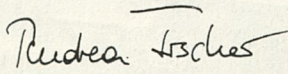
SPREJEMAMO, da je treba zavezanost in resna prizadevanja za krepitev zdravstvene nege in babištva v naših državah podpreti:

- z razvojem vsestranskih načrtovalnih strategij delovne sile, da se zagotovi ustrezno število dobro izobraženih medicinskih sester in babic,
- s potrebnimi zakonodajnimi in ureditvenimi okviri na vseh ravneh zdravstvenega sistema,
- tako, da medicinskim sestram in babicam omogočimo smotno in učinkovito delo, da bodo lahko v celoti izkoristile svoje zmožnosti kot neodvisne in medsebojno odvisne strokovnjakinje.

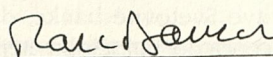
ZAVEZUJEMO SE, da bomo sodelovali z ustreznimi ministrstvi in telesi, vladnimi in nevladnimi, na državni, regionalni in mednarodni ravni, da uresničimo prizadevanja te deklaracije.

Od Regionalnega urada SZO za Evropo *PRIČAKUJEMO* strateško vodenje in pomoč državam članicam pri pripravi usklajevalnih mehanizmov za sodelovanje z državnimi in mednarodnimi institucijami za krepitev zdravstvene nege in babištva ter

PROSIMO regionalnega direktorja, da redno poroča Regionalnemu odboru za Evropo in da v letu 2002 organizira prvo srečanje za pregled in oceno izvajanja te deklaracije.

Gospa Andrea Fischer
ministrica za zdravstvo, Zvezna republika Nemčija

Dr. Marc Danzon
Regionalni direktor za Evropo, Svetovna zdravstvena organizacija

P R I S E G A

ZDRAVJE 21 MEDICINSKA SESTRA

ZDRAVJE 21 BABICA

Kot medicinska sestra oziroma babica ZDRAVJA 21 svoje znanje, veščine in človečnost ponovno namenjam zdravju vseh v družbi. Moje poslanstvo je, da si skupaj s skupnostjo prizadevam za boljše zdravje in zagotavljam, da so zdravstvena preventiva, nega in zdravljenje pravica vsakega človeka. Skupaj s svojimi kolegi v poklicih zdravstvene nege in babištva ter v sodelovanju z javnimi in drugimi zdravstvenimi strokovnjaki si bom prizadevala nenehno povečevati svojo sposobnost za spodbujanje zdravih življenjskih slogov, zdravih delovnih mest in zdravih skupnosti. Boljše zdravje posameznikov, družin in skupnosti bo merilo mojega uspeha. Sočutna in etična nega bosta moje stalno vodilo.

Prevod: Prevajalsko lektorska služba Vlade Slovenije - junij 2000

UTRIP POLETNIH DNI NA ZBORNICI - ZVEZI

Petra KERSNIC

Če nadaljujemo z izvorom imen naših mesecev, je mesec julij poimenovan po rimskem vojskovodju in državniku Gaju Juliju Cezarju. Slovenci ga poznamo še po imenih kot so srpan, žetnjak, pšeničnik, senenec, Jakobov mesec, sedemnik, sredoleten ali šentjakobnik. Tudi ime avgust ima poreklo v prvem rimskem cesarju Avgustu, kot je rimski senat podelil častno ime cesarju Oktavijanu. Slovenci mu pravimo prašnjek, mešnjek, velikomešnjek, mlatnik, gospojnik, osemnjenik ali poznoletnik.

In kaj smo delali in kje smo bili v juliju in avgustu:

3. julij

- sestanek Nacionalne koordinacije Zbornice - Zveze, na kateri je bilo podano obširnejše poročilo o Ministrski konferenci o zdravstveni negi v Münchnu v času od 14. do 17. junija. 2000. Navzoči so sklenili, da bo delovna skupina v mesecih septembru in oktobru na podlagi Münchenske deklaracije oblikovala strateški načrt razvoja zdravstvene nege.

4. julij

- 19. seja Upravnega odbora.

10. julij

- sestanek delovne skupine za nomenklaturu

poklicev v zdravstveni negi.

11. julij

- udeležba na posvetu o pripravi projekta nove organiziranosti domov za starejše v Sloveniji, ki ga je organiziral Državni svet Slovenije in Skupnost socialnih zavodov Slovenije

Namen posveta je bil predstaviti cilje in nujne pogoje za uresničevanje strateškega razvojnega programa organizirane skrbi za starejše Skupnosti socialnih zavodov Slovenije, predstavitev pomanjkljivosti sedanje organiziranosti domov za starejše in ocena vpliva na nadaljnji razvoj, predstavitev razlogov za spremembo organiziranosti in zamisli o novi organiziranosti ter izmenjava izkušenj iz tujine.

13. julij

- sestanek delovne skupine za oblikovanje predloga Zakona o dejavnosti zdravstvene nege

- 15. seja Komisije za dodeljevanje sredstev iz sklada za izobraževanje.

18. julij

- razgovor z novim ministrom za zdravstvo spec. akad. st., Andrejem Bručanom. Na razgovoru smo mu predstavili nekatere najaktualnejše aktivnosti v Zbornici - Zvezi, ki so tesno povezane s postop-

kom oblikovanja predloga Zakona o dejavnosti zdravstvene nege, znotraj katerega so osrednja tema licence ali dovoljenje za samostojno delo v zdravstveni negi, strokovni nadzor, register izvajalcev zdravstvene nege in vpliv na izobraževanje za poklice v zdravstveni negi. Pogovarjali smo se tudi o vprašanih kadrovskih normativov, sistematizacije delovnih mest, pomanjkanju kadrov v zdravstveni negi ter o zasebništvu v zdravstvu in zdravstveni negi. Razgovor je bil prijeten, korekten in v duhu sodelovanja.

- sestanek delovne skupine za prevod verzije beta ICNP - mednarodne klasifikacije prakse zdravstvene nege.

19. julij

- sestanek delovne skupine za oblikovanje predloga Zakona o dejavnosti zdravstvene nege.

24. julij

- obisk skupine študentk zdravstvene nege iz tujine, ki v organizaciji in sodelovanju s sekcijo študentov zdravstvene nege opravljajo delovno prakso v Sloveniji.

25. julij

- sestanek organizacijskega odbora 1. slovenske konference katastrofne in vojne medicine.

3. avgust

- seja Zdravstvenega sveta pri Ministrstvu za zdravstvo.

13. - 16. avgust

- obisk gospe Sally Shaw, predstavnice ICN, z namenom ogleda in preverjanja sposobnosti organiziranja sestanka CNR - skupine predstavnikov ICN posameznih držav v Sloveniji v letu 2007.

29. avgust

- 20. seja Upravnega odbora.

30. avgust

- sestanek Uredniškega odbora Utripa.

1. september

V Poročevalcu Državnega zbora Republike Slovenije št. 73 je objavljen predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o zdravstveni dejavnosti, ki ga je v hitri postopek (rok za odpravo neskladnosti se je iztekel 23.7.2000) v Državni zbor vložila skupina poslancev v skladu s prvim odstavkom 176. člena poslovnika Državnega zbora Republike Slovenije:

prim. Majda Kragelj Zbačnik, dr.med., Bogomir Špiletič, Zmagaj Jelinčič, dr. Helena Hren Vencelj, Vincencij Demšar, Jožef Jerovšek, Franc Jazbec, Rudolf Petan in Franc Čebulj.

Po odločbi Ustavnega sodišča so se predstavniki šestih zbornic, navedenih v predlogu sprememb zakona, povezali v Koordinacijo zbornic, ki so

vsaka posebej in tudi vse skupaj iskale poti za dosego zastavljenih ciljev – preglednost organiziranosti na posameznem strokovnem področju, nadzor nad lastno stroko in vpliv na izobraževanje in razvoj stroke. Pobude posameznih poslancev so se združile v enoten predlog sprememb zakona o zdravstveni dejavnosti.

Predlagane spremembe zakona bodo obravnavane na Osboru Državnega zbora za zdravstvo, delo in družino, seveda v kolikor bo predvolilni čas to dopuščal. Žal nam do danes še ni uspelo pridobiti mnenje oziroma predlog s strani Ministrstva za zdravstvo čeprav smo za to večkrat prosili. Pa se nam obeta zopet vroča jesen!!!

IZ POROČEVALCA:

I. UVOD

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA IZDAJO ZAKONA

Zakon o zdravstveni dejavnosti (Ur.l. RS, št. 9/92, 13/93, 45/94, 37/95, 8/96, 59/99 in 90/99) ureja združenja in zbornice. V 87. členu navedenega zakona je določeno, da se glede na interes zdravstvenih delavcev in zdravstvenih zavodov lahko ustanovijo tudi druge zbornice.

Zakon v 85. členu našteva naloge Zdravniške zbornice, za ostale zbornice pa zakon ne določa nalog in področja njihovih dejavnosti, prav tako pa jim ne daje javnih pooblastil. Tako ostaja odprto vprašanje, kdo naj bi opravljal naloge na drugih področjih, kot so fizioterapija, zdravstvena nega, delovna terapija, laboratorijska medicina, radiološka dejavnost in sanitarna dejavnost. Te dejavnosti imajo enake potrebe in zahteve po spremljanju in nadzoru svojih dejavnosti, kot jih ima Zdravniška zbornica.

V ospredju so vprašanja kodeksa zgoraj navedenih strok, izobraževanja na teh področjih, strokovni nadzor, preverjanje strokovnosti in usposobljenosti poklicev, združenih v teh zbornicah, in s tem v zvezi tudi dajanje, podaljševanje in odvzemanje dovoljenj za samostojno delo. Prav tako je odprto vprašanje zastopanja interesov teh poklicev pri sklepanju kolektivnih pogodb ter pri sklepanju pogodb z Zavodom za zdravstveno zavarovanje Slovenije.

Zaradi takšnega stanja so poklici zgoraj navedenih zdravstvenih delavcev v primerjavi z zdravniki, zobozdravniki in lekarniškimi farmacevti v neenakem položaju. Pravna praznina na tem področju ima tudi negativne praktične posledice, ki se kažejo v zaposlovanju neustreznih kadrov, odsotnostjo nadzora nad kakovostjo dela, neustreznem in nestrokovnem

izobraževanju ter usposabljanju posameznih profilov itd.. Vse to pa gre na škodo zavarovalnic. Pobudo za boljšo organiziranost zdravstvenih delavcev že dalj časa dajejo Zbornica fizioterapevtov Slovenije, Zbornica zdravstvene nege Slovenije, Zbornica delavnih terapevtov Slovenije, Zbornica laboratorijske medicine Slovenije, Zbornica radioloških inženirjev Slovenije ter Zbornica sanitarnih inženirjev Slovenije (v nadaljevanju: Zbornice), ki so ustanovljene že od leta 1992 oziroma 1993.

Zaradi neurejenih razmer na strokovnih področjih zgoraj navedenih zbornic je Zbornica fizioterapevtov Slovenije vložila 24.2.1998 pobudo za presojo ustavnosti 87. člena Zakona o zdravstveni dejavnosti na Ustavno sodišče RS. Ustavno sodišča RS je v postopku za oceno ustavnosti, 17.6.1999 odločilo:

1. ZZD (Ur.l. RS, št. 9/92, 13/93, 45/94-odl.US, 37/95 in 8/96) je v neskladju z Ustavo, kolikor za zbornice, ustanovljene na podlagi njegovega 87. člena, ne določa postopka in kriterijev za njihovo ustanovitev.
2. Državni zbor je dolžan ugotovljeno neskladnost z Ustavo odpraviti v roku enega leta od dneva objave te odločbe v Uradnem listu RS. Odločitev Ustavnega sodišča RS potrjuje, da so prizadevanja v navedeni smeri utemeljena in terjajo takojšnjo ustrezno obravnavo.

2. CILJI IN NAČELA ZAKONA

S predlaganim zakonom o dopolnitvi ZZD se v zdravstveni zakonodaji dopolnjuje veljavni zakon v določilih, ki opredeljujejo združevanje v zbornice zdravstvenih dejavnosti. V zdravstveni zakonodaji se uzakonjujejo tudi Zbornice, ki so stanovske organizacije fizioterapevtov, izvajalcev zdravstvene nege, delovnih terapevtov, izvajalcev laboratorijske medicine, radioloških inženirjev ter sanitarnih inženirjev. Dopolnitev ZZD je v duhu usklajevanja slovenske zakonodaje z zakonodajo držav v EU, kjer poklici v navedenih zbornicah ne morejo opravljati svojega dela brez licence in registracije v organizacijah, ki so po svoji dejavnosti in organiziranosti podobne Zbornicam (Registration Boards), in temeljijo na 87. členu ZZD, ki določa, da se glede na interes zdravstvenih delavcev in zdravstvenih zavodov lahko ustanovijo tudi druge zbornice, ki so pravne osebe.

Cilj predlaganih sprememb in dopolnitev zakona je odprava neskladnosti z odločbo Ustavnega sodišča (U-I-77/98) in opredelitvi področja dela poklicev, združenih v zbornicah v zdravstvenem

sistemu.

S pridobitvijo javnih pooblastil bi se uredili poklici zdravstvenih dejavnosti skladno z akti Zbornic. Na osnovi tako predlaganih sprememb in dopolnitev ZZD bodo opravljali storitve le strokovno usposobljeni kadri, ki bodo z načrtovanimi podiplomskimi izobraževanji, izpopolnjevanji in usposabljanji sledili razvoju in napredku stroke.

Licence v posameznih strokah bodo omogočale stalen nadzor strokovne usposobljenosti, kvalitete dela in odnosa do bolnikov. Licence bodo onemogočale opravljanje dejavnosti laikom in drugim nestrokovnim osebam, ki povzročajo veliko in nepopravljivo škodo zaradi nepoznavanja metod in tehnik dela ter načinov in ukrepov zagotavljanja varnosti ter zdravja pri delu.

Cilji pogojujejo tudi izhodiščna načela strok, ki temeljijo na kakovosti, moralno-etičnem pristopu, osebni odgovornosti, enakovrednosti strok v zdravstvenem timu in timski obravnavi bolnika.

3. FINANČNE POSLEDICE

Predlagane spremembe in dopolnitve zakona o zdravstveni dejavnosti bodo imele posredne in neposredne posledice na državni proračun.

Za izvajanje nalog iz naslova javnih pooblastil zbornice potrebujejo:

Zbornica fizioterapevtov Slovenije – 14 milijonov tolarjev,

Zbornica zdravstvene nege Slovenije – 22 milijonov tolarjev,

Zbornica delovnih terapevtov Slovenije – 8 milijonov tolarjev,

Zbornica laboratorijske medicine Slovenije – 6 milijonov tolarjev,

Zbornica radioloških inženirjev Slovenije – 8 milijonov tolarjev,

Zbornica sanitarnih inženirjev Slovenije – 6 milijonov tolarjev.

II. BESEDILO ČLENOV

1. člen

V zakonu o zdravstveni dejavnosti (Uradni list RS št. 9/92, 26/92, -popravek 13/93 – valorizacija zneskov, 45/94, 37/95, 8/96, 59/99 – odločba ustavnega sodišča, 90-3/99 - popravek odločbe) US, 90/99 in 98/99) se v drugem odstavku 13. člena med besedo "Zdravniki" in "specialisti" vstavilo besede "in drugi zasebni zdravstveni delavci"

V tretjem odstavku 13. člena se v prvi vrstici za besedo »zdravniki« dodajajo besede »in drugi specialisti«, v drugi vrstici pa se besedi »zasebni zdravniki« nadomestita z besedo »zasebniki«.

2. člen

V ZZD (Ur.l. RS, št. 9/92, 13/93, 45/94-odl. US, 37/95, 8/96) se za 85. členom doda 85.a člen, ki se glasi: »Fizioterapevti, izvajalci zdravstvene nege, delovni terapevti, izvajalci laboratorijske medicine (magistri farmacije, univ.dipl.ing. kemije, dr. medicine, univ.dipl. biologi, univ.dipl. mikrobiologi, dr. veterinarske medicine), radiološki inženirji ter sanitarni inženirji, ki opravljajo zdravstveno dejavnost, se obvezno združujejo v naslednje zbornice:

- Zbornica fizioterapevtov Slovenije,
 - Zbornica zdravstvene nege Slovenije,
 - Zbornica delovnih terapevtov Slovenije,
 - Zbornica laboratorijske medicine Slovenije,
 - Zbornica radioloških inženirjev Slovenije,
 - Zbornica sanitarnih inženirjev Slovenije,
- (v nadaljnjem besedilu: zbornice), ki imajo naslednje naloge:

1. sprejemanje Kodeksa etike izvajalcev posameznih strok, preverjanje njihovega izvajanja ter ukrepanje ob kršitvah,
2. podeljevanje, podaljševanje in odvzemanje dovoljenj za samostojno opravljanje dela (licence),
3. izvajanje strokovnega nadzora s svetovanjem,
4. sodelovanje pri načrtovanju, spremljanju in nadzorovanju pripravištvu, podiplomskih in dodiplomskih izobraževanj, izpopolnjevanj in usposabljanj ter preverjanje strokovne usposobljenosti zaposlenih v dejavnosti, za katero je bila Zbornica ustanovljena,
5. izdajanje mnenj o podelitvi koncesij za opravljanje zasebne dejavnosti,
6. poročanje upravnim organom in zavodom ter Zdravstvenemu svetu o stanju na svojem področju ter posredovanje predlogov in mnenj v zvezi s področjem, ki ga pokriva posamezna Zbornica, zlasti glede uvajanja novih metod di-

agnostike in zdravljenja, potrebne opreme in strokovnosti izvajalcev,

7. dajanje soglasij k cenam storitev in k pogodbam, sklenjenim med zdravstvenimi zavodi in Zavodom za zdravstveno zavarovanje, ki se nanašajo na posamezne stroke,
8. sodelovanje pri sklepanju kolektivnih pogodb v imenu zasebnih zdravstvenih delavcev, članov Zbornice, kot delodajalcev,
9. zastopanje interesov zasebnikov posameznih strok pri sklepanju pogodb z Zavodom za zdravstveno zavarovanje Slovenije,
10. vodenje registra članov Zbornic,
11. organiziranje strokovnih srečanj s področja dejavnosti Zbornic,
12. opravljanje drugih nalog v skladu z zakonom in statutom.

Naloge iz 2., 3., 4. in 5. točke prejšnjega odstavka opravljajo posamezne Zbornice kot javna pooblastila.

Naloge, ki jih opravljajo posamezne Zbornice iz prejšnjega odstavka tega člena, se financirajo iz sredstev državnega proračuna.

Posamezne Zbornice sprejmejo statute, h katerim da soglasje Vlada Republike Slovenije v delih, kise nanašajo na javna pooblastila.

Zbornice so pravne osebe.

3. člen

87. člen ZZD se spremeni tako, da se glasi:

»Zdravstveni delavci in zdravstveni zavodi lahko ustanovijo tudi druge zbornice, če izpolnjujejo za to naslednje pogoje:

- v zbornice se združujejo poklici ožjih strokovnih področij, ki so pridobljeni po v državi veljavnih izobraževalnih programih,
 - zbornico lahko ustanovijo delavci, ki opravljajo zdravstvene storitve oziroma delajo v zdravstvenih in drugih dejavnostih,
 - ustanovitev zbornice mora biti pogojena z javnim interesom države na posameznih strokovnih področjih,
 - zbornice skrbijo za napredek in razvoj svoje stroke ter izpolnjevanje stanovskih obveznosti in interesov članstva,
 - zbornice sodelujejo z drugimi zbornicami.
- Zbornice so pravne osebe.

4. člen

Ta zakon začne veljati 15. dan po objavi v Uradnem listu RS.

DOPISANO

Vsako leto so počitnice. In vsako leto že dolgo vrsto let imam enak občutek - tesnobo pred odhodom, ki mi daje občutek, da je ostalo veliko nedodelanega, neurejenega in nepospravljene-ga. Vse to zasenči pričakovanje brezskrbnih dni in vnaša občutek neučinkovitosti, neorganiziranosti in še kaj bi se dalo temu reči. Prav sredi tega razmišljanja, ko sem že prestala nekaj lepih dni dopusta, mi je prišla pod roke knjiga Aleca Mackenzia - Časovna past - Klasična knjiga o upravljanju s časom. Mimogrede - da se jo naročiti pri Gospodarskem vestniku - Dunajska 5 - Ljubljana. Nisem je še predelala, vendar mi je odgovorila na mnoga vprašanja, med katerimi se mi zdijo pomembnejša: Ali si nalagamo preveč? Zakaj stvari odlašamo? Ali znamo oziroma ne znamo reči ne? Zavedajo se, da je najtežje spreminjati sebe in svoj stil, se prebijam skozi predloge metod reševanja

takih vprašanj - in morda prav pod vplivom spreminjanja nekajkrat že nisem vzela gradiva v domačo obravnavo. "Poskusite" jo tudi Vi!

IZ MEDIJEV

Kljub počitnicam smo bili pozorni na intervju v "Oni" z novo direktorico Urada za žensko politiko gospo Miro Olup Umek. Darinka Klemenc, Veronika Pretnar Kunstek in sama smo vsaka posebej ob tem intervjuju doživele razburjenje in potrebo po odzivu. Skupaj smo se sestale in oblikovale odprto pismo gospe direktorici in jo povabile k sodelovanju. Več kot objava prispevka v Delovi prilogi Ona se še ni zgodilo. Morda pa se bo? Nenazadnje je sedaj prav tisti čas, da povsod, kjer se to da in je odmevno, povemo, da smo kot poklicna skupina vsi tudi volilke in volilci.

ODPRTO PISMO NOVO IMENOVANI DIREKTORICI URADA ZA ŽENSKO POLITIKO - GOSPE MIRI OLUP UMEK

Z veliko pozornostjo smo članice in člani naše stanovske organizacije spremljali spremembe na Uradu za žensko politiko. Ko smo v Oni 8. avgusta prebrali intervju z Vami, v katerem ste se nas dotaknili kot žensk in kot poklicnih strokovnjakinj, smo se odločili, da Vam in bralcem One podamo nekatera pojasnila in dopolnitve.

Z Uradom za žensko politiko nas povezuje nekajletno sodelovanje in istovetenje z njegovo politiko in usmeritvami. Sodelovanje se je še poglobilo v letu 1999, ko je naše regijsko društvo Ljubljana s podporo vseh 10 regijskih društev in svojo krovno organizacijo - Zbornico zdravstvene nege Slovenije - Zvezo društev medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Slovenije - pričelo z aktivnostmi projekta Nasilje in spolno nadlegovanje na delovnih mestih medicinskih sester v Sloveniji. Tema, ki smo se je v obliki raziskave lotili, je bila leta in leta tabu - tako kot je med nami še vedno veliko tabujev. V ta namen smo izdali tudi zbornik člankov s strokovnega srečanja, ki je potekal 4.12.1999 v Ljubljani z mednarodno udeležbo. Prav pogovori, predavanja in razprave o tej temi so pokazali, kako pomembno je ukvarjanje s takimi temami. Potrjeno je bilo dejstvo, da so vprašanja s tega področja pereča in da zahte-

vajo spreminjaje miselnosti najrazličnejših strokovnih delavcev v zdravstvu in tudi uporabnikov zdravstvenih storitev.

Izvajalci zdravstvene nege (tehnik zdravstvene nege, višje in diplomirane medicinske sestre, profesorice zdravstvene vzgoje, diplomirani organizatorji dela) smo najštevilčnejša poklicna skupina v zdravstvu - 13.425 nas je, od tega je okoli 90 % ženske populacije. Prav ta poklicna skupina je tista, ki ob človeku v času promocije zdravlja, njegovega zdravljenja in rehabilitacije preživi največ časa - podnevi, ponoči, ves teden, mesec in skozi vse leto. Naj nam bo dovoljena tudi prisposodba, da je medicinska sestra tista, ki stoji ob strani materi ob rojstvu in je najpogostejše ob človeku, ko ugaša. Pri strokovnem delu vsako medicinsko sestro obvezuje Kodeks etike medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Slovenije, ki vsem, ki vstopajo v poklic, služi za oporo pri oblikovanju lastnih moralnih stališč in je vir znanja in refleksije, za vse, ki pa so že v poklicu, služi za etično presojo svojega dela.

Tema o delitvi dela na moško in žensko bi prav v naši poklicni skupini bila nedokončana zgodba. Zaradi narave dela - izmensko delo, sobote, nedelje, prazniki - je v družini, kjer je mati medicinska sestra, to postavljeno na pravo stran - vsak

storitisto, kar zmore in zna - prepričani pa smo, da je prav zaradi odsotnosti matere delitev nemogoča - in prav je tako.

Izjava, da so vrtci leglo obolenj, nas je močno prizadela, kajti po taki izjavi bi bilo mogoče pričakovati množične izstope iz teh vzgojnih ustanov. Naj povemo, da so v večini vrtcev zaposleni strokovni delavci - med njimi tudi medicinske sestre, ki so zadolžene za higienski režim. "Infra luči" (morda ste mislili ultravijolične svetilke ali po domače quartz luči) že dolgo vrsto let niso učinkovita metoda preprečevanja širjenja bakterij. Strokovna doktrina navaja kot osnovno metodo preprečevanja širjenja infekcij umivanje rok v ustreznih sanitarnih okoliščinah in tudi zdravstveno vzgojno delo z varovanci in z zaposlenimi. Kot nam je znano, vzgojno varstveni zavodi ne dobijo uporabnega dovoljenja, če ne zadostujejo vsem tem pogojem. Poleg tega pa je osveščenost staršev že zelo velika in jim tudi omogoča prijavo na ustrezni zdravstveni inšpektorat, ki mora ustrezno ukrepati. Nenazadnje delujejo v vzgojnih zavodih sveti staršev, ki lahko prav na teh področjih zahtevajo kontrole in odpravo nepravilnosti. Število otrok pa je stvar normativov, ki jih postavljajo na ustreznih ministrstvih.

Pa še področje zaščite pred nezaželeno nosečnostjo. Zagotovo se kot ženske zavzemamo za najboljšo ureditev tega področja, kot strokovnjakinje zdravstvene nege pa smo soudeležene. Naprej morda samo podatek, da Inštituta za načrtovanje družine že dolgo vrsto let ni več, naloge s področja načrtovanja družine in reševanje teh vprašanj pa opravljajo v gineko-

loških dispanzerjih zdravstvenih domov po Sloveniji, v sklopu ginekoloških oddelkov bolnišnic in v osrednji ustanovi - na Ginekološki kliniki v Ljubljani na Kliničnem oddelku za reprodukcijo.

Medicinske sestre so v enotah zdravstvenih domov na delovnih mestih zdravstvenih vzgojiteljic, ki že v šolskem dispanzerju v povezovanju s šolo opravljajo pomembne naloge. Sodelujejo tudi v ginekoloških dispanzerjih, v šolah za starše, v času patronažnih obiskov na domu in nenazadnje takrat, ko so ob bolniški postelji žensk, ki potrebujejo strokovno pomoč.

Ob koncu morda še samo priporočilo. V uvodu navajate, da je glavna naloga Urada za žensko politiko sestava predlogov zakonov in podzakonskih aktov. Naloga sama po sebi zveni precej suhoparno. Naše priporočilo sega na področje, ki naj bi bilo usmerjeno v analizo stanja položaja najrazličnejših populacijskih skupin žensk v njihovem vsakdanjem zasebnem in poklicnem življenju. Zagotovo pa je potrebno nadaljevati z usmeritvami Urada, ki smo jih tudi mi v strokovnih sredinah povzeli med svoje aktivnosti in posegajo na področje pravic o odločanju o svojem življenju, o delu, o svojem telesu, pravic do svojega stila življenja, pravic do življenja v nenasilni družbi in še bi jih lahko našteali.

Pričakujemo in si želimo, da se srečamo z Vami in si medsebojno predstavimo želje po načinu in vsebini sodelovanja. Želimo Vam veliko uspeha!

Z lepimi pozdravi!

*V imenu Zbornice zdravstvene nege Slovenije -
Zveze društev medicinskih sester in*

zdravstvenih tehnikov Slovenije

Veronika Pretnar Kunstek, viš. med.ses.

predsednica

Petra Kersnič, prof.zdr.vzg.

generalna sekretarka, državna svetnica za področje zdravstva

Darinka Klemenc, dipl.med.ses.

predsednica Društva medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Ljubljana

Ljubljana, 16.8.2000

O MEDICINSKIH SESTRAH SO ZNANE SLOVENKE IN SLOVENCİ OB 12. MAJU 2000 REKLI...

Prim. dr. Dunja Kosmač Piškur,
državna sekretarka Ministrstva za
zdravstvo

Izročila in poslanstvo poklica medicinske sestre kot največje kategorije zdravstvenega osebja pomeni v skupnih prizadevanjih za ohranitev, krepitev in povrnitev zdravja posameznikom, družini in skupnosti globok humani odnos do človeka – bolnika. Tega postulata ne smemo zanemarjati ali celo podcenjevati.

S človekom, ki je ne samo "človek" ampak tudi edinstven posameznik, se srečuje medicinska sestra v stanju njegovega zdravja in bolezni. Stiki ji omogočajo razvijati nepretrgane odnose sodelovanja in partnerstva. Ti se medsebojno dopolnjujejo in predstavljajo na eni strani strokovni izziv, na drugi strani pa občutek polnovrednega vključevanja za njun skupni cilj – zdravje. Tako delovanje lahko pomeni le priznavanje ustvarjalnosti in vrednosti obeh subjektov.

S takim odnosom lahko zaznamo vso širino strokovnega pogleda in pristopa medicinske sestre do človeka-bolnika. Ta pa dobi celotno vrednost z zagotavljanjem širokega spektra strokovnega delovanja in v partnerstvu z ostalimi strokami na področju zdravstvenega varstva.

Znanje medicinske sestre se vse bolj širi, kar pomeni v družbi utrjevanje strokovne samozavesti in pridobivanje strokovne avtonomije z večanjem pristojnosti in odgovornosti za lastne strokovne odločitve.

Franč Košir,
Direktor Zavoda za zdravstveno
zavarovanje Slovenije

"Na Zavodu za zdravstveno zavarovanje Slovenije zelo dobro vemo, da velik del bremen pri uvažanju sistemskih sprememb v zdravstvu nosijo predvsem sestre. Zato me osebno zelo veseli, da jim s kakšno novostjo zahtevno delo z bolniki tudi olajšamo. Tu imam v mislih projekt kartice zdravstvenega zavarovanja, ki v sistemu razbremenjuje predvsem medicinske sestre. S tem pa bo tudi več časa in volje za osnovne razvojne izzive v 21. stoletju, ki ga nekateri strokovnjaki že imenujejo stoletje zdravstvene nege."

dr. Manca Košir,
univerzitetna profesorica in publicistka

"V čakalnicah, ordinacijah in bolniških sobah stojim s cmokom v grlu. Dokler ne pride medicinska sestra. Potem mi je dobro. Ker ona pogleda človeku v oči. Sočustvuje. Pomaga. Brez medicinskih sester, zdravstvenih tehnikov in zdravnikov – izjem bi bile slovenske zdravstvene ustanove kot hladni stroji za popravljanje pokvarjenih delov. Z njimi postajajo živi prostori, v katerih bolnik in njegovi svojci zmoremo upati."

Vera Kozmik,
direktorica Urada za žensko politiko

Poklic medicinske sestre je eden najtežjih in hkrati najlepših poklicev. Najtežjih zato, ker je povezan z veliko odgovornostjo in ker je marsikdaj zahtevno delo v zelo težkih pogojih; najlepših pa zato, ker sta zaupanje in hvaležnost ljudi lepa nagrada in priznanje temu poklicu tudi na čisto osebni, človeški ravni.

Zdravstvena nega ljudi (v ožjem pomenu besede), ki potrebujejo pomoč in zdravljenje, je samo ena od dimenzij tega neprecenljivega poklica. Nič manj pomembni niso topli medčloveški odnosi, ki jih znajo medicinske sestre prav tako skrbno negovati. Koliko potrpežljivosti, strpnosti in razumevanja, neprestane pozornosti, dajanja, nenehne pripravljenosti prisluhniti težavam drugih itd. je za to potrebno, vedo najbolje prav medicinske sestre same....

Ob vsem tem si ne morem kaj, da ne bi spomnila še na neko, žal najbolj spregledano in zamolčano dimenzijo tega poklica. Poklic medicinske sestre je namreč tudi poklic, ki je v družbi še vedno premalo cenjen in prenizko vrednoten. Tudi ali predvsem zato, ker v njem delajo večinoma ženske. Zato naj bo mednarodni dan medicinskih sester tudi dan, ki opozarja na to, vsekakor premalo opaženo in poudarjeno dejstvo.

Štefka Kučan

Medicinske sestre poleg visoke strokovne usposobljenosti in človeške toplote odlikuje še posebna lastnost, ki v zdravstvu in v družbi nasploh pomeni zelo veliko. Je skrb za zdravljenje,

neobhodna pomoč in indikacija zdravnikom, da lahko dobro zdravijo, pa tudi dragocena pomoč pri odkrivanju vzrokov in poti za reševanje socialnih težav, s katerimi se soočajo ljudje. Njihovo znanje in delo zato zasluži spoštovanje bolnikov in zdravnikov in vseh nas.

Janko Kušar, minister brez resorja

Vlogo medicinske sestre v sodobnem pojmovanju zdravstva visoko cenimo in je nenadomestljiva. Njena prisotnost v človeškem življenju je stalna – od rojstva do smrti. Je nepogrešljiva strokovnjakinja na področju nege bolnega človeka, učiteljica in svetovalka na področju preventivne dejavnosti ter zaupnica in poslušalka v intimnih in težkih človekovih obdobjih.

Družba jo na splošno premalo nagraduje ter ji s tem daje premalo spodbud v njenem neprecenljivem poslanstvu.

Helena Lovinčič, novinarka

Medicinske sestre so zrcalo vsake zdravstvene ustanove – odsevajo notranji utrip zdravstvenega doma, bolnišnice, vsakega oddelka posebej – zrcalijo prijateljske odnose med sodelavci, učinkovito organizirajo delo. S strokovnostjo, prizadevnostjo in prijaznostjo pa lahko medicinske sestre bistveno prispevajo k ugledu ustanove in zadovoljstvu uporabnikov, bolnikov.

prim. dr. Metka Macarol Hiti, direktorica Inštituta za varovanje zdravja R Slovenije

Medicinske sestre so kot največja skupina zdravstvenih strokovnjakov tihi spremljevalci človeka od rojstva do smrti, v zdravju in bolezni, zato je tudi njihova vloga pri promociji zdravja in vzgoji za zdravje neprecenljiva.

Dobra medicinska sestra je najboljša zdravnikova sodelavka, ustvarjalna članica timov strokovnjakov, ki skrbijo za človekovo zdravje in telesno ter duševno blaginjo.

Dr. Lojze Marinček, minister za znanost in tehnologijo

Medicinske sestre morajo poleg ustrezne izobrazbe in strokovne usposobljenosti imeti tudi močno osebnost. Sleherni dan so namreč priče trpljenja, bolečinam in žalostnim življenjskim zgodbam, a kljub temu ohranjajo dobro voljo in pozitivnega duha. Zato jih občudujem.

Prof. dr. Helena Meden Vrtovec, strokovna direktorica Ginekološke klinike v Ljubljani

Vloga medicinske sestre ni le v negi, pomoči pri zdravljenju in okrevanju, temveč je ključnega pomena pri ustvarjanju bolnikovega odnosa do svoje bolezni in do zdravljenja. Ponavadi je prav medicinska sestra tista, s katero bolnik vzpostavi prvi stik. Bolniki zagrenjeni, prestrašeni in nebolgljeni v svoji tiski včasih agresivni spremljajo vsak njen gib in izraz na obrazu. Prijazen nasmeh in topla beseda pomenita vzpodbudo in optimizem, pomenita, da jim želijo pomagati. Čeprav ne za vse, pa bi za mnoge medicinske sestre lahko uporabili stihe našega pesnika Pavla Golie:

Poznam roko, vsa majhna je in sloka,

Kot roka angela ali otroka.

In bela je kot sneg, kot bela roža

In blaga je kot sen, ki bedne boža.

Janez Mežan, poslanec DZ

Delo medicinskih sester poznam neposredno iz prakse, ali ker sem bil sam deležen njihove pomoči ali pa kdo od mojih bližnjih.

Moje izkušnje so zelo pozitivne, zato jih lahko le občudujem, saj morajo opravljati delo, ki ga marsikdo ne bi bil sposoben in pripravljen. Večkrat sem že dejal v pogovoru z ljudmi, da bi moralo biti njihovo delo veliko bolj cenjeno tako v smislu javne pohvale kot tudi v smislu boljše denarne nagradjenosti. Zato bi Vaše geslo Medicinske sestre so vedno tu za vas dopolnil, **res** so tu vedno za nas.

Jerca Mrzel, igralka in pevka

Tiho, brez zahtev se je izoblikoval veličasten poklic medicinske sestre. Samo srce izžarevajo mile oči in pridne-dobre roke. Kar je plemenitega-požrtvovalnega in skromnega-tihega na svetu, se je zbralo v teh ženskah. Niso se bale smrti, ko so šle pomagat ranjencem v vojnah, (ki so jih zakrivali drugače usmerjeni ljudje). Ne bojijo se težkih gnojnih ran in trpečih ljudi, (ki jih ne marajo gledati drugače usmerjeni ljudje).

Na tehtnici človečanstva držijo ravnovesje grdim, hudim in slabim stvarjem (brezčutnost, vojne, bolezni) s plemenitim, požrtvovalnim in dobrim. Ženske, matere, ljubice. Kdaj bo svet ugledal, kako zelo ste lepi del narave, in kako pomembne ste na tej tehtnici - da človečnost med ljudmi ne zdrvi v prepad.

NOVICE IZ ICN

Po prevodu pripravila Veronika PRETNAR KUNSTEK

Zdravstveni delavci izražajo zaskrbljenost zaradi sporočil glede HIV/AIDS

Ženeva, Švica, 17. julij 2000 - Po Trinajsti mednarodni konferenci na temo AIDS-a, ki je potekala v Durbanu v Južni Afriki, so se poklicni strokovnjaki - zdravniki, farmacevti in medicinske sestre z vsega sveta močno zavzeli za združitev naporov pri iskanju načinov za preprečevanje in zdravljenje AIDS-a. Medtem ko je res, da imajo nekateri dejavniki, kot so revščina, podhranjenost, zloraba drog in razni mikrobi, lahko pomembno vlogo pri epidemiji AIDS-a, pa svetovno prebivalstvo ne sme biti zavedeno glede resničnih vzrokov AIDS-a.

"AIDS je spolno prenosljiva bolezen, ki jo povzroča virus HIV. Pika!" so bile besede generalnega sekretarja Svetovne zdravniške zveze dr. Delona Humana. Dejal je, da je škoda, ker so politična vprašanja zameglila konferenco v Durbanu, ter zato ta dragocena priložnost ni bila izkoriščena za prepoznavanje AIDS-a kot globalne epidemije, katere rešitev bi svetu lahko ponudila le združena akcija. "Kot zdravniki ne smemo zмести svojih pacientov glede resničnih vzrokov AIDS-a in tega, kako se prenaša virus HIV. Za zdaj še ne poznamo zdravila za to bolezen, vendar moramo vsaj obvladati tiste vzroke za AIDS, pri katerih lahko prispevamo k zmanjšanju obolenja. Začeti se moramo zavzemati za odgovorne in varne spolne odnose ter o tem stalno opozarjati in poučevati ljudi, predvsem mlade."

Judith A. Oulton, izvršna direktorica Mednarodne organizacije medicinskih sester, je pozvala k intenzivnejšemu raziskovanju, ki bi pomagalo k odkritju zdravila za epidemijo AIDS-a. "Zdravstveni strokovnjaki z različnih področij si morajo skupaj prizadevati za razvijanje cepiva, ki bo zaustavilo to strašno bolezen."

Generalni sekretar Mednarodnega farmacevtskega združenja, Ton Hoek, je bil vesel zara-

di povečanega sodelovanja med različnimi zdravstvenimi delavci, poudaril je pomen izobraževanja in promocije zdravja v boju proti AIDS-u. "Združeni zdravstveni strokovnjaki sveta imajo enkratni privilegij, da izobražujejo in promovirajo zdrave življenjske navade in s pomočjo svoje vloge tudi pacientove partnerje seznanjajo z zdravstvenim varstvom."

Vplivi revščine na zdravje, medicinske sestre opozarjajo voditelje osmih najbolj razvitih držav

Mednarodna organizacija medicinskih sester (ICN) in njene članice - organizacije medicinskih sester v nekaterih najbolj razvitih državah - Nemčiji, Veliki Britaniji in Združenih državah* pozivajo voditelje držav G8, da v svojih razpravah o zmanjšanju oz. odpisovanju dolgov držav v razvoju preučijo negativni učinek revščine na zdravje.

Revni nosijo neenakomerno breme slabega zdravja. Najrevnejših dvajset odstotkov svetovnega prebivalstva skoraj umre zaradi dveh tretjin nalezljivih bolezni na svetu, umrljivosti mater in perinatalne umrljivosti ter pomanjkljive prehrane.

Seveda je za revne zdravje dobrina življenjskega pomena. Brez zdravja je možnost bega iz revščine zmanjšana zaradi izgube časa, dela, prihodkov in bremen stroškov zdravstvenega varstva.

Revščina je priznana kot vzrok, povezovalni dejavnik, katalizator in rezultat slabega zdravja. Veliko ljudi, ki živijo v revščini, ne morejo zadovoljiti svojih osnovnih potreb po ustrezni prehrani, vodi, obleki, bivališču in zdravstvenem varstvu. Več študij je pokazalo, da se zdravje prebivalstva izboljša z izboljšanjem gmotnega položaja države.

Svetovna banka ocenjuje, da je na svetu okrog milijarde in pol zelo revnih ljudi. Za tiste, ki živijo v revščini, učinek močno presega zgolj denarne težave. Revščina je bolezen, ki ljudem srka en-

ergijo, jih razčloveči in jim daje občutek nebolgljenosti. Nepismenost, slabo zdravje, podhranjenost, okoljska tveganja in pomanjkanje izbire prispevajo k vzdrževanju ciklusa revščine in slabega zdravja.

Nezdravo okolje, ki se pogosto povezuje z revnimi skupnostmi, je eden od vzrokov za velik del slabega zdravja, vključno z drisko in okužbami zgornjih dihal. Več kot milijarda ljudi v deželah v razvoju živi v neustreznih bivališčih ali v nesprejemljivih stanovanjskih razmerah, 1,4 milijarde ljudi nima dostopa do čiste pitne vode, 2,9 milijard ljudi pa nima dostopa do ustreznih sanitarij. Te razmere vzdržujejo revščino in slabo zdravje, skupaj s pomanjkanjem znanja in informacij o bolezenskih procesih ter preprečevanju bolezni.

Medicinske sestre so v zdravstvenem varstvu v najbolj izpostavljenem položaju in zato dobijo znanje in izkušnje pri delu z revnimi iz prve roke. Medicinske sestre igrajo bistveno vlogo pri zmanjševanju revščine in njenega učinka na zdravje in blagostanje. Zaradi te zmožnosti ICN in prej omenjene zveze medicinskih sester nekaterih od osmih najbolj razvitih držav opozarjajo voditelje držav G8 na povezavo med revščino in zdravjem.

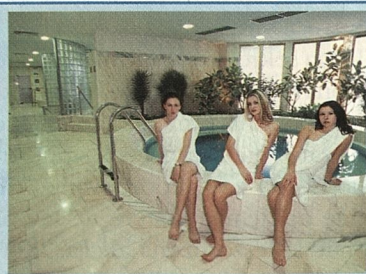
*Nemčija (DBfK - Bundesverband), Italija (Consociazione Nazionale delle Associazioni Infermiere-Infermieri), Velika Britanija (Royal College of Nursing), ZDA (American Nurses Association).

... za uspešna poslovna srečanja
POSLOVNI CENTER:
konference • seminarji • kongresi •
družabna srečanja

POLETNA TERMALNA RIVIERA:
9000 kvadratnih metrov termalnih
vodnih površin v desetih bazenih

..... ko lahko storite nekaj zase:
CENTER ZDRAVJA IN LEPOTE: hotelski
notranji in zunanji bazen masaže, savne, fitness
studio • preventivni zdravstveni programi •
managerski programi • rimsko-irske kopeli

HOTEL GOLF GRAD MOKRICE:
srečanje bogate kulturne dediščine in
sodobnega poslovnega sveta

ZIMSKA TERMALNA RIVIERA:
termalni raj 365 dni v letu

TERME ČATEŽ d.d. • Topliška cesta 35 • SI - 8250 Brežice • tel.: 07 / 4935000 •
fax: 07 / 4962721 • Internet: <http://www.termes-catez.si> • E-mail: termes.catez@termes-catez.si

V DMSZT CELJE SMO VOLILI

Magda BRLOŽNIK

Vedno znova ugotavljamo, kako hitro beži čas in kako nam bežijo leta. Tega smo se ponovno zavedli tudi v našem društvu, saj je minilo štiriletno obdobje in s tem mandat dosedanjemu vodstvu društva. Nič ni pomagalo, pravilom je treba zadostiti in zato je bilo potrebno pripraviti volilno skupščino. Na seji IO smo o tem kar dosti razpravljali, največ težav pa smo videli pri izbiri datuma in pri zagotovitvi udeležbe, da se lahko volitve izpeljejo. Odločili smo se, da volitve združimo s proslavo Mednarodnega dneva medicinskih sester. Zaradi prezasedenosti dvorane Narodnega doma v mesecu maju smo pripravili obe prireditvi v četrtek, 15.06.2000, s pričetkom ob 17. uri. Na zadnji seji IO smo sprejeli program srečanja, potrdili smo kandidatno listo in pripravili predloge za delovno predsedstvo, verifikacijsko komisijo, volilno komisijo, zapisnikarja in overovatelja zapisnika. Kot že tolikokrat doslej nas je tudi letos prelepa dvorana prijazno sprejela. Vsak udeleženec je pri vstopu v dvorano prejel poslovník o delu volilne skupščine, kandidatno listo, dnevni red volilne skupščine in mali keramični srček z društvenim imenom. Kar nekaj je bilo treme, nervoze, ali bo članstvo prišlo, ali bodo prišli nastopajoči, pa še bi se imeli zaradi kakšne stvari tresti. Kazalci so oznanili peto uro. Počakali smo še nekaj minut in začelo se je. Voditeljica programa Marjana Novak nas je prijazno pozdravila in napovedala uvodni glasbeni pozdrav vokalne skupine Cvet. Tako so nas naše kolegice popeljale v svet glasbe, temu pa je sledil uvodni nagovor predsednice DMSZT Celje, Marjane Vengušt, ki nas je spet prijazno spomnila, da smo medicinske sestre vedno in povsod prisotne. Po končanem nagovoru so nas ponovno razveselile pevke skupine Cvet. Po programu smo tako prišli do volilne skupščine. Prisotni so izvolili delovno predsedstvo v sestavi: Magda Brložnik – predsednik, Mihael Pesjak in Marjana Velikanje – člana. Delovna predsednica se je zahvalila za izkazano ji zaupanje in pričela z delom.

Prisotne je seznanila s potekom volilne skupščine in predlagala izvolitev njenih organov: zapisnikar: Albina Kokot; verifikacijska komisija: Katja Hren, Miljana Balazič; volilna komisija: Blanka Andrenšek, Jelka Obrez; overovatelj zapisnika: Helena Jazbec, Marjana Vengušt. Prisotni so z dvigom rok potrdili predlagano sestavo delovnih teles. Poročilo o delu društva je podala predsednica Marjana Vengušt. Nazorna predstavitev dela je bila opravljena za zadnje obdobje in iz nje je razvidno, da je bilo delovanje društva pestro, razvejano, da so se trudili biti prisotni ob svojem članstvu, še vedno pa ostaja težava, kako pripraviti članstvo do večjega sodelovanja tudi ob takšnih aktivnostih, kot je bilo to naše druženje. Z dvigom rok smo poročilo o delu sprejeli. Finančno poročilo je namesto odsotne blagajničarke društva podala Blanka Andrenšek. Iz povedanega je razvidno dobro in pozitivno poslovanje, vprašanj in pripomb ni bilo in sporočilo smo z dvigom rok sprejeli. Marta Lasič je podala poročilo nadzornega odbora, ki ga je članstvo brez pripomb z dvigom rok sprejelo. Katja Hren je podala poročilo verifikacijske komisije, iz katerega je bilo razvidno, da število prisotnega članstva zadošča poslovníškim pravilom, zato je delovna predsednica prisotne seznanila, da se začenja glasovanje o članih izvršilnega in nadzornega odbora za mandatno obdobje je 2000–2004. Kandidatno listo, ki je bila izdelana na podlagi kandidacijskega postopka, se voli v paketu, za vsak odbor posebej. Pozvala je še pri-

sotne k razpravi, novim predlogom in ker ni nihče imel pripomb, je dala na glasovanje kandidatno listo IO DMSZT Celje. Vsi prisotni so bili z dvigom rok za, nihče ni bil proti ali se vzdržal in enako je bilo z izvolitvijo nadzornega odbora. To je ugotovila tudi volilna komisija, ki je to poročilo podala preko njene predsednice Blanke Andrešek. S to ugotovitvijo, s čestitko novim članom IO in nadzornega odbora, zahvalo dosedanjim članom IO in željami za prav tako uspešno delo v prihodnje, je Magda Brložnik zaključila volilno skupščino. Izvoljen je bil Izvršilni odbor DMSZT Celje v sestavi: 1. Albina Kokot, Dom Nine Pokorn; 2. Mihael Pesjak, Zdravstveni dom Slovenske Konjice; 3. Vesna Lasič, Zdravstveni dom Laško; 4. Marta Lasič, Zdravstveni dom Sevnica; 5. Irena Kajba Marinc, Zdravstveni dom Žalec; 6. Blanka Andrešek, Zdravstveni dom Šmarje pri Jelšah; 7. Marjana Vengušt, Zdravstveni dom Celje; 8. Nuša Hrasnovšek, Zdravstveni dom Brežice; 9. Anica Gorišek Videni, Bolnišnica Brežice; 10. Katja Hren, Bolnišnica Celje; 11. Polona Filipšek, Bolnišnica Celje; 12. Nadica Herhaj, Bolnišnica Celje; 13. Nataša Mlinar, Bolnišnica Celje; 14. Stanka Kroflič, Psihiatrična bolnišnica Vojnik; 15. Darinka Pavlič, Srednja zdravstvena šola Celje.

Prav tako je bil izvoljen tudi Nadzorni odbor DMSZT Celje v sestavi: 1. Marija Vošnjak, Bolnišnica Celje; 2. Ruža Mavrič, Bolnišnica Celje; 3. Magda Brložnik, Zdravstveni dom Celje.

Po uspešno izpeljani volilni skupščini so nas s svojimi glasbenimi talenti očarali sestre Benjamina in Kristina Žerovnik, ki sta prišli med nas iz Zgornje Savinjske doline. Da kar sodita med nas, sta nam zaupali, saj je tudi njuna mama medicinska sestra.

Kot vsako leto smo se tudi letos z zahvalo spomnili naših kolegic, ki so preteklo leto prenehale z aktivno službo in odšle v pokoj. Ne morem mimo tega, da ne omenim, da tudi letos kar več kot polovica povabljenih ni čutila želje, da se nam pridruži in s tem izkaže tudi pripadnost stanovski organizaciji. Na žalost prisila ni možna in tudi dobra ne, zgledi pa še premalo vlečejo. Smo pa zato toliko bolj glasni tam, kjer to ni potrebno oz. naša glasnost ničemur ne služi. So pa bile toliko bolj pozdravljene tiste kolegice, ki so le prišle med nas in pa še posebej naš kolega Kolar Alojz.

Konec leta 1999 je svojo poklicno kariero

zaključila tudi naša sodelavka Olga Nezman. Kot dolgoletni članici, predsednici in nekaj časa gonilni sili našega regijskega društva smo se ob tej priložnosti še enkrat zahvalili za vse, kar je dobrega vložila na različnih ravneh svojega profesionalnega delovanja, predvsem pa za njeno dolgoletno društveno delo in ji izročili skromno darilo.

Tako smo proslavo pripeljali do konca. Čakalo nas je še prijetno presenečenje, ko nam je na odru zaigral ansambel Adama Byčkeja. Gospod Adam je briljiral na čisto pravih ciganskih cimbalah, člani ansambla in pevka pa so mu ubrano sledili. Z glasbo smo kar potovali, od prekmurskih, z meglico opasanih rokavov reke Mure in štokelj ob njih, do madžarskih step, pa spet skok do Grčije s sirtakijem, pa španski ritmi, komaj, komaj smo obsedeli na stoli, noge pa so kar same topotale in roke so ploskale v taktih, ki so prihajali izpod spretnih in neverjetno urnih Adamovih prstov.

Po takšnem zaključku smo se komaj še uspeli zahvaliti dosedanji predsednici Marjani Vengušt za njeno štiriletno delo s tako skromnim darilom, kot je ona sama, in jo zaprositi, da naj ne odkloni morebitne nove izvolitve. In že smo bili povabljeni še na druženje v sosednji prostor, kjer smo ob prigrizku in pijači poklepetali, izmenjali pozdrave, spomine in se tudi vmes zavrteli, kajti gospod Adam je igral kar naprej, poleg cimbal je uporabil še klavir, skratka, bilo je nepozabno. Zato me še toliko bolj zbode tiha misel, le zakaj naše kolegice in kolegi ne najdejo teh nekaj uric in pridejo med nas, saj je vedno tako lepo, kadar se medicinske sestre in zdravstveni tehniki družimo tudi zunaj delovnega okolja, zunaj zidov naših ustanov. Saj tudi na tak način izkazujemo svojo pripadnost poklicu ali stanovski organizaciji. Zato sem prepričana, da so opazke, ki jih včasih kje slišimo ali preberemo, češ da so društva namenjena samo nekaterim, brez osnove. Zato mirno lahko napišem, da je društvo odprto za vse in namenjeno vsemu članstvu, tako aktivnemu, kot upokojenemu, le da jih veliko med nami ne zna, noče ali ne želi najti poti do njega.

Res je, da sem s tem poročanjem že malce v zamudi, kar pa ima tudi dobro stran. Med tem časom se je že uspel sestati novi IO in na svoji konstitutivni seji so za predsednico izvolili **Marjano Vengušt**.

Čestitamo in želimo uspešno delo.

STROKOVNO SREČANJE DMSZT CELJE

Magda BRLOŽNIK

Prvi dan v mesecu juniju smo imeli v Celju, v sejni sobi Celjanke na Celjskem sejmu, strokovno srečanje z naslovom **TRETJE ŽIVLJENJSKO OBDOBJE**. Za organizacijo je poskrbelo naše društvo, strokovni del pa so pripravili teami s Travmatološkega oddelka in z Oddelka za fizioterapijo Bolnišnice Celje. Za udeležbo se je bilo potrebno predhodno prijaviti, saj smo bili prostorsko omejeni. Da je bila izbira teme pravilna, nam je potrdila polna dvorana udeležencev in žalost tistih, ki smo jih bili prisiljeni zavrniti. Srečanje je odprla predsednica DMSZT Celje Marjana Vengušt, ki nam je vsem zaželela obilo novih znanj in prijetno počutje, podobne želje pa sta izrekla tudi direktor in glavna sestra SB Celje – Samo Fakin, dr. med., in Duška Drev, vms, univ. dipl. org. dela.

Strokovni del srečanja je pričel doc. dr. Radko Komadina, dr. med., ki nam je predstavil osteoporozo kot problem starostnika. Opozoril je tudi na pomembnost preventive in seveda odgovoril na vprašanja iz avditorija. Kaj in kako se izvaja densitometrija, nam je povedala Mateja Turk, zt. Natalija Kroflič, vftH, pa nam je predstavila pomen telesne aktivnosti pri preprečevanju in ob zdravljenju osteoporoze. Predavanjem je sledil odmor, ki je bil namenjen osvežitvi. Po odmoru nam je

prim. Miodrag Vlaović, dr. med., zelo nazorno predstavil tipične zlome kosti pri starostnikih in različne načine njihovega zdravljenja. Na njemu svojstven, prijeten način, nas je opozoril na osnovno eksistenčne in negovalne težave, s katerimi se soočajo bolniki, katerih zdravljenje takšnih poškodb ni bilo uspešno. Irena Copot, dms, pa nam je nazorno predstavila zdravstveno nego starostnika pri zlomu kolka na travmatološkem oddelku. Prim. mag. Aleš Demšar, dr. med., pa je predstavil celostno rehabilitacijo starostnika pri zlomih. Po razpravi se je strokovno srečanje končalo in udeleženci so se zadovoljni razšli. Vsak udeleženec je dobil potrdilo o udeležbi, pisno gradivo in mapo z beležko in svinčnikom podjetja INN d.o.o. iz Košnice (Stoma center SANA). Srečanja pa se bodo udeleženci, predvsem pa seveda udeleženke, še nekaj časa spominjale, ne le zaradi zares kvalitetnih predavanj, ampak tudi zato, ker so nam tik pred zadnjim predavanjem o hišici očetovi zapeli Čuki. Fantje so v tem dopoldnevu prepevali celjskim šolarjem in so se prav prijazno odzvali moji prošnji, zapeli so nam, čeprav se jim je zelo mudilo na Dolenjsko in izvedeli smo, da je Marko Vozelj tudi medicinska sestra. Smo pa res povsod, kajne!

POROČILO O SREČANJU DMSZT LJUBLJANA – MALO DRUGAČE

Irena KERŠIČ RAMŠAK

Vse je začelo z idejo ...

DMSZT LJUBLJANA

Vas prijazno vabi soncu in poletju naproti!

V sredo, 7.6.2000 na Starem gradu nad Kamnikom.

MOTO srečanja je bil: ŽENSKES! OŠTANIMO ZDRAVE! KAJ, KDAJ, KAKO?

Kakovostni strokovni del so zagotavljale predavateljice: prof.dr. Helena Meden-Vrtovec, dr. med. s temo BITI ŽENSKA-KAKOVOST ŽIVLJENJA, Mojca Verbec, ZT s predavanjem OŠTANIMO ZDRAVE V RAZLIČNIH ŽIVLJENJSKIH OBDOBJIH, Tatjana Kumar, VMS s predavanjem PRSI, MOJ OKRAS IN MOJA SKRB in Suzana Dvoršak Majcen, VMS s temo KAKO PO TEM...

Za popestritev in razvedrilo je bila organizirana živa glasba in modna revija ženskega spodnjega perila firme »LINNE« iz Zagorja, torej ženski dan od jutra do večera.

Ožji pripravljalni odbor je poskrbel za vse. Skoraj za vse.

V torek in četrtek je sijalo sonce, v sredo so bogovi padli na glavo. Padal je dež.

Pričelo se je usklajevanje, kajti srečanje je bilo predvideno ob vsakem vremenu. Toda tudi do potankosti izdelane in predvidene stvari hitro postanejo nepredvidljive.

Tisto nesrečno sredo sem že navsezgodaj sedela pred hišo in poskušala študirati, ker sem imela prihodnji dan izpit. Strahoma sem pogledovala proti vrhu Starega gradu, ki se je bolj in bolj odeval v koprenaste temne oblake, iz katerih je počasi pričelo rositi.

Adijo sonce in poletje in razgled, rajanje in uživanje na prostem!

Zmotilo me je zvonjenje telefona in na nasprotni strani me je moški s prijaznim glasom povprašal po poti na Stari grad. Tovor, ki ga je prevažal, je bil za nas zelo pomemben. Najeli smo zabojnike prenosnih WC kabin, kajti razpoložljive kapacitete gostinskega lokala niso dopuščale kakovostnega opravljanja osnovnih fizioloških potreb v predvidenem povečanem obsegu.

Ob deveti uri sem bila na dogovorjenem zbirnem mestu »štaciona Kamnik mesto«. V gostem naliivu dežja, toda prijetnem vzdušju že nekaterih prispelih kolegic in župana mesta Kamnika g. Smolnikarja smo čakali na prihod vlaka iz Ljubljane, s katerim se je peljalo več kot sto naših

kolegic. Vlak je piskajoče pripeljal, se ustavil, pomežiknil in odpeljal naprej. Izginil je v predoru skupaj z nasmejanimi in začudenimi obrazi kolegic, ki niso izstopile. Ker niso vedele, da morajo izstopiti. Zaustavili jih niso niti naši kriki, niti mahanje z dežniki. Enostavno so se kar odpeljale. Županu se je seveda mudilo, toda kolona žensk in dežnikov, na čelu katere je bil nasmejani obraz naše Irme, se je vrnila. V silnim naliivu so bili pozdravi glavne medicinske sestre ZD Kamnik Marjane Bedenk, namestnice glavne medicinske sestre Doma upokoencev Kamnik in župana Toneta Smolnikarja prijeten uvod v razburljiv strokovni in družabni dan.

Pod pokroviteljstvom Turističnega društva Kamnik je sledil precej moker ogled mesta in nato pohod na Stari grad. Toda, glej ga zlomka. Komaj sem uspela organizirati in razporediti vse pohodnice peš vzpona v hrib in nekatere zaradi neprimerne obutve in obleke na avtobus, sem ugotovila, da sem pod vznožjem hriba ostala čisto sama. Za menoj je bila deroča voda Kamniške Bistrice, čevlji v vodi ogromne luže, dež pa je kar padal, padal in padal.

Sprejem na vrhu je bil veličasten. Muzika in kapljica domačega sta me ogreli in takoj sem se nastavila kameri najetega snemalca. Izkazalo se je, da je bilo nastavljanje neuspešno. Posnetki so propadli in tako nimamo ovekov večnega živahnega sprejema in poteka srečanja. Poskušala sem rešiti, kar se rešiti da s fotoaparatom, ki ga premore društvo. Da bo o tem zgodovinski dokaz. Napaka. Zaradi neusklajenosti med Darniko (predsednico) in Petrom (podpredsednikom) sem sicer veliko »klikala« po res aktualnih scenah, toda fotografij vseeno ni. V aparatu žal ni bilo filma...

Preživela sem tudi to in hitela v nabito polno improvizirano dvorano, kjer je cvet sestrinstva izpostavljal očem prejete darilne vrečke, ki sta jih s trudom priskrbeli Ljubica Šavnik in Darinka Klemenc ob pomoči sponzorjev. Praktična darila so ženske razveselila, vendar je vrečic zmanjkalo, kljub izdatnemu številu, zato se tistim, ki jih niso prejeli, iskreno opravičujemo.

Pogled na prepolno in zadušljivo dvorano, ki se je pripravljala na prvo predavanje prof. dr. Medenove, je zmotil telefon. Tajnica priznane strokovnjakinje je sporočila, da se je gospa v

Kamniku izgubila in da je zdaj na Malem gradu. Hvala Petru in Darinki, ki sta me prepričala, da je telefon uporabna stvar, saj sem jo tako lahko usmerila na Stari grad, kjer je takoj pričela s predavanjem. Šmenta, ampak ravno tisti trenutek je zmanjkalo elektrike in z diapozitivi ni bilo nič. Vsaj debelo uro je Elektro Kamnik vztrajno popravil napeljavo, toda kakovost predavanja je bila kljub temu izjemna.

Zunaj pa je še kar deževalo, deževalo...

Modna revija je uspela z dobro voljo in mnogo truda, vmes je Mitja na dveh kvadratnih metrih razstavil svoj instrumentarij, zaigral in zapel. Modna pista je skoraj konkurirala tisti v Cankarjevem domu. Prisotni vam bodo to potrdili.

Predviden je bil čas odmora, potrebno se je bilo okrepčati z dobro domačo kuhinjo. Izza vogala je z vetrom priplaval vonj po – zažganem ričetu. Kljub zagotovitvi šefice kuhinje, da se kaj takšnega ne more zgoditi, ker je kuharica poleg kotla, je bil ričet prismojen in le ostale pripravljene jedi so

reševale čast in ime kuhinje. Enkrat, dvakrat, trikrat... stokrat po stopnicah sem in tja, da bi bili vsi zadovoljivo postreženi. Razveselil me je pogled na zbrano žensko družbo, pa tudi moški niso bili izjeme, ki je kljub vremenu izžarevala dobro voljo in zadovoljstvo. Pogled mi je uhajal na Julči, Cilko, Darinko, Ani in ostale upokojene medicinske sestre, ki so premagale ovire in se peš povzpele na visoki hrib.

Nato je kar naenkrat prenehalo deževati. Bogovi so se postavili na noge in posijalo je sonce. Saj smo šli vendar poletju in soncu naproti! Razgled na okoliške hribe in ljubljansko kotlino je bil veličasten.

Za mizo smo obsedele Darinka, Ljubica, Irma, Klaudia in jaz. Petra smo v tej zgodbi izpustile. Verjetno so mu bogovi prišepnili, da bo ta dan lilo kot iz škafe in da bo Murphy deloval v polni meri. Prejel je samo message »Uspelo nam je, tvoje ženske!«.

P.S. Na izpitu sem padla.

Zbornica zdravstvene nege Slovenije – Zveza društev medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Slovenije
Društvo medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Ljubljana - Sekcija upokojenih medicinskih sester

VABILO

Sekcija upokojenih medicinskih sester pri DMSZT Ljubljana vabi, da se udeležite jesenskega izleta v Ilirsko Bistrico in Brkine.

Na izlet gremo v sredo, 11. oktobra 2000.

Odhod avtobusa bo točno ob 7.00 uri s Kongresnega trga v Ljubljani. Peljali se bomo po avtocesti mimo Postojne in se prvič ustavili v Ilirski Bistrici ter si ogledali mesto. Pot nas bo naprej vodila v vas Harije, kjer nam pripravljajo sprejem domačini, ki nas bodo seznanili s pridelavo suhega sadja in kisa, kar bo mogoče tudi kupiti. V Brkinah si bomo ogledali Premski grad in Kettejevo spominsko sobo. Na eni od kmetij si bomo ogledali vzrejo koz in poskusili mleko in lahko kupili dobrote iz kozjega mleka. Dan bomo zaključili s skupno večerjo in se vrnili v večernih urah na Kongresni trg.

Prijave: Irena Brunček – Kompas Holidays na telefon 061 305 570

v dneh 4. in 5.10. 2000 od 8.30 – 14.00 ure.

Prijave bodo sprejete do zasedbe sedežev.

Doplačilo za udeležbo znaša 2800,00 sit na osebo.

Vabljeni!

*Predsednica sekcije upokojenih medicinskih sester
Cilka POTOKAR*

DRUŠTVO MEDICINSKIH SESTER IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV
LJUBLJANA

NASILJE IN SPOLNO NADLEGOVANJE NA DELOVNIH MESTIH MEDICINSKIH SESTER V SLOVENIJI

Zbornik vam je na voljo na sedežu društva Ljubljane.

POROČILO S STROKOVNEGA SEMINARJA

Eva VERSTOVŠEK

Sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v sterilizaciji je v mesecu maju organizirala strokovni seminar v Portorožu z naslovom: **Posebnosti parne sterilizacije.**

Seminar je potekal v zelo lepem in urejenem obmorskem in turistično najbolj zanimivem primorskem mestu, v Portorožu.

Oblepem vremenu in prijetnem ambientu se je na enodnevnem seminarju zbralo 135 udeležencev. Na povabilo Organizacijskega odbora sekcije sta se seminarja udeležili tudi gostji iz Zagrebške bolnišnice, klinični epidemiolog, ga. dr. Vlatka Turšič, in glavna med. sestra Centralne sterilizacije.

Zelo smo bili veseli, ko smo ugotovili, da se za predavanja s področja sterilizacije zanimajo poslušalci iz osnovnega zdravstva, nega varstva, privatnih ambulant, domov ostarelih in celo iz

klinike za veterino iz vse Slovenije.

Z liste prisotnih je bilo razvidno, da je zanimanje za področje sterilizacije zelo veliko. To je področje, ki je bilo zelo dolgo nepomembno za širšo uporabo v zdravstveni dejavnosti. Razmere v zdravstvenih ustanovah so zahtevale mnogo znanja s tega področja. To je podlaga nadgradnje vsake zdravstvene dejavnosti. Če nimamo urejenih razmer v osnovi, to je na področju sterilizacije, osnovnega stebra preprečevanja infekcij, nam nadgradnja malo pomeni, saj je brez podlage nadgradnja zelo draga in pogosto neučinkovita. Vsebinsko je bil seminar zelo zanimiv, saj je sodelovalo kar nekaj predavateljev z zelo zanimivimi temami. Posebna pozornost je bila namenjena testom za ugotavljanje prehoda pare skozi vse plasti materiala, ki ga želimo sterilizirati – Bowie & Dick test, delo z malimi parnimi sterilizatorji in prve izkušnje o plazi sterilizaciji v Sloveniji.

Kolegica iz splošne bolnišnice Izola, ga. Zdenka Mahne, glavna med. sestra Centralne sterilizacije, ki je prvič in tudi uspešno vodila organizacijo seminarja, nam je omogočila ogled sterilizacije v bolnišnici Izola.

Seminar smo zaključili v poznih popoldanskih urah in si zaželeli, da se naslednje leto zopet srečamo na prijetnem in zanimivem strokovnem srečanju.

Zbornica zdravstvene nege Slovenije – Zveza društev medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Slovenije –
Sekcija MS in ZT v kardiologiji in angiologiji
 vabi na
 strokovno srečanje v TOPLICE DOBRNA, 10. in 11. novembra 2000
 Naslov srečanja je:

SODOBNI PRISTOP K ZDRAVSTVENI NEGI KARDIOLOŠKEGA BOLNIKA

s poudarkom na: Specifični odzivi kardiološkega bolnika in njegovih svojcev

Psihofizično izogorevanje negovalnega osebja

PROGRAM:

Petek, 10. november

- 8.30–9.30 **Registracija udeležencev**
- 9.30–10.15 **Pozdravne besede, uvodne misli**
 predsednica sekcije Lidija Marinč
 direktor SB Celje g. Samo Fakin, dr.med.
 direktor TOPLIC DOBRNA
 Predstavitveni film TOPLIC DOBRNA
 Kulturni program g. Marko Zupan – violina
- 10.15–10.45 **Kardiologija danes**
 mag. Frančiška Škrabl-Močnik, dr.med.
 predstojnica Kardiološkega odd. SB Celje
- 10.45–11.30 **Standardiziranje v kardiologiji**
 Vida Purnat, VMS, dipl.univ.org.dela,
 Splošna bolnišnica Celje
- 11.30–12.00 **Odmor**
- 12.00–12.20 **Proces zdravstvene nege kot element zagotavljanja kakovosti**
 Milica Podobnik, VMS, glavna med. sestra
 Kardiološkega odd. SB Celje
- 12.20–13.05 **Najpogostejši negovalni problemi pri bolniku z boleznijo srca, pljuč in ožilja**
 Metka Černoša, dipl. med. sestra SB Celje
- 13.05–13.45 **Vloga medicinske sestre pri bolniku z akutnimi znaki koronarne bolezni**
 Mirjana Kralj, SMS, Kardiološki oddelek SB Celje
- 13.45–15.30 **Odmor za kosilo**
- 15.30–16.00 **Delo MS s kroničnimi srčnimi bolniki v ambulantni za srčno popuščanje in proces spreminjanja**
 Andreja Knez, SMS, Kardiološka ambulantna SB Celje
- 16.00–17.00 **Psihosocialni vidik obravnave kardiološkega bolnika**
 Zvonka Sevšek, dipl. psihologinja, spec. klinične psihologije

- 17.00–17.30 **Odmor**
- 17.30–19.00 **Delo v skupinah – pogovori na temo:**
 Poklicna identiteta medicinske sestre
- 20.00 **Skupna večerja**
- Sobota, 11. november
- 9.30–10.30 **Poročila o delu v skupinah**
- 10.30–11.00 **Prisotnost stresa na delovnem mestu – analiza ankete izvedencev SB Celje**
 Suzana Ambrož, VMS, Kardiološki oddelek SB Celje
- 11.00–11.15 **Odmor**
- 11.15–12.15 **Psihofizično izogorevanje**
 Marjana Božič-Robida, dipl. psiholog
- 12.15–12.40 **Vodenje negovalnega tima**
 Milica Podobnik, VMS, glavna med. sestra
 Kardiološkega oddelka SB Celje
- 12.40–13.00 **Zaključek seminarja**

Informacije o seminarju:

KOTIZACIJA: Za člane ZZNS znaša 19.040 SIT, za nečlane ZZNS pa 38.080 SIT. Vanjo je vključena udeležba na predavanjih in v delu po skupinah, gradivo, prigrizki in pijača med odmori in skupna večerja. Udeleženci se imajo možnost prijaviti tudi za enodnevno udeležbo. V tem primeru je višina kotizacije 9.520 SIT, vanjo pa je všteta udeležba na predavanjih in v delu po skupinah ter Zbornik predavanj. Kotizacijo nakažite na ŽR ZZNS: 50101-678-48641-0012231 s pripisom za Sekcijo MS in ZT v kardiologiji in angiologiji.

PRIJAVA:

Prijavite se s prijavnico, ki izide v vsaki številki Utripa, in sicer do 20. oktobra 2000 na naslov: KC Ljubljana, Klinični oddelek za kardiologijo, ga. Irena Orel, Zaloška 7, 1000 Ljubljana.

REZARVACIJA PRENOČIŠČA:

Prenočišče si rezervirajte do 27. oktobra 2000 na tel. št.: 03 78 08 000 ali 03 78 08 110 ali faks.: 03 78 08 111 in povejte, da ste udeleženec-ka strokovnega srečanja Sekcije MS in ZT v kardiologiji in angiologiji. Cena polpenziona znaša 8.800 SIT, doplačilo za enoposteljno sobo je 1.650 SIT.

INFORMACIJE:

Za dodatne informacije bosta poskrbeli Metka Mazi in Lidija Marinč na tel. št.: 01 43 13 113 int. 49-34, v dopoldanskem času tudi GSM 041 540 814.

ORGANIZACIJSKI ODBOR:

Milica Podobnik, Suzana Ambrož, Vida Purnat, Metka Mazi, Lidija Marinč

VABLJENI!

Zbornica zdravstvene nege Slovenije – Zveza društev medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Slovenije –

Sekcija zdravstvenih tehnikov in medicinskih sester – reševalcev vabi na

STROKOVNO SREČANJE TRANSPORT BOLNIKA / POŠKODOVANCA

22. septembra 2000 v Kliničnem centru v Ljubljani.

PROGRAM:

- 08.00 – 09.00 **Registracija udeležencev**
- 09.00 – 09.20 **Pristop k bolniku / poškodovancu na kraju dogodka**
Boštjan Polenčič, z.t. - reševalec
- 09.20 – 09.40 **Priprava bolnika / poškodovanca na transport in transport do reševalnega vozila**
Matjaž Žunkovič, z.t. - reševalec
- 09.40 – 09.55 **Transport z reševalnim vozilom – splošni pristop**
Ivan Šprajc, z.t. - reševalec
- 09.55 – 10.40 **Transport z reševalnim vozilom – posebnosti**
- 09.55 – 10.25 **medklinični transport, transport internističnega bolnika(ce), transport infekcijskega bolnika(ce), transport nevrološkega bolnika(ce), transport psihiatričnega bolnika(ce)**
Zuhdija Hajdarevič, v.m.t. - reševalec
- transport poškodovanca(ke), transport kirurškega bolnika(ce)**
Vilko Hrovat, z.t. - reševalec
- transport otroka, transport porodnice**
Primož Velikonja, z.t. - reševalec
- 10.25 – 10.40 **transport v gorah**
Rudi Kocjančič, z.t. - reševalec
- 10.40 – 11.00 **Odmor**
- 11.00 – 11.20 **Predaja bolnika / poškodovanca v bolnišnici**
Gorazd Cerinšek, z.t. - reševalec
- 11.20 – 12.30 **Transport z reševalnim vozilom in problem varnosti:**
- 11.20 – 11.40 **zaščitna sredstva in pripomočki pri delu reševalca**
Matjaž Žura, z.t. - reševalec
- 11.40 – 12.00 **varstvo pri delu z električno medicinsko in drugo opremo v reševalnem vozilu**
Andrej Fink, dipl.zn. - reševalec

SPLOŠNE INFORMACIJE:

Udeležba na seminarju šteje za strokovno izpopolnjevanje in se upošteva pri napredovanju. Kotizacija znaša 10.000,00 SIT. V ceno je vračunan DDV in všteto kosilo. Nujna je pisna prijava na seminar, ki jo pošljite na naslov: KLINIČNI CENTER LJUBLJANA, Reševalna postaja, Anton Posavec, Zaloška 25, 1000 Ljubljana. Informacije po telefonu 01/548 35 50. Kotizacijo nakažite na žiro račun ZDMSZTS: 50101-678-48641, sklic na številko 0012021, s pripisom »za Sekcijo zdravstvenih tehnikov in medicinskih sester – reševalcev«. Omenjeni znesek lahko poravnate tudi pred pričetkom seminarja. Ob registraciji potrebujete člansko izkaznico, potrdilo o plačani kotizaciji (virman) in pisno prijavo, če se niste že prej prijavili, z ustreznimi podatki (davčna številka zavoda)!

Vljudno vabljeni!

Predsednik sekcije Darko Čander in organizacijski odbor

Zbornica zdravstvene nege Slovenije – Zveza društev medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Slovenije –
Psihiatrična in nevrološka sekcija Ljubljana

8. POSVETOVANJE O TEORIJ IN PRAKSI ZDRAVSTVENE NEGE

Tema: Proces razvoja sodobne zdravstvene nege – izkušnje in možnosti za razvoj

Kranjska Gora, 05.10 do 06.10. 2000, Kompas hotel

Strokovni program:

Četrtek 05.10.2000

- 08:30 - 09:00 **Registracija udeležencev**
- 09:00 - 09:15 **Uvodne misli k posvetovanju**
 Marija Mrak, predsednica sekcije
- 09:15 - 10:00 **Kaj je sodobna zdravstvena nega**
 mag. Bojana Filej, vms, dipl. org. dela
 (Kolaborativni center SZO za primarno zdravstveno nego, Maribor)
- 10:00 - 10:30 **Teorije kot okvir za sodoben način razmišljanja v zdravstveni negi**
 Ema Ščavničar, vms, supervizor,
 strokovna sodelavka (Visoka šola za zdravstvo Ljubljana)
- 10:30 - 11:00 **Odmor**
- 11:00 - 11:30 **Filozofija zdravstvene nege, filozofija psihiatrične zdravstvene nege**
 Marija Gorše Muhič, vms, prof. zdrav. vzg.
 Barbara Anžur, vms.
 Špela Prašnikar, dipl.m.s.
 (Psihiatrična klinika Ljubljana)
- 11:30 - 12:00 **Izkušnje razvoja sodobne zdravstvene nege v Psihiatrični bolnišnici Idrija**
 Vesna Čuk, vms, prof. zdrav. vzg.
 (Psihiatrična bolnišnica Idrija)
- 12:00 - 14:00 **Kosilo**
- 14:00 - 14:30 **Pogled na procesno metodo dela v zdravstveni negi danes**
 Radojka Kobentar, vms, prof. ped.
 Ivica Balkovec, vms, spec. psih. zdrav. nege
 (Psihiatrična klinika Ljubljana)
- 14:30 - 15:00 **Odmor**
- 15:00 - 15:30 **S sodobno metodo dela do varnejše in kakovostnejše zdravstvene nege**
 Irena Trobec, vms, prof. zdrav. vzg.
 Josipa Mlinar, vms,
 (Splošna bolnišnica Izola)
- 15:30 - 16:00 **Kategoriziranje bolnikov po stopnjah zahtevnosti zdravstvene nege v bolnišnici**

Bara Pavčič Trškan, vms, dipl. org. dela

Alenka Krist, vms, univ. dipl. soc. ped.
 (Klinični center Ljubljana)

- 16:00 - 17:30 **Diskusijske skupine**
- 17:30 **Plenarni zaključek prvega dne**
- 20:00 **Skupna večerja, družabno srečanje z glasbo in žrebanje nagrad**

Petek: 06.10.2000

- 09:00 - 09:30 **Volilni občni zbor sekcije**
- 09:30 - 10:00 **Ustrezno vodenje za razvoj sodobne zdravstvene nege**
 Ladi Škerbinek, vms, prof. ped.
 (Psihiatrična klinika Ljubljana)
- 10:00 - 10:30 **Kako se doživljamo sami in kako nas doživljajo drugi.**
 Majda Šlajmer Japelj, vms, dipl. soc.
 (Kolaborativni center SZO za primarno zdravstveno nego Maribor)
- 10:30 - 11:00 **Odmor**
- 11:00 - 11:30 **Raziskava stresa v negovalnih timih intenzivnih enot**
 Mojca Dolinšek, vms, univ. dipl. soc. ped.
 Jožica Mastnak, vms, univ. dipl. soc. ped.
 (Klinični center Ljubljana)
- 11:30 - 13:00 **Diskusijske skupine**
- 13:00 **Plenarni zaključek posvetovanja**

Splošne informacije:

Izobraževanje je priznано kot strokovno izpopolnjevanje
Kotizacija posvetovanja je 23.000 SIT. V kotizacijo je vključen Zbornik 8. posvetovanja, udeležba pri vseh dejavnostih posvetovanja, pogostitev v odmorih in žrebanje nagrad. Enodnevna kotizacija je 13.000 SIT. Kotizacijo nakažete na žiro račun ZDMSZTS: 50101-678-48641/sklic na številko: 0012207, ali pred pričetkom posvetovanja. S seboj prinesite potrdilo o plačani kotizaciji in člansko izkaznico.

Prijavnice, informacije in vprašanja, pomembna za strokovno diskusijo, dobite:

Marija Mrak, Klinični oddelek za mentalno zdravje, Zaloška 29, telefon: 041/507-862 ali 061/140 20 30, Faks: 061/ 140 21 58, E – pošta: psihiatricna1zzns@postmaster.co.uk.

Splošno prijavnico pošljite do 25.09.2000.

Rezervacija prenočišča: Hotel Kompas, Kranjska gora, tel.: 064/881-661 in

064/885-000, telefaks: 064/881-176.

Strokovno organizacijski odbor: Darko Bukor, Livio Kosina, Nestor Lazarevski, Branka Mikluž, Marija Mrak, Ladi Škerbinek, Cvetka Tajnšek, Zlata Zelič

Zbornica zdravstvene nege Slovenije – Zveza društev medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Slovenije –
Sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov urgentne medicine Slovenije

Vljudno Vas vabimo na

STROKOVNI SEMINAR

Dvodnevni seminar bo potekal 6. in 7. 10. 2000 v hotelu Lek v Kranjski gori.

PETEK, 6.10.2000

- 08.00 - 10.00 Registracija udeležencev
 10.00 - 10.30 Uvodne besede ob začetku saminarja
 10.30 - 10.45 Strelne in vbodne rane
 dr. M. Cimerman
 10.45 - 11.00 Zdravstvena nega bolnika s strelno ali vbodno poškodbo
 V. Bračko, VMS; R. Zupančič, dipl. MS
 11.00 - 11.15 Začetna oskrba bolnika z električno opeklino
 dr. A. Leskovšek
 11.15 - 11.30 Zdravstvena nega bolnika z električno opeklino
 D. Ključevšek, VMS;
 M. Stravnik, VMS prof. zd. vzgoje
 11.30 - 11.45 Motnje srčnega ritma pri udaru električnega toka
 dr. H. Možina
 11.45 - 12.00 Diskusija
 12.00 - 12.30 Odmor
 12.30 - 12.45 Triaža v urgentni internistični ambulanti
 M. Cotic - Anderle, VMS
 12.45 - 13.00 Sprejem urgentnega kirurškega bolnika
 D. Štromajer, VMS
 13.00 - 13.15 Opazovanje bolnika na urgentnem internističnem oddelku
 R. Prah, dipl. MS, S. Smole ZT
 13.15 - 13.30 Predaja bolnika
 M. Brvar, VMS
 13.30 - 13.45 Obravnava zastrupitev s strupenimi rastlinami
 dr. M. Jamšek
 13.45 - 14.00 Diskusija
 14.00 - 16.00 Odmor za kosilo
 16.00 - 16.15 Raziskovanje v zdravstveni negi
 16.15 - 16.30 Raziskovanje zdravstvene nege v klinični praksi
 E. Kos - Grabnar, VMS
 16.30 - 16.45 Vprašalnik o zadovoljstvu bolnikov z zdravstveno nego v urgentni medicini
 M. Plančak, VMS, dipl. org. dela, S. Klančar, VMS,
 16.45 - 17.00 Diskusija
 17.00 - 17.10 Predstavitve primera iz prakse
 Dr. M. Kolar

- 17.10 - 17.20 Pomen temeljnih postopkov oživljanja za medicinske sestre v splošni bolnišnici Celje,
 D. Plank, VMS - prof. zdr. vzgoje
 17.20 - 17.30 Kakovost služb nujne medicinske pomoči v kraško-notranjski regiji
 K. Peternej, dipl. MS
 17.30 - 17.40 Timsko delo - pogoj za uspešno delo v urgentni medicini
 P. Kamenšek, dipl. MS
 17.40 - 17.50 Imobilizacija hrbtenice s trotočkovnim steznikom - prednosti in pomanjkljivosti
 U. Grošelj, MT
 17.50 - 18.00 Diskusija
 20.00 Svečana večerja z glasbo

SOBOTA, 7. 10. 2000

- 9.00-10.00 **Sestanek članov sekcije, vabljeni tudi nečlani**
 10.15-12.00 **Učne delavnice**
 Imobilizacija
 Oskrba opekline
 Srčni monitoring
 13.00 **Krajši izlet**

Udeležba na seminarju se šteje za strokovno izpopolnjevanje.

Kotizacija za člane z DDV znaša 19.040,00 SIT, za nečlane 38.080,00 SIT. Kotizacijo vplačate na žiro račun ZDMSZTS: 5010167848641, sklic na številko 00 - 12028 ali pred pričetkom seminarja.

Prosimo Vas, da udeležbo na seminarju prijavite s priloženo prijavnico, ki jo pošljite na naslov ga. Mojca Homar, Internistična prva pomoč, Klinični center, Zaloška 7, 1525 Ljubljana.

Vse potrebne informacije so na voljo na tel. 01 2323 991 (ga. Slavica Klančar ali ga. Majda Cotic Anderle).

Hotelske sobe lahko rezervirate na telefon-hotel LEK 04 5881520.

*Vljudno vabljeni,
 Predsednica sekcije Slavica Klančar*

Zbornica zdravstvene nege Slovenije – Zveza medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Slovenije

Pediatrska sekcija

» NEZGODE PRI OTROCIH «

5. in 6. oktobra 2000 v Radencih

STROKOVNO SREČANJE MEDICINSKIH SESTER BABIC V LJUBLJANI

Gordana NJENJIĆ

Zanimive teme iz porodništva in ginekologije so pritegnile zelo veliko poslušalcev. Nismo pričakovali tako velike udeležbe, prišlo je več kot 160 kolegov, kolegic in gostov. Pri tem nam je pomagala fleksibilnost delavcev M-hotela, tako da smo nemoteno začeli z delom.

Glavna tema srečanja je bila Varovanje zdravja žensk.

V uvodnem delu srečanja nas je pozdravila študentka s toplo in prisrčno pesmico. Nato nas je nagovorila in pozdravila ga.

Alenka Zega, predsednica sekcije. Na kratko je opisala delo in dosežke sekcije v zadnjih štirih letih.

Vse prisotne je pozdravila tudi prof. Živa Novak-Antolič, dr.med., predstojnica ljubljanske porodnišnice. Pohvalila nas je in nas spodbudila za delo naprej. Prisrčno nas je pozdravila ter nam zaželela veliko uspeha ob delu tudi glavna sestra Ginekološke klinike ga. Jožica Tavzelj. Čisto na koncu je prenesla pozdravne besede kolegica s Hrvaške ga. Erika Špirić v imenu njihove babiške sekcije in nam zaželela veliko delovnih uspehov.

Po pozdravnih besedah smo začeli s strokovnim delom seminarja.

Naslov prve teme je bil Priprava neplodnega para na asistirano reprodukcijo. Na žalost je viš.med.ses Alenka Hribernik, ki je pripravila to predavanje, zaradi zdravstvenih težav ni mogla podati, zato nam jo je prebrala viš.med.ses. Mojca Perdan. Referat je obsegal diagnostične postopke pri asistirani reprodukciji.

Po tem predavanju nam je asist. mag. Stanko Pušenjak, dr.med., povedal nekaj o sodobnejših presejalnih testih v nosečnosti. Te preiskave so novejšje pri nas, zato tudi bolj zanimive.

Marjana Drčar in Alenka Zega

O alternativnih porodih, ki se pojavljajo v našem prostoru, nam je govorila VMS Marjana Drčar. Povedala nam je o izkušnjah v ljubljanski porodnišnici, o željah in potrebah teh porodnic. Njenemu predavanju se je pridružila tudi ga. Irena Šimnovec kot vodja ene skupine za drugačne naravne porode in ga. Urška Savodnik, ki je rodila na tak drugačen način, govorila je z veseljem o svojih dobrih izkušnjah.

Naslednje predavanje je govorilo o nizozemskem sistemu babištva, pripravila ga je Anita Prelec, VMS, spec.porod.nege., iz povedanega je bila razvidna pomembnost tega profila v zdravstvenem varstvu nosečnic in porodnic. Njihov način je edinstven v svetu.

Sledil je krajši odmor. Postregli so nam na odprti terasi v sončnem majskem popoldnevu.

Po odmoru je bilo na vrsti predavanje viš.fiziot. Lidije Žgur na temo Delo fizioterapevta z novorojenčkom. Govorila je o:

- prirojeni napaki stopal,
 - obporodni okvari brahialnega pleteža,
 - obravnavi novorojenca s tortikollisom,
- pa tudi nasvetih in učenju staršev, kako začeto delo nadaljevati tudi doma.

O preventivnem povijanju novorojenčka, ki lahko prepreči posledice razvojne nepravilnosti otroških kolkov, nam je govorila Nataša Berden, dr.med., spec. pediater. Pediatri svetujejo UZ presejalni pregled kolkov vseh novorojenčkov, kar ni možno v vseh naših porodnišnicah. Ne glede na to, ali so bili otroci pregledani z UZ, morajo biti vsi povijani v tako imenovanem humanem položaju kolkov, tj. širokrm povijanjem do 2. meseca starosti oziroma po navodilih zdravnika.

Na to nam je Erika Stojanovič, SMS povedala nekaj o težavah zgodnjega odpuščanja otročnic in nekaj o povratnih informacijah. Tako smo prišli do konca prvega delovnega dne.

Delavci M-hotela so pohiteli s preurejevanjem predavalnice v gledališki prostor. Nazaj smo se vrnili ob 18. uri, ko se je začel kulturni program. Prva je nastopila pevka Regina z babiško himno (posnela nam jo je na CD), nato pa najmlajša državna prvakinja v latinskoameriških plesih Blaž in Maša in na koncu igralec Gašper Tič z monodramo Kako sem prišel na svet.

V sproščenem spremljanju kulturnega programa smo se nasmejali do solz, tako da nismo niti opazili, da je minila že dobra ura in je nastopil čas večerje.

Presedli smo se za lepo pogrnjene mize in v sproščenem vzdušju kramljali naprej. Po končani večerji smo se zavrteli ob zvokih glasbe veselih in razigranih Dolenjcev. Tudi ta del je minil, bilo je naporno vendar veselo in razigrano. Še enkrat se zahvaljujem vsem nastopajočim za lepo preživet večer.

Petek, 19. maj, smo začeli ob 9. uri s predavanjem o novih postopkih urinske inkontinence pri ženskah. O tej metodi zdravljenja nam je govoril dr. sc. Adolf Lukanovič, dr.med. Zdravljenje je kirurško, je bolj učinkovito, cenejše in enostavnejše kot je bilo do sedaj. Nazorno prikazana operacija z diapozitivi je bila zelo zanimiva za vse udeležence.

Kako preprečiti ali vsaj upočasniti težave, ki s starostjo naraščajo pri urinski inkontinenci žensk nam je povedala Jožica Gruden, VMS. Ona vsak dan poučuje in deli nasvete ženskam v ambulantih.

V naslednjih ambulantah ženske lahko dobivajo nasvete o hormonskem zdravljenju. Zakaj je to zdravljenje potrebno, kaj je menopavza-klimakterij-perimenopavza. Kako ženska preide v to ob-

dobje, nam je povedala VMS Blanka Gradišek.

Tako smo prišli do konca sklopa predavanj, ki niso bila zanimiva samo za ginekološke delavce, ampak tudi kot osebni nasvet ali pomoč marsikateri med prisotnimi.

Nato smo odšli na polurni odmor, žal ne več na teraso, ampak v jedilnico. Malce nam jo je zagodla muhasta narava, kar ni skalilo našega nazornega poslušanja pri naslednjih temah, v katerih smo se nenehno iskale ali postavljale v vlogo sogovornikov.

Komunikacija je tema, o kateri nam je govorila Vera Štebe, vms.univ.prof.ped.. Sodeč po obrazih prisotnih mislim, da bodo ob prihodu domov uporabile nekaj njenih praktičnih nasvetov. MO-TO: Od nas je odvisno, kako bodo drugi komunicirali z nami.

Supervizija – od kod izvira beseda, kaj je to, njena uporaba bo tudi marsikateri izmed prisotnih pomagala pri njenemu dolgoletnemu poklicu s tako pomembnim, odgovornim poslanstvom, izbranim v mladosti. O njej je govorila Darja Thaler, VMS, univ.dipl.org., spec.superv.

Že dolga leta je bila pri nas pereča tema izobraževanje babic. Sedaj, ko to ni več, imamo že prve diplomante, ki pričakujejo svojo zaposlitev in pripravništvo. O tem je govorila Mihaela Skoberne, VMS, spec. superv. Zelo nazorno je s tabelo predstavila predmetnik študijskega programa za zdravstveno nego porodniško-ginekološke smeri, razložila je tudi pripravo pripravništva, kjer obstaja delovna skupina, v kateri so vključeni:

- predstavnica zbornice zdravstvene nege Slovenije,
- tri predstavnice prihodnjih delodajalcev,
- predstavnici visoke šole za zdravstvo.

Ena izmed teh članov je ga. Skoberne, veliko je pripomogla k izobraževanju kadrov te smeri in zato se ji prisrčno zahvaljujem v imenu članov babiške sekcije in tudi v imenu prihodnjih kolegov in kolegic, ki jim je omogočena ta smer izobraževanja.

Zahvaljujem se še enkrat vsem predavateljem za zelo dobro, strokovno, skrbno in tehnično kakovostno pripravljena predavanja.

Strokovno srečanje smo izkoristili za občni volilni zbor, kajti 4-letni mandat IO je pretekel. S predpisanimi pravili je razrešen dosedanji IO in z javnim glasovanjem so bili prelagani kandidati za

sestavo novega IO za naslednji mandat.

Z razrešitvijo starega IO so se od nas zaradi osebnih razlogov poslovili dve dolgoletni članici.

Marjana Drčar – dolgo letna aktivna članica IO, osem let predsednica naše sekcije, v svojem mandatu je veliko naredila za sekcijo, hotela nas je popeljati tudi zunaj meja, pa ji zaradi težav v izobraževanju tega kadra pri nas ni uspelo. Še z nekaterimi kolegicami se je borila za ponovno izobraževanje ms. babic, kar je tudi dosegla, pred tem pa je veliko pomagala pri specializaciji babic, kar se je kasneje zaradi majhnega števila kandidatkin prekinilo.

Alenka Zega- tudi dolgoletna članica IO in 4-letna

predsednica, v času mandata je izpeljala več strokovnih delavnic. Zelo veliko pohvale si je zaslužila z navezavo stikov z ICM, tako da smo postale njihove članice. Udeležile smo se mednarodnega kongresa s polnopravno pravico volilk.

Obema se v imenu članov sekcije, IO in svojem imenu iz srca zahvaljujem in jima še naprej želim veliko delovnih uspehov in življenjskih dosežkov.

Na koncu se še enkrat zahvaljujem vsem sponzorjem, delavcem M-hotela in vsem ostalim, ki so s svojo pomočjo kakorkoli prispevali k boljši organizaciji in počutju udeležencev. Hvala.

STROKOVNO SREČANJE PATRONAŽNIH MEDICINSKIH SESTER V BOVCU

Magda BRLOŽNIK

Zadnji konec tedna v mesecu maju smo se patronažne sestre srečale na dvodnevem seminarju. Tema našega dvodnevnega srečanja je bila »MOJ OTROK JE DRUGAČEN«. Naša pot je tokrat vodila v najbolj zahodni del naše domovine. Ustavili smo se v Severni Primorski in sicer v Bovcu. Prijazno so nas sprejele naše kolegice z Majdo Rutar in Jožico Zornik na čelu.

Da so se nam predstavili teami predavateljev iz Stare Gore in Vipave, pa je poskrbela naša kolegica Renata Trampuž iz Ajdovščine. Prijazno so se našim potrebam odzvali tudi v Hotelu ALP v Bovcu, saj so se vsi, od gospoda direktorja in gospe Mace, do zadnjega zaposlenega potrudili, da smo se imeli v njihovi hiši zares lepo.

V uvodnem delu našega srečanja sta nas pozdravila Boža Istenič, ki nam je v imenu DMSZT Nova Gorica izrekla dobrodošlico in nam zaželela uspešno strokovno delo in prijetno bivanje v krajih, ki jih opeva »goriški slavček«, in Bojan Rustja, dr.med. iz ZD Bovec. Slednji je v pozdravne besede vpletel tudi svoje poznavanje dela patronažne sestre, ne samo današnje, ko z njimi sodeluje kot zdravnik, ampak tudi tiste iz otroštva, saj je bila njegova mama pionirka pa-

tronažne zdravstvene nege na Bovškem. Otroci iz bovške osnovne šole pa so nam v narečju predstavili utrip življenja v Bovcu v preteklosti. Svoje izdelke so nam predstavili tudi predstavniki Fructala, Kolinske z Milupo in Donatom, Henkel Zlatoroga, Tosame in Coloplasta, ki so se predstavili tudi na razstavnih prostorih.

Kaj je erebralna paraliza (CP), njeno klinično sliko, katere so pridružene bolezni, kako se bolezen diagnosticira, etiologijo, prognozo in njeno zdravljenje nam je predstavila Sonja Šinigoj Cijan, dr.med., specializantka pediatrije. Kakšna je zdravstvena nega otroka s CP, kakšne so značilnosti nepokretnega otroka s CP in kako se pri njih zadovoljujejo vse aktivnosti, nam je predstavila Liljana Vezjak, VMS. Ker vsi otroci s posebnimi potrebami niso v zavodih, ampak jih je veliko tudi v domačem okolju, nam je Katja Šoštarič Likar, dr.med.spec. pediater iz ZD Ajdovščina, z veliko topline in ljubezni do teh otrok, predstavila vlogo dispanzerskega pediatra pri njihovem vodenju.

V odmoru, ki je sledil predavanjem, smo se okrepčali in po njem nam je Miša Ušaj, dipl. psihologinja, predstavila psihološke značilnosti otrok s CP. Kakšna je samopodoba otrok s CP,

nam je predstavila Irena Škapin, VMS, prof.spec.ped.. Rehabilitacijo otrok s CP nam je predstavil Jurij Karapandža, dr.med.spe.fiziater. Vsi ti predavatelji, razen Šoštariceve, so prišli z Oddelka za predšolsko invalidno mladino SB Nova Gorica, to je iz Stare Gore.

Vlogo fizioterapije in delovne terapije v procesu usposabljanja otrok v CUIO Janko Premrl Vojko v Vipavi sta nam predstavili Klavdija Krušec, viš.FTH, nevroterapevt in Boža Madič, del. terapevt, r.m.o. terapevt. Zelo so nas navdušili video posnetki s predstavitevijo hipoterapije, način učenja plavanja po metodi Hallwick in smučanje nekaterih otrok s CP ter uživanje na snegu. Pri tem smo se spet spomnile na nastop njihovih varovancev na proslavi v Novi Gorici ob 12. maju in z veseljem smo zaploskale Klavdiji, ki je bila tudi ena od soplesalk na tem nastopu. Pri pripravi programa smo pozabili napisati predavanje Ane Bajec, prof. defektologije, »Uporaba pripomočkov za premagovanje govornih težav otrok s CP«. Kljub temu nam gospa Ana tega ni zamerila in nam je podala svojo temo. Resnično smo bile navdušene nad prikazanim video posnetkom in nad veseljem mlade varovanke Jožice, ki s pomočjo aparata lahko govorno komunicira z drugimi.

Čas se je nagnil v popoldan, ura se je približala četrti popoldan in me smo po kratki osvežitvi odhitele pred hotel, kjer smo počakale na avtobus, ki nas je odpeljal v Kobarid. Tu so nas že pričakovali naši vodniki, ki so nas popeljali po muzeju prve svetovne vojne. Kljub temu, da je tu pokazan tragičen čas našega in drugih narodov, smo si bile edine, da je ta muzej resnično zaslužil evropsko priznanje. Še posebej pa smo bile navdušene nad vodniki, ki so domačini, kako znajo predstaviti to obdobje. Ko si jih poslušal, si se v mislih kar preselil desetletja nazaj. Po ogledu smo se vrnili v Bovec, se na hitro osvežili in že nas je čakala večerja. Resnično so se potrudili in nam pripravili res pestro paleto gastronomskih užitkov. Poskusile smo bovške čompe in skuto, pa soško postrv, pa divjačino, pa štruklje, pa pršut, pa še in še. Ob glasbi smo se še malo zavrtle in potem odšle na počitek, saj nas je naslednji dan čakalo še kar dosti dela.

Zjutraj nas je zbudilo sonce, ki se je že zgodaj prikazalo nad bovškim »Materhornom«. Po zajtrku smo začeli naše delo s predavanjem Desanke

Eržen »Poslovni odnos–poslovna kultura«. Slušateljice smo bile navdušene nad njenim podajanjem, saj nas je na zanimiv način spodbudila k razmišljanju o našem obnašanju, vedenju in pripadnosti. Najlepše potrdilo, da je bila izbira teme in predavateljice prava, pa mi je bilo, ko sem med odmorom poslušala kolegice, ki so se pogovarjale, kako so mislile, da bo to težko zdržati, samo eno predavanje, pa tako dolgo, nazadnje pa jim je čas čisto prehitro minil in bile so navdušene. Po odmoru nam je Jožica Zornik, VMS, predstavila patronažna varstva občin Tolmin, Kobarid in Bovec. Še posebej nam je orisala težave, ki so njihovo delo spremljale ob in po zadnjem potresu, o posebnostih, ki jih srečujejo pri svojem delu, kako upadajo rojstva, kako je vedno manj mladih, ki ostajajo doma, kako so osamljeni ostareli v Trenti. Še in še bi jo lahko poslušali, vendar nas je čas priganjal. S svojim predavanjem je čakala tudi Lidija Tomažič, višja soc.del. iz CUIO Vipava, ki je predstavila delo s starši. Po njenem zanimivem prispevku smo Tatjana Geč, VMS, univ.dipl. org.dela, Darja Arhar, VMS, in moja malenkost predstavile nov obrazec statističnih navodil in navodila za izpopolnjevanje. Prav tako je bil predstavljen, obravnavan in potrjen Predlog vrednotenja patronažnih obiskov, ki ga je predlagala ZZZS.

Med tem časom so nas zapustile kolegice iz Velenja in Sežane, saj so bile zadosti pogumne in so odšle na »rafting« po prelepi smaragdni Soči. Mi pa smo naše srečanje ob pol četrti uri popoldne pripeljali do zaključka. Zahvalili smo se našim gostiteljicam in Jožici izročili elektronsko tehtnico za tehtanje dojenčkov, ki naj jih spominja na naše druženje. Počasi smo se začeli poslavljati, nekaj kolegic si je še ogledalo zdravstveni dom. Čakale so nas različno dolge poti do naših domov, skoraj vse pa smo šle domov po prelepi Trenti. Na Vršiču smo še enkrat pomahale navzdol proti Bovcu. Vse smo se strinjale, da smo zopet preživele dva lepa dneva, ki sta nas obogatila, tako strokovno, kot po človeški plati. Žal nam je bilo, da nas ni bilo več, pogrešale smo kolegice iz ljubljanskih patronažnih varstev, saj smo si bile enotne, da kljub temu, da je ta prelepi košček naše domovine čisto na zahodu, pot do njega ni tako dolga, kot si mislimo. Še enkrat velja velika zahvala vsem, ki so kakorkoli pripomogli, da iz Bovca odhajamo zadovoljni in polni optimizma.

Spoštovane bralke, dragi bralci!

Že večkrat smo razmišljali, da vas povabimo k sodelovanju pri oblikovanju naše revije Utrip, ki je med nami 11x na leto vse od februarja 1993. V vseh teh letih je informativni bilten dobil svojo vsebinsko in oblikovno prepoznavnost. Sami ste si lahko ves ta čas ustvarjali svoje mnenje in se nam posamično oglašali s svojimi mnenji in predlogi.

Zato vas s tem anketnim vprašalnikom naprošamo, da s svojimi mnenji, predlogi, spodbudami, pohvalami in kritikami zagotovite pestrost vsebin, oblikovno raznolikost in informacijski krog v naši strokovni javnosti.

V uredniškem odboru si prizadevamo, da o delu naše stanovske organizacije poročamo celovito in vam posredujemo najaktualnejše dogodke ne le v naši dejavnosti, temveč v celotni zdravstveni dejavnosti.

Vaši odgovori nam bodo napotilo za nadaljnje delo, predvsem pa bodo najboljši smerokaz za vsa prihodnja načrtovanja.

Za sodelovanje se vam že vnaprej zahvaljujemo!

Ljubljana, 1. september 2000

Uredništvo

Izbrane odgovore označite s križcem!

1. Utrip dobivate, ker ste:

- ☐ član
- ☐ naročnik
- ☐ kot izmenjavo od izdajatelja
- ☐ berete jo slučajno

2. Koliko % Utripa preberete na mesec?

- ☐ 10%
- ☐ 30% - 50%
- ☐ 50% - 80%
- ☐ 80% - 100%

3. Ali svoj Utrip posredujete še komu?

- ☐ da (sodelavcem, prijateljem, sorodnikom, znancem)
- ☐ ne

4. Kot kakšno publikacijo bi ocenili Utrip?

- ☐ Informativna
- ☐ Strokovna
- ☐ Aktualna
- ☐ Koristna
- ☐ Izobraževalna

5. Katero rubriko običajno najprej preberete?

6. Kateri prispevki vas najmanj zanimajo?

7. O katerih temah naj bi po vašem mnenju več pisali?

8. Kaj menite o obsežnosti informativnega biltena?

- ☐ ravno prav obsežna
☐ premalo obsežna
☐ preveč obsežna

9. Ali Vam Utrip koristi in pomaga pri vsakdanjem delu?

- ☐ da
☐ ne

10. Kako ocenjujete naslovnice Utripa?

- ☐ primerna
☐ neprimerna
☐ lepa
☐ grda
☐ nimam mnenja

11. Kako ocenjujete Utrip skozi njegovih sedem let?

- ☐ se je izboljšal
☐ se ni nič spremenil
☐ se je poslabšal
☐ ne morem oceniti

12. Zanima nas, če Utrip shranjujete in ali ga kdaj ponovno pregledate?

- ☐ da
☐ ne

13. Ali uporabljate internet?

- ☐ da – za
☐ elektronsko pošto
☐ iskanje najrazličnejših informacij
☐ zabavo

14. Ali bi sprejeli tudi Obzornik zdravstvene nege kot glasilo, katerega naročnina bi bila vključena v članarino? Pri tem poudarjamo, da bi stroški za izdajo 11.700 izvodov predstavljali bistveno nižji znesek, kot je sedanja letna naročnina?

- ☐ da
☐ ne
☐ pripravljen sem na doplačilo letne članarine za - 1 500 SIT do 2000 SIT

15. Prosimo vas še za podatke?

- ☐ spol Ž M
- ☐ leto rojstva 19_____
- ☐ izobrazba - srednja, višja, visoka, univerzitetna
- ☐ pripadnost društvu –
☐ <i>Ljubljana,</i>	☐ <i>Celje,</i>
☐ <i>Pomurje,</i>	☐ <i>Gorenjska,</i>
☐ <i>Novo mesto,</i>	☐ <i>Koper,</i>
☐ <i>Ptuj – Ormož,</i>	☐ <i>Velenje.</i>

- ☐ *Maribor,*
- ☐ *Nova Gorica,*
- ☐ *Slovenj Gradec,*

15. Vaše sporočilo izdajatelju!

1	Imam mnenja	1	Imam mnenja
2	Kako ocenjate Utrip skozi njegov sedem let?	2	Kako ocenjate Utrip skozi njegov sedem let?
3	Je izboljšal	3	Je izboljšal
4	Je postalši	4	Je postalši
5	Imam oceno	5	Imam oceno
6	Imam oceno	6	Imam oceno
7	Imam oceno	7	Imam oceno
8	Imam oceno	8	Imam oceno
9	Imam oceno	9	Imam oceno
10	Imam oceno	10	Imam oceno
11	Imam oceno	11	Imam oceno
12	Imam oceno	12	Imam oceno
13	Imam oceno	13	Imam oceno
14	Imam oceno	14	Imam oceno
15	Imam oceno	15	Imam oceno
16	Imam oceno	16	Imam oceno
17	Imam oceno	17	Imam oceno
18	Imam oceno	18	Imam oceno
19	Imam oceno	19	Imam oceno
20	Imam oceno	20	Imam oceno
21	Imam oceno	21	Imam oceno
22	Imam oceno	22	Imam oceno
23	Imam oceno	23	Imam oceno
24	Imam oceno	24	Imam oceno
25	Imam oceno	25	Imam oceno
26	Imam oceno	26	Imam oceno
27	Imam oceno	27	Imam oceno
28	Imam oceno	28	Imam oceno
29	Imam oceno	29	Imam oceno
30	Imam oceno	30	Imam oceno
31	Imam oceno	31	Imam oceno
32	Imam oceno	32	Imam oceno
33	Imam oceno	33	Imam oceno
34	Imam oceno	34	Imam oceno
35	Imam oceno	35	Imam oceno
36	Imam oceno	36	Imam oceno
37	Imam oceno	37	Imam oceno
38	Imam oceno	38	Imam oceno
39	Imam oceno	39	Imam oceno
40	Imam oceno	40	Imam oceno
41	Imam oceno	41	Imam oceno
42	Imam oceno	42	Imam oceno
43	Imam oceno	43	Imam oceno
44	Imam oceno	44	Imam oceno
45	Imam oceno	45	Imam oceno
46	Imam oceno	46	Imam oceno
47	Imam oceno	47	Imam oceno
48	Imam oceno	48	Imam oceno
49	Imam oceno	49	Imam oceno
50	Imam oceno	50	Imam oceno
51	Imam oceno	51	Imam oceno
52	Imam oceno	52	Imam oceno
53	Imam oceno	53	Imam oceno
54	Imam oceno	54	Imam oceno
55	Imam oceno	55	Imam oceno
56	Imam oceno	56	Imam oceno
57	Imam oceno	57	Imam oceno
58	Imam oceno	58	Imam oceno
59	Imam oceno	59	Imam oceno
60	Imam oceno	60	Imam oceno
61	Imam oceno	61	Imam oceno
62	Imam oceno	62	Imam oceno
63	Imam oceno	63	Imam oceno
64	Imam oceno	64	Imam oceno
65	Imam oceno	65	Imam oceno
66	Imam oceno	66	Imam oceno
67	Imam oceno	67	Imam oceno
68	Imam oceno	68	Imam oceno
69	Imam oceno	69	Imam oceno
70	Imam oceno	70	Imam oceno
71	Imam oceno	71	Imam oceno
72	Imam oceno	72	Imam oceno
73	Imam oceno	73	Imam oceno
74	Imam oceno	74	Imam oceno
75	Imam oceno	75	Imam oceno
76	Imam oceno	76	Imam oceno
77	Imam oceno	77	Imam oceno
78	Imam oceno	78	Imam oceno
79	Imam oceno	79	Imam oceno
80	Imam oceno	80	Imam oceno
81	Imam oceno	81	Imam oceno
82	Imam oceno	82	Imam oceno
83	Imam oceno	83	Imam oceno
84	Imam oceno	84	Imam oceno
85	Imam oceno	85	Imam oceno
86	Imam oceno	86	Imam oceno
87	Imam oceno	87	Imam oceno
88	Imam oceno	88	Imam oceno
89	Imam oceno	89	Imam oceno
90	Imam oceno	90	Imam oceno
91	Imam oceno	91	Imam oceno
92	Imam oceno	92	Imam oceno
93	Imam oceno	93	Imam oceno
94	Imam oceno	94	Imam oceno
95	Imam oceno	95	Imam oceno
96			

Hvala, ker ste si vzeli čas in izpolnili vprašalnik. Ostane vam samo še to, da ga odpošljete in s tem prispevate k uresničevanju poslanstva naših informativnih in strokovnih publikacij.

INN d.o.o., trgovina
Košnica 51 b
3000 CELJE
Tel.: 03 491 03 40
Fax.: 03 491 03 41
E-mail: inn.dd@siol.net

STOMA CENTER SANA
STOMA CENTER SANA CELJE
Gosposka 7, 3000 Celje
Tel.: 03 5484 805

STOMA CENTER SANA ŽALEC
Šlandrov trg 21, 3310 Žalec
Tel.: 03 5715 610

STOMA CENTER SANA MARIBOR
Mlinska 22, 2000 Maribor
Tel.: 02 2526 061

STOMA CENTER SANA KRŠKO
Bohoričeva 11, 8270 Krško
Tel.: 07 4921 687

- veleprodaja
- zastopstva:
 - Baldo (Italija) - cokli z vzmetjo
 - Hollister (ZDA) - pripomočki za nego stome
- maloprodaja - specializirane prodajalne medicinskih pripomočkov s koncesijo ZZZS

PRIJAVNICA ZA STROKOVNA SREČANJA

Zavod (podjetje) _____

Poštna številka in kraj _____

Ulica in hišna številka _____

Zavezanec za DDV DA NE (obkrožite) - Davčna številka _____

Telefon _____ Kontaktna oseba: _____

Prijavnica za strokovno srečanje v kraju _____ dne _____

z naslovom _____

Organizator _____

Prijavljamo naslednje udeleženske/ce:

IME IN PRIIMEK

DELOVNO MESTO

_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

Kotizacijo z DDV v višini _____ tolarjev smo nakazali:

☐ Na žiro račun ZDMSZTS št..50101-678-48641 sklic na številko 00 120 + SM (št.sekcije)
nakazilo izvedeno dne _____

☐ Z gotovino na dan seminarja

☐ S čekom na dan seminarja

Datum prijave _____

Žig ustanove: _____

Podpis odgovorne osebe: _____

Četrto obvestilo

Zbornica zdravstvene nege - Zveza društev medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Slovenije

Hematološka sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov

organizira

1. SLOVENSKI KONGRES MEDICINSKIH SESTER IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV V HEMATOLOGIJI Z MEDNARODNO UDELEŽBO "ZDRAVSTVENA NEGA V HEMATO-ONKOLOGIJI, DANES ZA JUTRI"

PORTOROŽ, Grand Hotel Emona

26. do 28. oktobra 2000

Organizator

Hematološka sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v soglasju z Zbornico zdravstvene nege Slovenije - Klinični oddelek za hematologijo, Klinični center Ljubljana

ISTOČASNO IN Z DELNO SKUPNO ORGANIZACIJO BODO POTEKALI TUDI NASLEDNJI KONGRESI:

1. SLOVENSKI IMUNOLOŠKI KONGRES Z MEDNARODNO UDELEŽBO
1. KONGRES HEMATOLOGOV IN TRANSFUZIOLOGOV SLOVENIJE Z MEDNARODNO UDELEŽBO
1. KONGRES HEMATOLOŠKEGA DRUŠTVA LABORATORIJSKIH TEHNIKOV Z MEDNARODNO UDELEŽBO

PROGRAM

Četrtek, 26. oktober 2000

11.00 - 14.00	Prijava in registracija udeležencev
14.00 - 14.30	PLENARNO PREDAVANJE
Jože Pretnar
PRESAJANJE KRVOTVORNIH MATIČNIH CELIC
14.30 - 14.50	Maira Stephens
REHABILITATION AND SURVIVORSHIP-INTRINSICALLY LINKED
14.50 - 15.05	Nevenka Šmuc
ODVZEM PLACENTARNE KRVIZ POPKOVNICE
15.05 - 15.20	Irena Škoda

PRESADITEV PKMC PRI ODRASLEM - ŽIVLJENJE DOMA

15.20 - 15.30	Barbara Zadnik, Irena Škoda
UDELEŽBA NA EVROPSKEM KONGRESU ZA PRESADITEV MC IN KM
15.30 - 15.45	Majda Majcen, Marina Kodila
NAŠE IZKUŠNJE S FILTRACIJO IN LINE
15.45 - 16.00	Nevenka Šmuc
SVEŽA ZAMRZNJENA PLAZMA
16.00 - 16.15	Bernarda Herga, Božislava Majcen-Vivod
PREOPERATIVNA AVTOLOGNA TRANSFUZIJA
16.15 - 16.20	Razprava
16.20 - 16.40	Odmor
16.40 - 17.00	Alenka Dobrovoljc
PRIPRAVA CITOSTATIKOV
17.00 - 17.15	Barbara Zadnik
ZDRAVSTVENA NEGA BOLNIKA PRED PRIČETKOM ZDRAVLJENJA S CITOSTATIKI
17.15 - 17.35	Anamarija Lacković
STRANSKI UČINKI KEMOTERAPIJE
17.35 - 17.50	Barbara Zadnik
PREPREČEVANJE EKSTRAVAZACIJE IN UKREPI OB NJENEM POJAVU
17.50 - 18.00	Razprava
19.00	Otvoritev

Petek, 27. oktober 2000

08.30 - 09.00	PLENARNO PREDAVANJE
Maira Stephens
AN OVERVIEW OF APPROACHES TO AVTOLOGOUS AND ALLOGENEIC BONE MORROW & PERIPHERAL STEM CELL TRANSPLANT AT ONE CENTRE IN THE UK
09.00 - 09.15	Cvetka Kosar
USTNA NEGA NEVTROPENIČNEGA BOLNIKA
09.15 - 09.35	Anamarija Lacković
POMOČ BOLNIKOM, OBOLELIM ZA NON-HODKINOVIM LIMFOMOM
09.35 - 09.50	Alenka Dobrovoljc
NADZORNE KUŽNINE
09.50 - 10.00	Razprava
10.00 - 10.20	Odmor
10.20 - 10.50	PREDSTAVITVE FARMACEVTSKIH IZDELKOV IN PRIPOMOČKOV
10.50 - 11.05	Zdenka Dovč
NAROČANJE KRVNIH PRIPRAVKOV
11.05 - 11.20	Zofka Škoflanc
SKRB ZA BOLNIKA MED TRANSFUZIJO KRVI
11.20 - 11.35	Metka Ražman

- ZDRAVSTVENA NEGA BOLNIKA S
SLABOKRVNOSTJO IN DAJANJE
PRIPRAVKOV ŽELEZA V INTRAVENOZNI
OBLIKI
- 11.35 - 11.50 Marinka Purkart
ZDRAVSTVENA NEGA OTROK Z
GAUCHERJEVO BOLEZNIJO
- 11.50 - 12.05 Branka Založnik
POSEBNOSTI ZDRAVSTVENE NEGE BOLNIKA
S PRV IN MPS
- 12.05 - 12.20 Dragica Šepetavec
DIAGNOSTIČNO TERAPEVTSKI POSEGI
- 12.20 - 12.30 Razprava
- 12.30 Opoldanski odmor
- 14.30 - 14.50 Barbara Ažbe
PROFESIONALNA IDENTITETA MEDICINSKE
SESTRE
- 14.50 - 15.05 Silvestra Hojer
ZDRAVSTVENA VZGOJA BOLNIKOV, KI IMAJO
HEMATOLOŠKA BOLENJA PROCES UČENJA,
VZGOJE, KOMUNIKACIJE
- 15.05 - 15.20 Martina Burger Lazar
PSIHOLOŠKA POMOČ OTROKU, KI ZBOLI ZA
RAKOM, IN NJEGOVI DRUŽINI
- 15.20 - 15.35 Branka Založnik
ZDRAVSTVENA NEGA BOLNIKA Z LEVKEMIJO
- 15.35 - 15.45 Irena Škoda
UČENJE BOLNIKA SAMOSTOJNE APLIKACIJE
ZDRAVILA S.C.
- 15.45 - 16.00 Vida Oražem
VAROVANJE BOLNIKA MED BIVANJEM V
BOLNIŠNICI
- 16.00 - 16.15 Branka Založnik
CELOSTNA OBRAVNAVA BOLNIKA V
AMBULANTI IN DNEVNI BOLNIŠNICI
- 16.15 - 16.20 Razprava
- 16.20 - 16.40 Odmor
- 16.40 - 17.00 Alenka Dobrovoljc
NEGA IN PREVEZA OSREDNJEGA
VENSKEGA KATETRA PO PROTOKOLU
- 17.00 - 17.10 Vlasta Slabe
PRIPRAVA BOLNIKA NA SPLENEKTOMIJO
- 17.10 - 17.30 Lidija Ahec
DOKUMENTIRANJE V ZDRAVSTVENI NEGI
- 17.30 - 17.45 Vlasta Slabe
DOKUMENTACIJA NA KLINIČNEM ODDELKU
ZA HEMATOLOGIJO
- 17.45 - 18.10 Alenka Klinc, Tanja Wabra
BOLNIŠNIČNA ŠOLA NA ODDELKU ZA
ONKOLOGIJO IN HEMATOLOGIJO

18.10 - 18.30 Marjanca Rožič
ORGANIZACIJA IN POMEN TABOROV ZA
OTROKE, OBOLELE ZA RAKOM

18.30 - 18.40 Razprava

20.00 Skupna večerja

Sobota, 28. oktober 2000

08.00 - 09.00 PREDSTAVITEV POSTERJEV

09.00 - 09.15 Marjanca Rožič

ZDRAVSTVENA NEGA BOLNIKA S
HEMOFILIJO, KI PREJEMA FAKTORJE
STRJEVANJA S TRAJNO INFUZIJO

09.15 - 09.25 Alenka Ostanek

ZDRAVSTVENA VZGOJA OTROK S
HEMOFILIJO IN NJIHOVIH STARŠEV ZA
SAMOZDRAVLJENJE NA DOMU

09.25 - 09.35 Ana Rober

DOKUMENTACIJA BOLNIKA S HEMOFILIJO

09.35 - 09.55 Jože Faganel

RAČUNALNIŠKI PROGRAM VODENJA
BOLNIKOV S HEMOFILIJO

09.55 - 10.00 Razprava

10.00 - 10.20 Odmor

10.20 - 10.50 Vesna Prijatelj

NA INFORMACIJSKI AVTOCESTI

10.50 - 11.10 Darja Ovijač

MEDICINSKE SESTRE PRED IZZIVI SODOBNE
INFORMACIJSKE TEHNOLOGIJE

11.10 - 11.30 Vlasta Slabe

WISE CARE PROGRAM V SLOVENIJI

11.30 - 12.00 Razprava

12.00 Zaključek

SPLOŠNE INFORMACIJE

KOTIZACIJA z DDV za udeležbo na kongresu znaša do 15. 9. 2000 : 25. 000 SIT, po 15. 9. 2000 je kotizacija 35. 000 SIT; enodnevna kotizacija je 15. 000 SIT. Kotizacija zagotavlja udeležbo na predavanjih in razstavi posterjev, promocijsko gradivo, tiskani izvod zbranih predavanj vseh štirih kongresov, osvežitve med odmori in skupno večerjo. Znesek kotizacije nakažite za vsakega udeleženca posebej na ŽR ZDMSZTS št. 50101-678-48641 sklic na številko 00 12025 s pripisom za hematološko sekcijo medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov.

NAMESTITEV – pokličite Hoteli Bernardin, Obala 2, 6310 Portorož, Služba rezervacij : +386-66-774-10, e-mail: hoteli.bernardin siol.net
Vse informacije o štirih kongresih dobite tudi na domači strani na naslovu : www.kclj.si/org/hemato/

Vljudno vabljeni !

Zbornica zdravstvene nege - Zveza društev medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Slovenije
Endokrinološka sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Slovenije
 organizira

1. SLOVENSKI ENDOKRINOLOŠKI KONGRES MEDICINSKIH SESTER IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV SLOVENIJE

z mednarodno udeležbo

***Znanje je varnost v sedanjosti in vizija
 prihodnosti***

Kongres bo 19., 20. in 21. oktobra v hotelu Golf na Bledu

Kongres je namenjen vsem strokovnim skupinam v zdravstvu, predvsem pa strokovnim skupinam v zdravstveni negi, ki želijo razširiti in poglobiti svoje vedenje o zdravljenju, zdravstveni negi ter zdravstvenovzgojnem delu na področju endokrinologije.

KOTIZACIJA

Kotizacija z DDV za udeležbo na 1. slovenskem endokrinološkem kongresu medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Slovenije znaša:

1. Zgodnja prijava in kotizacija z DDV: do 30. avgusta 2000
35.700,00 SIT
 2. Pozna prijava in kotizacija z DDV: po 1. septembru 2000
41.650,00 SIT
 3. Upokojenci in študenti, kotizacija z DDV: 11.900,00 SIT
- Kotizacija vključuje udeležbo na strokovnem programu, zbornik predavanj ter kavo v odmorih.

Organizacijski odbor:

Barbara Žargaj, vms., - predsednica
 Milena Bohnec, vms., prof. soc. ped. - gen. sekretarka
 Mira Slak, sms., - blagajnik
 Dragica Požnenel, vms.
 Mateja Tomažin Šporar, vms.
 Hermina Smrečnik, vms.
 Elizabeta Stepanovič, sms.
 Klavdija Čuček-Trifkovič, vms., prof. zdrav. vzg.

Razširjeni organizacijski odbor:

Barbara Žargaj, vms., - predsednica
 Milena Bohnec, vms., prof. soc. ped. - gen. sekretarka
 Mira Slak, sms., - blagajnik
 Dragica Požnenel, vms.
 Mateja Tomažin Šporar, vms.
 Hermina Smrečnik, vms.

Elizabeta Stepanovič, sms.
 Klavdija Čuček-Trifkovič, vms., prof. zdrav. vzg.
 Petra Kersnič, vms., prof. zdrav. vzg.
 Alenka Krist, vms., prof. soc. ped.
 Livio Kosina, zt.

Programski odbor:

Milena Bohnec, vms., prof. soc. ped. - predsednica
 Barbara Žargaj, vms.
 Mateja Tomažin Šporar, vms.
 Elizabeta Stepanovič, sms.
 Klavdija Čuček-Trifkovič, vms., prof. zdrav. vzg.
 Mira Slak, sms.
 Alenka Roš, vms.
 Mihela Jurčec, sms.
 Ivica Zupančič, vms.
 Mojca Mikuš, vms.

Prijava

Prijavnico z vsemi točnimi podatki pošljite na naslov: Klinični center, Klinični oddelek za endokrinologijo, diabetes in presnovne bolezni, Ambulante za diabetike Za Endokrinološko sekcijo medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Slovenije
 Mateja Tomažin-Šporar
 Zaloška c.7, 1000 Ljubljana

Namestitev

Namestitev v hotelu ni vključena v kotizacijo. Vsak udeleženeec si sam rezervira in krije stroške namestitve v hotelu.

Rezervacija namestitve

Prenočišča smo rezervirali v hotelu Golf na Bledu, sami pa potrdite rezervacijo pod šifro: "Endokrinološka sekcija - 1. slovenski endokrinološki kongres 2000" na tel: 064-575-1023 faks: 064-574-1588, e-mail: fedjap @gp-hoteli-bled.si

Prijavnico pošljite na naslov

Klinični center, Klinični oddelek za endokrinologijo, diabetes in presnovne bolezni, Ambulante za diabetike Za Endokrinološko sekcijo medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Slovenije
 Mateja Tomažin-Šporar
 Zaloška c.7, 1000 Ljubljana

Ob registraciji potrebujemo:

člansko izkaznico ZZNS
 potrdilo o vplačani kotizaciji ali
 fotokopijo potrjene prijavnice delodajalca, ki bo kotizacijo poravnal.
 Kontaktni osebi za vsa dodatna vprašanja sta Mateja Tomažin-Šporar in Milena Bohnec
 na direktni tel/faks: 061-134-31-68.

1. slovenski endokrinološki kongres medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Slovenije z mednarodno udeležbo

Znanje je varnost v sedanjosti in vizija prihodnosti

četrtek: 19. oktober 2000

- 09.30-12.00 Registracija udeležencev in ogled razstave
12.00-12.45 OTVORITEV KONGRESA
Kulturni program in pozdravi gostov
Endokrinologija
MODERATOR - Alenka Roš
12.45-13.05 Prof. dr. Andreja Kocijančič, dr. med.
Osteoporoza
13.05-13.20 Angelca Zver, sms.
Vloga medicinske sestre pri bolnikih z osteoporozo
13.20-14.20 ODMOR
14.20-14.40 Prof. dr. Janez Preželj, dr. med.
Feokromocitom
14.40-14.55 Anica Tomažič, vms.
Zdravstvena nega bolnika s feokromocitomom
14.55-15.15 Urška Gantar-Rott, dr. med.
Primarni hiperparatiroidizem
15.15-15.30 Spomenka Mijatović, sms.
Zdravstvena nega bolnika s primarnim hiperparatiroidizmom
15.30-15.50 Mag. Marija Pfeifer, dr. med.
Nadomestno zdravljenje z rastnim hormonom pri odraslih
15.50-16.05 Alenka Roš, vms.
Vloga medicinske sestre pri bolnikih, zdravljenih z rastnim hormonom
16.05 - 16.45 Odmor s kavo
Endokrinologija
MODERATOR - Ivica Zupančič
16.45-17.05 Ivica Zupančič, vms., doc. dr. Tadej Battelino, dr. med.
Od novih oblik ravnega hormona do sekretagogov
17.05-17.25 As. mag. Nina Bratanič, dr. med., Bernarda Sitar, sms., doc. dr. Tadej Battelino, dr. med.
Zdravljenje »imperfektne osteogeneze« in drugih oblik osteopenij z bifosfonati pri otrocih in mladostnikih. Zdravstvena nega bolnika z imperfektno osteogenezo
17.25-17.40 Marija Dolinar, vms., Zvonka Žnidar, sms., Ivica Zupančič, vms.

- Zdravstvena vzgoja in zdravstvena nega dojenčka z glikogenozo
17.40-18.00 As. mag. Mojca Tanšek, dr. med.
Kvantitativna analiza aminokislin in organskih kislin pri otrocih in mladostnikih s prirojenimi boleznimi presnove
18.00 - 18.30 Odmor s kavo
MODERATOR Mira Slak
18.30-18.50 Marjeta Tomažič, dr. med.
Reprodukтивna sposobnost bolnika s sladkorno boleznijo
18.50-19.10 Mag. Alenka Sketelj, dr. med.
Preprečevanje in odkrivanje malformacij pri otrocih mater s sladkorno boleznijo
19.10-19.25 Silva Štefančič, med. sestra babica
Vodenje poroda in vloga medicinske sestre babice pri bolnici z gestacijskim diabetesom
19.25-19.40 As. dr. sci. Ksenija Geršak., dr. med.
Zdravila v nosečnosti
20. 30 Večerja –zabavni večer z plesom

petek: 20. oktober 2000

- Diabetična retinopatija
MODERATOR - Elizabeta Stepanovič
08.30 - 08.50 Prof. dr. Gorazd Kolar, dr. med.
Spremembe na očeh pri ljudeh s sladkorno boleznijo
08.50 - 09.05 Elizabeta Stepanovič, sms.
Slikanje očesnega ozadja - foto fundi
09.05 - 09.25 Prim. mag. Aleksandra Kraut, dr. med.
Diagnostika diabetične retinopatije; ultrazvok, fluorescenčna angiografija
09.25 - 09.40 Ljuba Taljat, vms.
Priprava bolnika na fluorescenčno angiografijo
09.40 - 10.00 Mag. Davorin Sevšek, dr. med.
Zdravljenje diabetične retinopatije - laserski poseg
10.00 - 10.15 Milena Suhadolnik, vms.
Priprava bolnika na laserski poseg
10.15-10.45 Odmor s kavo
Preprečevanje sodobnih socialnih bolezni
MODERATOR - Mateja Tomažin-Šporar
10.45-11.05 Prof. dr. Ciril Kržišnik, dr. med.
Preventiva sladkorne bolezni tipa 1
11.05-11.25 Doc. dr. Tadej Battelino, dr. med.
Moderni načini prehranjevanja
11.25-11.45 Mateja Tomažin-Šporar, vms.
Katerim bolnikom odmerimo in na kakšen način bolniku predstavimo merjeno prehrano
11.45-12.10 Maja Kuhn, dietetik

	Vloga in pomen dietetika pri oskrbi ljudi s sladkorno boleznijo - predstavitev zdravstvenovzgojnega dela na področju prehrane v Švici		oskrbi ljudi s sladkorno boleznijo v Angliji, Švedski in Španiji
12.10-12.30	Prof. dr. Dražigost Pokorn, dr. med. Zdrava prehrana in njen vpliv na preprečevanje sodobnih socialnih bolezni	18.00-18.10	Metka Lipič Baligač, dipl. med. sestra, Zdravstvena vzgoja in njen pomen pri zdravljenju sladkorne bolezni
12.30-12.40	Jožica Peterka, vms., prof. soc. ped. Mnenja osnovnošolcev o zdravem prehranjevanju	18.10-18.20	Judita Slak, vms., Vloga medicinske sestre pri vzgoji sladkornega bolnika na bolniškem oddelku
12.40-14.30	ODMOR – OGLED POSTERJEV Zdravstvena vzgoja MODERATORJA - Klavdija Čuček-Trifkovič, Mojca Mikuš	18.20-18.40	Prim. Miha Koselj, dr. med. Diabetična nefropatija
14.30-14.45	Polona Mrvič, vms., Majda Mori Lukančič, vms., prof. zdrav. vzg., Marinka Zaletel, vms., prof. zdrav. vzg. Prikaz dela zdravstvene vzgoje v diabetoloških ambulantah	18.40-18.55	Barbara Žargaj, vms. Zdravstvena nega bolnika z diabetično nefropatijo
14.45-15.00	Melita Hočever, vms., dipl. teol. Predstavitev in pomen zdravstvenovzgojnega dela na diabetološkem oddelku	18.55-19.15	Prim. Mira Koselj, dr. med. Končna odpoved ledvic pri sladkornem bolniku
15.00-15.15	Slavica Vujičić, sms. Vloga medicinske sestre v metabolni enoti	19.15-19.30	Mirjana Čalič, vms. Transplantacija ledvice pri sladkornem bolniku
15.15-15.25	Hadžić Aleksandra, vms., Majda Mori Lukančič, vms., prof. zdrav. vzg., Marinka Zaletel, vms., prof. zdrav. vzg. Pomen zdravstvene vzgoje pri novo odkritem bolniku s sladkorno boleznijo tipa 2	20.30	Svečana večerja, organiziran in voden zabavni program z glasbeno skupino - AVIA BAND
15.25-15.35	Milena Bohnec, vms., prof. soc. ped. Novosti pri vbrizgavanju insulina	sobota, 21. oktober 2000	
15.35-15.50	Klavdija Čuček-Trifkovič, vms., prof. zdrav. vzg. Pomen samokontrole pri zdravljenju sladkorne bolezni-smernice		Diabetično stopalo MODERATOR - Mira Slak
15.50-16.05	Ivica Zupančič, vms. Pomen edukacije in vodenja sladkorne bolezni po telefonu	08.30-08.50	Mag. Vilma Urbančič-Rovan, dr. med. Delovanje, vloga in dosežki odbora za diabetično stopalo - smernice
16.05-16.25	Dr. Alenka Kobolt, dipl. psih. Motivacija in odnos zdravstvenega vzgojitelja do bolnika	08.50-09.05	Mira Slak, sms. Predstavitev medicinskega tima, ki se ukvarja z zdravljenjem diabetičnega stopala
16.25-16.45	Dr. Dušan Žagar, dr. med., spec. psih. Psihične obremenitve zdravstvenih delavcev	09.05-09.25	Asist. dr. Matija Kozak, dr. med. Motnje arterijskega krvnega obtoka v udih bolnikov s sladkorno boleznijo, diagnostika in zdravljenje
16.45-17.30	Odmor s kavo Zdravstvena vzgoja MODERATOR – Barbara Žargaj	09.25-09.40	Marjanca Čuk, vms. Medicinska sestra in bolnik z motnjami v arterijski periferni cirkulaciji
17.30-18.00	Ane-Marie Felton, R. N. Predstavitev evropskega združenja FEND Federation of European Nurses in Diabetes, predstavitev programa edukacije edukatorjev pri	09.40-10.00	Prof. Slavko Rakovec, dr. med., višji svetnik. Kirurška oskrba diabetične noge
		10.00-10.15	Jerca Zrimšek, vms. Priprava bolnika s sladkorno boleznijo na ambulantni operativni poseg in vloga medicinske sestre
		10.15-10.30	Lidija Perko, sms. Priprava hospitaliziranega bolnika s sladkorno boleznijo na večji operativni poseg in vloga medicinske sestre
		10.30-10.40	Tjaša Janjoš, vms., Hermina Smrečnik, vms., Katica Hercigonja, vms., Presejalni test za diabetično stopalo - petletne izkušnje v ambulantni za diabetike v Novem Mestu
		10.40-10.50	Vanja Kosmina-Novak, vms., Presejalni test za diabetično stopalo pri novoodkritih sladkornih bolnikih tipa 2

- 10.50 - 11.30 Odmorskavo
MODERATOR - Milena Bohnec
- 11.30-12.00 Prim. Franc Mrevlje, dr. med.
Moderni pogledi na zdravljenje sladkorne
bolezni tipa 2 z oralnimi antidiabetiki
- 12.00-12.20 Prim. Miha Koselj, dr. med.
Predstavitev zdravila repaglinid
- 12.20-12.40 Prim. dr. Matjaž Vrtovec, dr. med.
Novosti v zdravljenju z insulinom
- 12.40-13.00 Barbara Semlitsch, R.N.
Predstavitev zdravstvenovzgojnega dela pri oskrbi
ljudi s sladkorno boleznijo v Avstriji
- 13.00-13.20 Eva Baumer, R. N.
Edukacija edukatorjev-predstavitev podiplomskega
programa za pridobitev naziva edukator na
področju oskrbe ljudi s sladkorno boleznijo v Avstriji
- 13.20-13.30 Metka Rašl, vms.
Kako sem začela z edukacijo-zdravstvenovzgojnim
delom ljudi s sladkorno boleznijo
- 13.30-13.50 Milena Bohnec, vms., prof. soc. ped.
Podiplomsko izobraževanje sester na
področju zdravstvene vzgoje ljudi s sladkorno
boleznijo v Sloveniji- smernice
OKROGLA MIZA - pogovor s strokovnjaki
- 13.50 - 15.00 ODMOR
- 15.00-15.20 Prim. Franc Mrevlje, dr. med.
Kontrola kakovosti zdravstvenega varstva ljudi s
sladkorno boleznijo
- 15.20-15.35 Špela Laussegger
Vloga zdravstvenega administratorja v ambulantni
- 15.35-15.55 Prim. Miha Koselj, dr. med.
Socialno medicinski problemi sladkornih bolnikov
- 15.55-16.15 Doc. dr. Ciril Oblak, dr. med.
Eretilne motnje; novi terapevtski pristopi
- 16.15-16.35 Doc. dr. Maja Ravnik-Oblak, dr. med.
Psihosocialni vidiki sladkorne bolezni
- 16.35-16.50 Mojca Žontar, vms., prof. zdrav. vzg.
Predstavitev izobraževalne zgoščenke
»Z zabavo do znanja o sladkorni bolezni«
- 16.50-17.00 Majda Mori Lukančič, vms., prof. zdrav. vzg.
Didaktična igra in njena uporabnost pri zdravstveni
vzgoji bolnikov s sladkorno boleznijo
- 17.00 ZAKLJUČEK

Zbornica zdravstvene nege- Zveza društev medicinskih
sester in zdravstvenih tehnikov Slovenije

Sekcija medicinskih sester v onkologiji

27. STROKOVNI SEMINAR IZ ONKOLOGIJE IN ONKOLOŠKE ZDRAVSTVENE NEGE

NAPREDOVALI RAK – DODAJMO ŽIVLJENJE DNEVOM
Radenci, Hotel Radin

19. in 20. oktober 2000

Vabimo vas na 27. strokovni seminar, ki bo v četrtek, dne
19., in petek, dne 20. oktobra 2000 v Radencih, Hotel
Radin

PROGRAM

ČETRTEK, 19.10.2000

- 8.0 Registracija udeležencev
- 9.45– 10.00 Uvodne besede
- 10.00– 10.30 PALIATIVNA OSKRBA ONKOLOŠKIH BOLNIKOV
V SLOVENIJI
Asist. Gordana Živčec-Kalan, dr.med., spec.sploš.
medicine
Zdravstveni dom Ilirska Bistrica
- 10.30– 10.50 RAZŠIRJENOST NAPREDOVALEGA RAKA V
SLOVENIJI
Fanika Škrlec, univ.dipl.org., VMS, Onkološki
inštitut Ljubljana,
Register raka R Slovenije
- 10.50– 11.30 DEFINICIJA NAPREDOVALEGA RAKA, SIMPTOMI
IN ZDRAVLJENJE
Prim. Jožica Červek, dr.med., Onkološki inštitut
Ljubljana
- 11.30–11.40 Razprava
- 11.40– 12.00 Odmor
- 12.00– 12.15 PALIATIVNA ZDRAVSTVENA NEGA
Marina Velepič, VMS, Onkološki inštitut Ljubljana
- ZDRAVSTVENA NEGA V ZVEZI S SIMPTOMI
NAPREDOVALEGA RAKA
- 12.15– 12.45 RESPIRATORNI SIMPTOMI
Jožica Jošt, VMS, Tatjana Jakhel, VMS, Bolnišnica
Golnik, Klinični oddelek
Za pljučne bolezni in alergijo, Marika Mesaroš,
VMS, Cvetka Cerar, VMS,
Onkološki inštitut Ljubljana
- 12.45– 13.15 GASTROINTESTINALNI SIMPTOMI
Anita Pirečnik, prof.zdrav. vzgoje, Helena Drolc,
VMS, Brigita Skela Savič,
Univ. dipl.org, VMS, Onkološki inštitut Ljubljana
- 13.15– 15.00 Kosilo

- 15.00 – 15.30 NEVROLOŠKI SIMPTOMI
Cvetka Cerar, VMS, Albina Bobnar, prof.defek.,
VMS, Onkološki inštitut
Ljubljana
- 15.30 – 16.00 LOKOMOTORNI SIMPTOMI
Katarina Lokar, VMS, Suzana Semenič, VMS, Bi-
serka Petrijevčanin, VMS,
Onkološki inštitut Ljubljana
- 16.00 – 16.30 DERMATALOŠKI SIMPTOMI
Helena Uršič, VMS, ET, Laura Petrica, VMS, Ana-
marija Šalehar, VMS,
Onkološki inštitut Ljubljana
- 16.30 – 16.45 Predstavitev novosti: Zaščita kože s tekočim zaščit-
nim nepekočim filmom,
Matjaž Prešeren, VMT, višji strokovni svetovalec
- 16.45 – 17.00 Razprava
- 20.0 Slavnostna večerja

PETEK, 20.10.2000

- 9.00 – 9.30 OBVLADOVANJE BOLEČINE PRI BOLNIKU Z
NAPREDOVALIM RAKOM
Slavica Lahajnar, dr.med., Onkološki inštitut Ljub-
ljana
- 9.30 – 10.00 POSTOPKI ZA OBVLADOVANJE BOLEČINE IN
SPECIFIČNOSTI
ZDRAVSTVENE NEGE
Mira Logonder, VMS, Onkološki inštitut Ljubljana
- 10.00 – 10.30 Odmor
- 11.00 – 11.15 PREDSTAVITEV PRIMERA BOLNIKA Z NAPRE-
DOVALIM RAKOM
Albina Bobnar, prof.defek., VMS,
Onkološki inštitut Ljubljana
Predstavitev novosti:
- 11.15 – 11.30 ZAKAJ JE HER-2 RECEPTOR POMEMBEN PRI
RAKU DOJKE
Mag.sci. Vesna Cizej, dipl.inž.farm.
- 11.30 – 11.45 BARD – terapija bolečine,
Alessandro Pertot
- 11.45 – 12.00 Razprava

Drugi dan bo od 9.00 – 12.00 ure potekala učna delavnica
z naslovom:

RAVNANJE Z ELASTOMERNO ČRPALKO IN CENTRALNIM VENSKIM KATETROM S PODKOŽNIM PREKATOM

Zaradi lažje organizacije vas prosimo, da na prijavnici
pripišete, če želite sodelovati na učni delavnici.
Udeležba na seminarju se šteje za strokovno izpopolnje-
vanje.

Kotizacija za člane Zbornice ZN Slovenije znaša 19.040
SIT, za nečlane pa 38.080, v katero je všteta slavnostna
večerja in zbornik predavanj. Zaradi DDV je nujna prijava
na seminar, zato vas vljudno prosimo, da se prijavite s pri-
javnico, ki je objavljena v Utripu (pripišite sodelovanje v
učni delavnici) ali s prijavnico, ki bo na zadnji strani vabila
in ga bodo glavne medicinske sestre bolnišnic,
zdravstvenih domov, domov za ostarele itd., prejele po
pošti v drugi polovici meseca septembra.

Prijavnico pošljite na naslov: Onkološki inštitut Ljubljana,
Brigita Skela Savič, pomočnica direktorice za ZN, Zaloška
c. 2, 1000 Ljubljana

Kotizacijo nakažite na žiro račun ZDMSZTS: 50101-678-
48641, sklic na številko 00-122-16 s pripisom »za Sekcijo
MS v onkologiji«, ali pa jo boste poravnali pred pričetkom
seminarja.

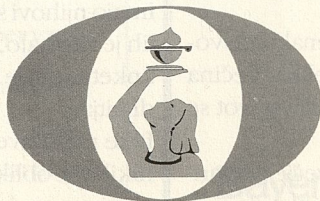
Ob registraciji potrebujete člansko izkaznico, potrdilo o
plačani kotizaciji (virman), če se ne boste predhodno pis-
no prijavili, pa tudi izpolnjeno prijavnico za seminar z vse-
mi ustreznimi podatki (zlasti davčno št. zavoda).

Rezervacija prenočišča: ZDRAVILIŠČE RADENCI
Tel.: (02) 52 01000, faks: (02) 520 27 23

Organizacijski odbor: Brigita Skela Savič, M. Logonder,
Albina Bobnar, Marina Velepč

Informacije po telefonu: (061) 13 20 018 ali 45-17,
gospa Slavica Hodžič

Vljudno vabljeni!
Predsednica sekcije
Brigita Skela Savič

Droge so med nami

Tatjana DOLINŠEK

LEGALNE DROGE – TOBAK IN ALKOHOL

Spoštovane kolegice in kolegi, minil je dopustniški čas in spet sem z vami. Kot sem obljubila v zadnji številki, bom danes povedala kaj več o tobaku in alkoholu-legalnih drogah, ki jih vsi poznate in so skoraj vedno prve droge, s katerimi se srečajo mladostniki. Žal njihovo uživanje ni nič manj nevarno od uživanja ilegalnih drog in vsekakor povzročajo več smrti. Predvsem so zelo nevarne za mlad organizem, ki je še v ravoju.

TOBAK

Tobak je rastlina, ki izvira iz Južne Amerike in jo poznamo že od leta 1560. Iz te rastline izdelujejo cigarete, cigare, tobak za pipe in žvečilni tobak. Pri nas se najpogosteje uporablja v obliki cigaret. V cigaretah je veliko škodljivih snovi (okrog 4000). Najbolj škodljive so: nikotin, katran in ogljikov monoksid. Čeprav se 90 % mladostnikov zaveda škodljivosti kajenja, večina ljudi začne kaditi v adolescenci. Adolescenti večinoma verjamejo, da pomeni kajenje neodvisnost od avtoritete. Prav tako se počutijo bolj odrasli, zreli in sprejemljivi za družbo vrstnikov, ki že kadijo. V Sloveniji kadi kar tretjina prebivalcev (Mladina, Maj 1994). Med 14. in 17. letom kadi vsak tretji in med 16 in 40. letom pa vsak drugi prebivalec Slovenije. Po osenah slovenskega zdravniškega društva pri nas umre letn zaradi posledic kajenja več kot 3000 ljudi.

19% mladih se pri nas prišteva med redne kadilce. 17% mladih je pokadilo svojo prvo cigareto že pri enajstih letih (fantje pokadijo prvo cigareto prej kot dekleta).

Ali veste, da nikotin lahko povzroča enako zasvojenost kot heroin? Kljub temu velika večina mladih misli, da kajenje ni tako škodljivo, kot se govori.

Pri mladostnikih, ki kadijo, obstaja večje tveganje, da bodo segli tudi po drugih drogah!

ALKOHOL

Velika večina mladih dobro pozna učinke alkohola. V majhnih količinah alkohol povzroča sproščenost, rahlja zavore in ustvari občutek večjega samospoštvanja in samostojnosti. Preveč alkohola povzroča pijanost, ki povzroča težave pri govorjenju, premikanju, spominu, slabost, bruhanje in celo komo in smrt.

Zelo nevarno je tudi mešanje alkohola z drugimi drogami, ker se učinek alkohola s tem poveča. Istočasno uživanje alkohola in pomirjeval se lahko konča s smrtnim izidom.

Leta 1995 je gospa mag. Eva Strgar z Inštituta za varovanje zdravja raziskovala odnos naših mladostnikov do drog (tudi alkohola). V raziskavo je zajela 1310 srednješolcev prvega in tretjega letnika!

Le 5 % anketiranih še ni poskusilo alkohola.

Najpogostejša starost ob prvem pitju je bila 14 let, v povprečju 11,2 let.

Več kot 50 % anketiranih je prvič poskusilo alkohol doma v prisotnosti staršev, 33 % na zabavi pri prijateljih in 5 % v gostilni.

Kar 25 % prvošolcev in 50 % tretješolcev je poročala, da se napijejo, od tega jih je 60 % pijanih manj kot enkrat mesečno, 25 % enkrat mesečno in 16 % enkrat ali večkrat tedensko.

V raziskavi so anketirani mladostniki navedli 18 različnih razlogov za opijanje.

Najpogostejši so:

- 25 % Tako se zabavam s prijatelji,
- 18 % Da postanem bolj zgovoren, živahen,
- 9 % Potem sem bolj sproščen in manj napet,
- 9 % Da pozabim na skrbi in prihodnost mi postane lepša.
- 10 % anketiranih je zapisalo, da starša ne vesta, da pijejo. 25 % anketiranih ne ve, kakšno stališče imajo njihovi starši do pitja alkoholnih pijač. 16 % jih je zapisalo, da njihov oče čezmerno pije. 17 % anketiranih je imelo doma in v šoli že težave zaradi pitja.

Iz te raziskave vidimo, da najdemo pri mladostnikih vse oblike odnosa do alkohola, od popolne abstinence do občasnega pitja majhnih količin

alkohola, pa do povsem resnega in pogostega opijanja. Alkohol mladostniku olajša spoznanje o samem sebi. Pmaga mu premagati strah in tesnobo v navezovanju stikov in mu navidezno pričara tisti smisel življenja, ki ga v tem obdobju obupno išče.

KAKO POMAGATI MLADOSTNIKU, DA REČE ALKOHOLU IN TOBAKU NE?

Poskušajte si pomagati in orientirati z metodo sedmih korakov.

Metoda sedmih korakov

1. KORAK: Pogovarjajte se z mladostnikom o kajenju in alkoholu
2. KORAK: Naučite se res prisluhniti svojemu otroku.
3. KORAK: Pomagajte otroku, da bo imel dobro mnenje o sebi. Velikokrat ga pohvalite Pohvalite tudi otrokov trud, ne samo končnega uspeha, Pomagajte mu, da bo imel stvarne in možne cilje. Nikoli ga ne primerjajte z drugimi otroki. Kritizirajte vedenje samo, ne pa otroka. Dajte otroku prave odgovornosti in zadolžitve. Pokažite otroku, da ga imate zares radi.
4. KORAK: Pomagajte otroku razviti primerne vrednote v življenju.
5. KORAK: Bodite mladostniku dober vzor.
6. KORAK: Pomagajte otroku vzdržati pritisk vrstnikov.
7. KORAK: Spodbujajte zdrave, ustvarjalne dejavnosti.

september 2000

Zmaga

nad
želodčnimi
bolečinami
je zmeraj
sladka!

Bayer Pharma d.o.o., Celovška 135, Ljubljana, <http://www.bayer-pharma.si>, prodajna forma 3

Lahkotno hitra odrešitev želodčnih težav

Stres in vsakodnevni pritiski, neredna in nezdrava prehrana, čezmerno uživanje hrane, kave ali alkohola, kajenje in nekatera zdravila lahko porušijo naravno ravnotežje v želodcu in povzročijo želodčne težave. Rupurut hitro olajša pekočo bolečino in tiščanje v želodcu, zgago, občutek polnosti, kisko spahovanje, slabost in druge želodčne težave. Zanesljivo varuje in zdravi vaš želodec z ohranjanjem naravnega ravnotežja med agresivnimi in varovalnimi dejavniki. Hkrati so tablete prijetnega okusa in se v ustih hitro razpustijo. Navsezadnje, zakaj bi prav vas bolet želodec?

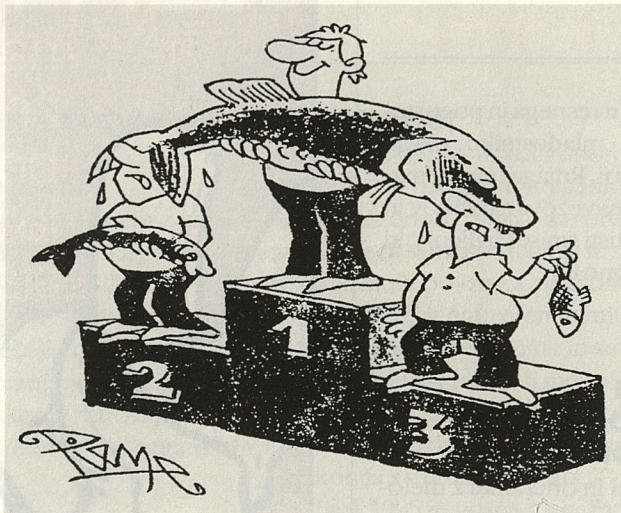
Bayer

Bayer Pharma d.o.o.

PRED UPORABO NATANČNO PREBERITE NAVODILO! O TVEGANJU IN STRANSKIH UČINKIH SE POSVETUJTE Z ZDRAVNIKOM ALI FARMACEVTOM.

»PRVI, DRUGI, TRETJI...«

SODOBNA DIETA

»Letos sem bila uspešna – znebila sem se 70 kilogramov,« se hvali Zdenka Miri.

»Kako pa ti je to uspelo?« »Napodila sem moža od hiše!« zadovoljno pove Zdenka.

ŽENIN – prvič

»Draga hčerka, ženin, ki Ti ga priporočam, je res malo star, je pa zelo dobro ohranjen za svoja leta.«

»Mama, za svoja leta že, a za moja pa ne!«

ŽENIN – drugič

»Gospodična, ali se Vam ne zdi, da sva ustvarjena drug za drugega!«

»Čisto možno, vendar je škoda, da je vmes minilo skoraj pol stoletja!«

KNJIGA

»Zakaj si tako žalosten?« vpraša Štajerc Gorenjca.

»Pravkar sem imel v roki žalostno knjigo!« odgovori Gorenjec.

»Kakšen pa je njen naslov?«

»Hranilna knjižica!«

REKLI SO – DA BI SPREMINJALI SVET IN LJUDI!

Izvedenci so ljudje, ki vedo vedno več o vedno manj stvareh, dokler ne vedo naposled vse o nečem in nič o vsem.

Danny Kaye

Janez ostane Janez, če ga tri dni kuhaš v maslu.

Slovenski pregovor

Življenje nam je darovano, zaslužimo ga s tem, da ga sami darujemo.

Rabinranath Tagore

Vse ceste, ki peljejo do srca, so dolge!

Joseph Conrad

ZA VAŠ NASMEH IN ŠE KAJ VEČ *se trudi* PETRA KERSNIČ

13. SVETOVNI KONGRES ENTEROSTOMALNE TERAPIJE

Anka BELNA, Jožica TOMAŽIČ

Mala republika Singapur na jugovzhodu Azije je bila letos gostiteljica 13. svetovnega kongresa enterostomalne terapije. Pod vodstvom svetovnega združenja enterostomalnih terapevtov je od 2. do 6. julija potekal kongres, na katerem je bilo 1100 udeležencev iz 42. držav.

Singapur »levje mesto« povezuje različne narode različnih veroizpovedi in v juliju 2000 je povezal tudi enterostomalne terapevte vsega sveta.

V vročem nedeljskem popoldnevu se je pričela slavnostna otvoritev svetovnega kongresa enterostomalne terapije. Mednarodne delegatke so z nošjo zastav, nekatere pa tudi narodnih noš zastopale svoje države (Darinka Klemenc, dipl.med.sestra, ET, mednarodna delegatka Slovenije).

Strokovna predavanja so potekala od ponedeljka do četrтка in so obsegala naslednja področja enterostomalne terapije: urinsko in fekalno inkontinenco, pediatrične stome, urostomo, kolostomo in ileostomo, kronične rane in fistule. Vzporedno so se odvijala predavanja o kvaliteti življenja pri bolnikih s to vrsto obolenj.

Slovenke smo imele dve aktivni udeležbi. Predavanje Grete Zver, v.m.s., dipl.org.dela je bilo naslovljeno »Kajenje in pljučni karcinom – vloga medicinske sestre.« Dragica Tomc – Šalamun, v.m.s., ET je spregovorila o delovanju Svetovalne službe zdravstvene nege v KC – Poliklinika. Obe predavateljici sta svoji predavanji obogatili z zanimivostmi naše države.

Sspremljanjem predavanj in z izmenjavo izkušenj z udeleženkami iz drugih držav smo z zadovoljstvom ugotovile, da Slovenija na področju enterostomalne terapije stopa v korak z razvitimi državami.

Ostale enterostomalne terapevte iz Slovenije smo se aktivno vključile v ocenjevanje posterjev iz različnih držav. Na 13. svetovnem kongresu enterostomalne terapije v Singapurju je Slovenija ponovno pridobila certifikat oz. potrditev programa šole za medicinske sestre enterostomalne terapevte, ki velja do leta 2004.

Našo udeležbo na kongresu so omogočili naslednji sponzorji:

3 M (Eas) AG, Podružnica v Ljubljani, Dimičeva 9, Ljubljana;
 COLOPLAST A/S, Podružnica v Ljubljani, Prušnikova 1, Ljubljana;
 INN d.o.o., Košnica 61b, 3000 Celje;
 BEIERSDORF d.o.o., Kajuhova 5, Ljubljana;
 JOHNSON&JOHNSON d.o.o., Trnovski pristan, Ljubljana;
 KEMOFARMACIJA d.d., Cesta na Brdo 100, Ljubljana;
 MERIT d.o.o., Šmartinska 130, Ljubljana;
 PFM d.o.o., Ferrarska 15, Koper;
 KASTOR-Medical dental d.o.o., Vošnjakova 6, Ljubljana;
 SANOLABOR, Podjetje s prodajo medicinskih, laboratorijskih in zobozdravstvenih aparatov, instrumentov, zdravil in opreme d.d., Leskoškova 4, Ljubljana;

Hoffman-La Roche Ltd., Podružnica Ljubljana
(BEPANTHEN), Galjeвица 11/a, Ljubljana;
MEDIGO-MEDICINSKI IN ORTOPEDSKI PRIPO-
MOČKI d.o.o., Prvomajska 11, Nova Gorica;
TOSAMA, Tovarna sanitetnega materiala d.d., Vir,
Šaranovičeva 35, Domžale;
CESTNO PODJETJE d.d., Ljubljana;
DROGERIJA d.d., Milana Majcna 12, Ljubljana;
DELO Revije d.d., Dunajska 5, Ljubljana;
MEDPROTECT d.o.o., Celovška 34, Ljubljana;
HELPHY Trzin d.o.o.;
Tiskarna GRAFOS d.o.o., Draveljska 21, Ljubljana;
Tiskarna POVŠE, Povšetova ul. 36 a, Ljubljana;
AICO d.o.o., Bistriška 16, 1235 Radomlje;
FORTUNA & FORTUNA CATERING d.o.o., Jarška
23, Ljubljana;
Roche-Diagnostics P.O. SLOVENIA&CROATIA,
Parmova 53, Ljubljana;

Gospa Mija DROBNIČ, PROSANA CELJE d.o.o., Cel-
je;
SODEXHO d.o.o., Topniška 33, Ljubljana;
NOVA VIZIJA d.o.o., CELJE;
Terme ČATEŽ d.d., Topliška cesta 35, Čatež;
VALENCIA Stoma-Medical d.o.o., Zupančičeva 10,
Ljubljana.

Še posebej se zahvaljujemo predstavnicama
Coloplasta ge. Staši Čuješ in ge. Marti Šolar, ki sta
poskrbeli, da je bilo bivanje v Singapuru še prijet-
nejše. Hvaležne pa smo tudi sodelavkam v svojih
delovnih organizacijah, ker so nas nadomeščale
med najino odsotnostjo.

V Singapuru naju je spremljala misel, kaj bi pome-
nil svetovni kongres pri nas za našo enterostoma-
lno terapijo in Slovenijo. Ali je to res še zelo daleč?
Morda pa že leta 2006 ali 2008?

ZAUPAJTE SLOVENSKI KVALITETI

izdelujemo opremo
za bolnice, ambulate
in kozmetične salone:

pregledne mize
različnih izvedb

vozičke za aparate

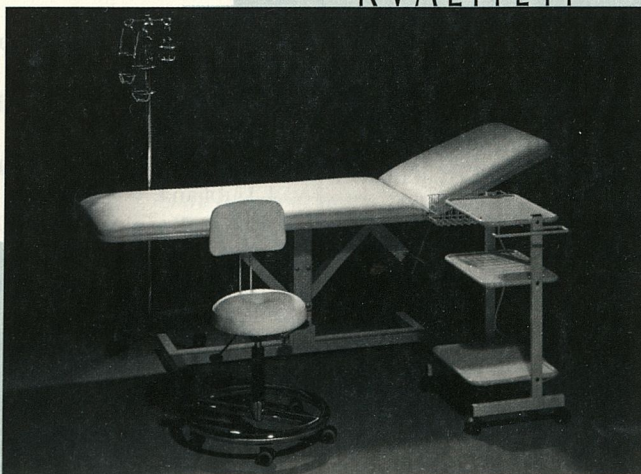
servirne vozičke

dvižne okrogle mize

paravane

stojala za infuzijo

stopnice itd.

KOVINSKA GALANTERIJA

Novak Apolonija s.p.

OIC Trzin

Brezovce 7

1236 Trzin

Tel:+386 61 162 1263

Fax:+386 61 162 1264

NOVAK

K O V I N S K A G A L A N T E R I J A

RAZISKOVANJE V ZDRAVSTVENI NEGI

Darinka KLEMENC, Irena PLANINŠEK

UDELEŽENKE WENR

Irena Planinšek, Darinka Klemenc, Irma Urh, Albina Bobnar, Andreja Peternelj, Saša Kadivec

Islandija - dežela postavnih Vikingov, otok v mrzlih severnih morjih se lahko pohvali z neokrnjeno naravo, obilico vode, s snegom pokritimi ledeniki, slapovi in tisočnimi potoki, hrapavimi nanosi lave, na drugi strani pa z izbruhi gejzirjev in vulkanov, z dvema mesecema bujnega poletja s povprečnimi letnimi temperaturami 11 do 15° C (uh, kakšna vročina!), prvimi poganki narcis in tulipanov koncem maja. Skoraj eksotična dežela, kjer v maju sonce ne zaide in v decembru ne vzide, strah zbujajoči vulkani, od katerih je Hekla še letos pokazala svojo ognjeno naravo. Na drugi strani pa pokrajina, ki pomirja skoraj do nirvane, črede ovac in islandskih konj, redka mesta z barvitimi strehami, prijazni ljudje... to je Islandija.

V tem predelu sveta, natančneje v Reykjaviku, se

nas je v zadnjih dneh maja letos zbralo sedem Slovenk na deseti evropski konferenci o raziskovanju v zdravstveni negi - WENR (WORK GROUP OF EUROPEAN NURSE RESEARCHERS). Prisluhnili smo evropskemu, celo svetovnemu raziskovalnemu nemiru. Poleg predavateljev iz evropskih držav so svoja raziskovanja predstavili tudi ameriški in kanadski predstavniki. Udeleženci smo lahko izbirali med številnimi predavanji, predstavljene so bile raziskave z različnih področij zdravstvene nege in sorodnih strokovnih vsebin.

V združenju WENR Slovenijo zastopa Irma Urh, prof. zdr. vzg. Na omenjeni konferenci smo svoje raziskovalno delo predstavile:

Albina Bobnar, viš. med. ses., prof. def., s posterjem: *Seznanjenost bolnikov in svojcev o bolezni in zdravljenju s citostatiki*;

Saša Kadivec, prof. zdr. vzg., s posterjem: *Zdravstvena nega bolnikov, ki se zdravijo s kisikom - aktivnost zagotavljanje kakovosti v Bolnišnici Golnik*;

Darinka Klemenc, dipl. m. s., s posterjem: *Nasilje na delovnih mestih medicinskih sester v Sloveniji*;

dr. Majda Pahor, univ. dipl. soc., soavtorica obeh posterjev o nasilju in spolnem nadlegovanju;

Andreja Peternelj, dipl. m. s., s posterjem: *Upravičenost odprtja negovalnega oddelka v Bolnišnici Golnik*;

Irena Planinšek, dipl. m. s., s posterjem: *Spolno nasilje/nadlegovanje medicinskih sester na delovnih mestih v Sloveniji*;

Irma Urh, prof. zdr. vzg., je zastopala Zbornico - Zvezo kot predstavnica države s poročilom o aktivnostih s področja raziskovalnega dela v zdravstveni negi v Sloveniji.

Spoznali smo, da je raziskovanje pomembna in potrebna vsebina našega strokovnega delovanja. Zato je nujno, da k temu področju pripomoremo vsak po svojih močeh, teoretičnih znanjih, bogatih praktičnih izkušnjah in stalnem izpopolnjevanju.

Ne smemo biti skromni; tudi medicinske sestre v Sloveniji smo že zakorakale v raziskovanje. To se odraža v vedno bolj kakovostnih prispevkih, tako na strokovnih srečanjih kot tudi v objavljenih člankih v strokovnih publikacijah. Na konferenci smo ugotovili, da raziskovanje v slovenski zdravstveni negi zaostaja za evropskimi državami predvsem zaradi sistema izobraževanja medicinskih sester. Premalo medicinskih sester ima fakultetno izobrazbo. Islandija ima npr. sedem medicinskih sester z doktoratom. Vsaki od nas so bile smernice delovanja jasne: čim hitreje

omogočiti vsaj nekaj kolegicam izobraževanje v tej smeri, po drugi strani pa raziskovati, dokazovati, preverjati in še enkrat raziskovati. Istočasno je potrebno voditi dobro enotno evidenco o opravljenem delu.

Ob tako visoko profesionalnem strokovnem srečanju, ob spoznanju, da smo na pravi poti in ob zavedanju, da je raziskovanje v zdravstveni negi tudi v Sloveniji lepo zaživelo, kar same silijo na dan ideje in vzpodbude, da s še večjim zagonom nadaljujemo naprej. Še bolj so nas opogumile kolegice iz Švedske, saj je bilo v zaključnem govoru omenjeno tudi raziskovanje nasilja na delovnih mestih medicinskih sester v Sloveniji kot pomemben prispevek k razumevanju zdravstvene nege nasploh. Povabila o nadaljnjem sodelovanju na tem področju so hkrati tudi priznanje, da smo se lotili prave teme na pravi način.

Comfeel : Nega rane

Inovativni izdelki
za nego rane

NE SAMO DA IZGLEDA DRUGAČNA - TUDI JE DRUGAČNA

Obloga **SeaSorb** iz kalcij natrijevega alginata je brez vlaken.

Če je pravočasno zamenjana, vpije izloček vertikalno - zrcalno na obliko rane.

Namestite jo z gladko, nepotiskano stranjo proti rani. Prekrijete jo z vpojno oblogo, kot npr. gaza ali hidrokoloid.

Uvoz in distribucija: Sanolabor d.d., Leskoškova 4, Ljubljana

Zastopanje: Coloplast Podružnica Ljubljana,

Prušnikova 1, Ljubljana, tel.: 01 512 74 40

Comfeel :

SeaSorb je registrirana blagovna znamka
družbe Coloplast A/S
DK-3050 Humlebaek, Danska

Ponatis prepovedan

POROČILO O 23. LETNEM ZASEDANJU DELOVNE SKUPINE EVROPSKIH MEDICINSKIH SESTER RAZISKOVALK (WENR) IN 10. BIENALNI KONFERENCI WENR

Irma URH

Delovna skupina medicinskih sester raziskovalk (WENR - Workgroup of European Nurses Researchers) je bila ustanovljena leta 1978, ko se je v Utrechtu na Nizozemskem sestalo 16. predstavnikov zbornic zdravstvene nege evropskih dežel.

Predstavnice evropskih držav so izvolile članice upravnega odbora WENR-ja, ki so prevzele dolžnosti in odgovornosti organizacije ponovnih srečanj. Po ratificiranju pravil, predpisov in navodil iz leta 1980 je bila delovna skupina uradno ustanovljena.

Glede na navodila WENR-ja delovno skupino sestavljajo predstavnice zbornic zdravstvene nege evropskih dežel, ki so članice organizacije International Council of Nurses (ICN). Predstavnika posamezne države določi zbornica zdravstvene nege, vendar mora imeti znanja s področja znanstvenoraziskovalnega dela in priložnosti za promocijo ciljev WENR-ja. Predstavnik zastopa svojo državo v WENR-ju najmanj 3 leta oz. največ 6 let. Če je predstavnik istočasno tudi član upravnega odbora WENR-ja, se njegovo članstvo podaljša do izteka te funkcije.

Globalni namen delovanja WENR-ja je ustvariti močno vez med medicinskimi sestrami raziskovalkami in jim omogočiti sodelovanje z namenom rasti in razvoja raziskovalnega dela na področju zdravstvene nege in vplivati na oblikovanje visokih standardov zdravstvene nege ter sodelovati pri njihovem oblikovanju.

Dolgoročni cilji delovanja WENR-ja so:

- napraviti raziskovalno delo medicinskih sester

Evrope bolj vidno,

- promocija raziskovalnega dela na področju zdravstvene nege,
- utrditev položaja raziskovalnega dela na področju zdravstvene nege v Evropi in
- oblikovanje strategije WENR-ja v Evropi.

Kratkoročni strateški načrt delovanja vključuje:

- oblikovanje dokumenta, namenjenega poročilu o raziskovalni dejavnosti na področju zdravstvene nege v posamezni deželi, ki bo omogočil medsebojno primerjavo aktivnosti na tem področju,
- oblikovanje predstavitvene zloženke o delovanju in aktivnostih WENR-ja,
- izboljšanje povezave med člani WENR-ja,
- oblikovanje spletne strani na Internetu, kar bi omogočilo povezavo uporabnikov preko računalniškega omrežja,
- pregled konferenc WENR-ja, ki so bile organizirane v preteklosti,
- razvoj in razširitev neposrednih delovnih odnosov s PCN (Standing Committee of Nurses of the EU),
- oblikovanje navodil za poučevanje raziskovalne metodologije zdravstvene nege v Evropi.

Dejavnosti WENR-ja so: vsakoletna zasedanja delovne skupine, organizacija konference vsako drugo leto, oblikovanje in izdaja publikacije WENR-ja, ki vključuje letna poročila predstavnikov evropskih dežel v WENR-ju ter obliko-

vanje spletne strani na Internetu.

Delovna skupina medicinskih sester raziskovalk se je 24. maja 2000 srečala v prostorih islandske zbornice zdravstvene nege v Reykjaviku. Srečanja so se udeležile predstavnice 18. evropskih držav, ni bilo predstavnikov Cipra, Češke, Estonije, Grčije, Hrvaške, Madžarske in Poljske. Kot opazovalci sta se srečanja udeležili predstavnica PCN-a in predstavnica ICN-a.

Srečanje je odprla Audna Agussdottir, predstavnica Islandije in predsednica upravnega odbora WENR-ja, ki je v nadaljevanju tudi podala poročilo o delovanju upravnega odbora. Herdis Sveinsdottir, predsednica islandske zbornice zdravstvene nege, nam je v pozdravnem nagovoru izrazila dobrodošlico v njihovi deželi.

Sledila je **predstavitev letnih poročil o raziskovalni dejavnosti** v posameznih državah članicah WENR-ja.

Poročila predstavnikov so vključevala podatke o:

- zgodovinskem razvoju možnosti izobraževanja na področju zdravstvene nege v posamezni državi,
- razvoju programov izobraževanja na področju zdravstvene nege,
- možnostih magistrskega študija in doktorskega študija na področju zdravstvene nege ali zunaj področja zdravstvene nege,
- številu medicinskih sester glede na strukturo stopnje izobrazbe,
- strategiji raziskovalnega dela na področju zdravstvene nege v posamezni državi,
- organizacijah, ki sodelujejo pri raziskovalnem delu na področju zdravstvene nege,
- politiki financiranja raziskovalnega dela na področju zdravstvene nege (katere institucije in politična telesa sodelujejo pri financiranju te dejavnosti),
- kakšen in kolikšen je delež raziskovalne dejavnosti zdravstvene nege v okviru celotne raziskovalne dejavnosti države,
- vključevanju medicinskih sester v mednarodne raziskovalne organizacije,

- delovnih mestih, na katerih je zahtevano, da ima medicinska sestra magisterij,
- delovnih mestih, na katerih je zahtevano, da ima medicinska sestra doktorat,
- posredovanju znanja s področja raziskovalne metodologije v času pridobivanja osnovne izobrazbe ali v okviru podiplomskega izobraževanja,
- pooblastilih medicinskih sester pri uvajanju izsledkov raziskovalnega dela v prakso,
- sodelovanju med medicinskimi sestrami v praksi, medicinskimi sestrami v procesu izobraževanja, medicinskimi sestrami v managementu in medicinskimi sestrami raziskovalkami,
- načrtih za prihodnost.

Raziskovanje v zdravstveni negi je v različnih deželah Evrope na različnih razvojnih ravneh. Povezano je s sistemom izobraževanja za zdravstveno nego. V mnogih deželah je razvit magistrski in doktorski študij zdravstvene nege.

V nadaljevanju sta Inger Holter (Norveška) in Marjaana Pelkonen (Finska) vodili diskusijo o preoblikovanju navodil za **oblikovanje letnih poročil o raziskovalni dejavnosti na področju zdravstvene nege v posamezni državi**. Oblikovali sta predlog novih navodil za oblikovanje poročil, ki naj bi omogočila:

- spremljanje razvoja zdravstvene nege in raziskovalnega dela na področju zdravstvene nege v posamezni državi in v Evropi,
- možnost vpogleda v to, kaj se na tem področju dogaja v drugih državah,
- primerjavo med državami,
- možnost informiranja širše skupine ljudi.

V diskusiji je bil njun predlog dopolnjen. V poročilih naj bi bili na voljo tudi podatki:

- kdo so ključne osebe - raziskovalci, ki delujejo v posamezni državi (možnost vzpostavljanja stikov) in na katerem področju delujejo (skatero problematiko se ukvarjajo),
- kateri raziskovalni projekti so bili realizirani v preteklosti oz. so že zaključeni in kateri so v fazi

priprave ali realizacije,

-kje so objavljeni rezultati raziskav (revije), kakšne so možnosti dostopa do njih.

Predstavnica islandskih medicinskih sester je podala poročilo o organizaciji **10. bienalne konference WENR v Reykjaviku**, ki se je odvijala med 25. in 27. majem 2000. Moto konference je bil "Izzivi zdravstvene nege v 21. stoletju - Promocija zdravja, preventiva in intervencije." Na konferenci je bilo predstavljeno 100 predavanj, v treh dneh, v petih dvoranh. Člani WENR-ja smo prevzeli dolžnosti in obveznosti moderatorjev pri predavanjih. V treh dneh je bilo predstavljeno 100 posterjev, med njimi tudi štirje iz Slovenije, katerih avtorice so Alenka Bobnar, Darinka Klemenc, Majda Pahor, Andreja Peternelj, Irena Planinšek in Saša Kadivec. Predavanja je obiskalo 470 slušateljev iz 21 držav vsega sveta.

WENR sodeluje s **Standing Committee of Nurses of the EU (PCN)**. Že v letu 1999 se je pojavila potreba po tesnejši povezavi med WENR-jem in PCN-om. V letu 2000 se je razpravljalo o določitvi predstavnika, ki bi zastopal WENR v okviru PCN-a. Vendar dokončna odločitev ni bila sprejeta.

PCN nadaljuje svoje delo na področju izobraževanja medicinskih sester, s poudarkom na povezavi pooblastil medicinskih sester s potrebami populacije v novem stoletju. Obravnava najbolj pereče probleme, med katerimi je na prvem mestu pomanjkanje medicinskih sester v nekaterih državah EU. V nekaterih državah EU pa so medicinske sestre brezposelne. PCN sodeluje pri obravnavi zdravstvene problematike v okviru EU.

Karin Christani (Švedska) je pripravila **finančno poročilo** o delovanju WENR-ja. V letu 1999 so sredstva prispevali: Avstrija, Finska, Danska, Irska, Norveška, Nemčija, Švica in Švedska. Finančno pomoč pa so obljubili tudi: Islandija, Italija, Nizozemska, Portugalska in Velika Britanija. Sredstva so namenjena za kritje stroškov administrativnih poslov in sofinanciranje organizacije letnih srečanj predstavnikov držav. V želji po znižanju stroškov administracije je zaželeno

medsebojno komuniciranje po elektronski pošti. Posebno pošiljanje letnih poročil iz posameznih držav. Vsekakor pa se bo potrebno dogovoriti o letni članarini v WENR-ju in o višini finančnih prispevkov udeležbe na konferenci.

Predstavnica Velike Britanije, Lorraine Smith, je vodila **diskusijo o načrtu delovanja** evropskih medicinskih sester raziskovalk v prihodnosti.

ICN je določil prioriteta področja raziskovanja v zdravstveni negi, ta so: zdravje, bolezen in porod. Predvsem podpira študije, ki obravnavajo kakovost in učinkovitost zdravstvene nege, patronažno delo, delovno uspešnost in reforme zdravstva na teh dveh področjih. Oblikovali so računalniško mrežo, kjer so na voljo dodatne informacije (<http://icn.ch/resent.htm>).

Karin Christani, predstavnica Švedske nas je seznanila z oblikovanjem WENR **spletne strani na Internetu**. Na teh straneh naj bi bili na voljo podatki o procesu razvoja raziskovalnega dela v posameznih državah članicah WENR-ja. Informacije se črpajo iz letnih poročil o raziskovalnem delu v posamezni državi. Na www.wenr.org so dostopne te informacije.

Sledila je **relekcija upravnega odbora WENR-ja**. Mandatno obdobje se je izteklo štirim članom upravnega odbora. Po daljši diskusiji je bilo sklenjeno, da se poprejšnji šestčlanski upravni odbor zmanjša na petčlanskega. Upravni odbor po srečanju v letu 2000 sestavljajo: Karin Axelson (Švedska), Nico Oud (Nizozemska), preostali trije predstavniki, ki so bili na novo izvoljeni, za dokončno potrditev potrebujejo še soglasje zbornice zdravstvene nege, ki jo zastopajo.

V zaključku srečanja je predstavnica Italije podala informacije o 24. letnem srečanju predstavnikov WENR-ja v Rimu (marec, 2001).

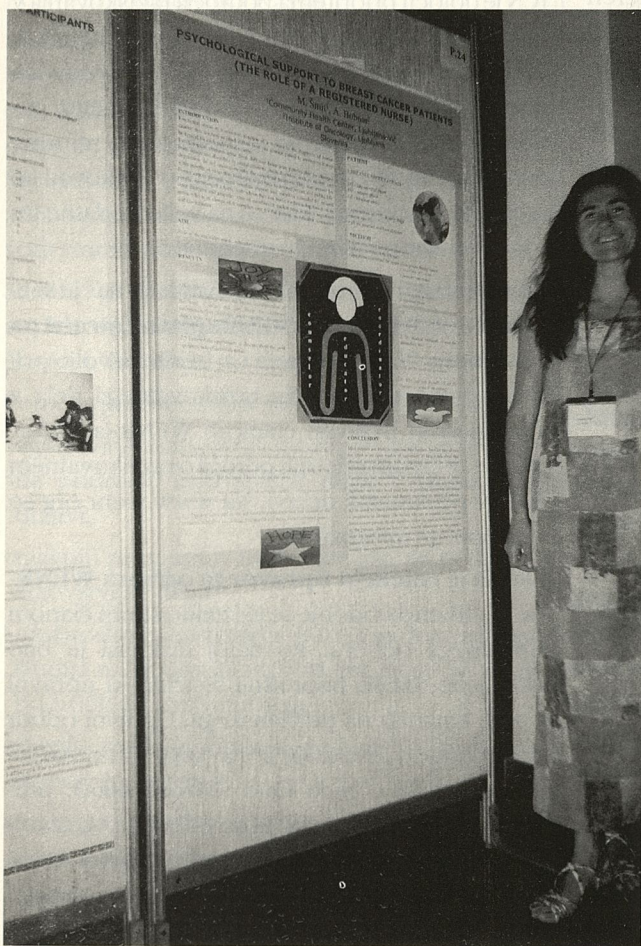
Predsednica upravnega odbora pa nas je seznani-la z najnovejšimi podatki o **11. bienalni konferenci WENR v Genevi**, ki bo v času med 2. in 4. septembrom 2002 s poudarkom na povezavi med prakso zdravstvene nege in raziskovalnim delom in o 26. letnem srečanju predstavnikov WENR-ja na Nizozemskem v letu 2003.

PSIHO-SOCIALNI VIDIKI RAKA DOJKE

Majda ŠMIT

**Drugo mednarodno srečanje UICC o raku dojke,
(Psycho-Social impacts of Breast Cancer)**

11.-14.6.2000, Helsinki, Finska

Vdne, ko so Helsinki slavili 450. obletnico ustanovitve, se nas je zbralo dvesto udeležencev iz osemindesetih držav na srečanju UICC (International Union Against Cancer) o raku dojke. V lepem naravnem okolju, dobrih 20 kilometrov iz centra mesta, obdanem z borovimi gozdovi, borovničevimi grmički, Baltiškim morjem in polarnimi dnevi smo vsak po svoje skušali prispevati k vedenju najrazličnejših stisk, ki pestijo ženske z rakom dojke od

postavitve diagnoze naprej.

Iz Slovenije sva obe udeleženci sodelovali aktivno. Zdravnica Mateja Krajc je predstavila raziskavo o kliničnem testiranju genetske mutacije BRCA 1/2 v slovenskih družinah, vendar je zastopala univerzo v Belgiji, kjer je za zdaj zaposlena. Moj prispevek, ki sem ga pripravila v sodelovanju s kolegico Albino Bobnar z Onkološkega inštituta Ljubljana, pa je bil predstavljen na posterju z naslovom "Vloga medicinske sestre pri psihični podpori bolnic z rakom dojke." Izkušnje naših bolnic z rakom dojke so pokazale, da jim primanjkuje možnosti pogovora o bolezni. Zato je na posterju predstavljena ideja o posebej usposobljenih medicinskih sestrah, ki bi omogočale tovrstno komunikacijo. Otvoritev konference se je tako kot vedno začela s pozdravnimi govori, med katerimi nas je najbolj navdušil življenjski optimizem bivše predsednice Islandije, gospe Vigdis Finnbogadóttir. Slikovito nam je opisala svoj "boj" na predsedniških volitvah, ki je potekal v času njene rehabilitacije zaradi raka dojke. Premagala je druge predsedniške kandidate in radovedne novinarje, ki so jo med

drugim spraševali tudi o pravkar preboleli bolezni. Prikazala nam je, kako pomembna je odkrita in odprta komunikacija tudi o bolezni, kot je rak dojke.

Naslednje dni je bil program predavanj razdeljen na posamezne tematske sklope s spremljajočimi učnimi delavnicami. Žal so te potekale vzporedno po posameznih temah, tako da nismo mogli prisostvovati vsem. Poslušali smo naslednje teme:

soočenje z rakom in njegova diagnostika;
psiho-socialni vidiki zdravljenja in rehabilitacije;
vprašanja komunikacije;
kvaliteta življenja;

genetski in drugi vplivi na nastanek raka dojke.
V nadaljevanju bom predstavila nekaj misli in zaključkov posameznih predavanj iz omenjenih tem. Predavateljica iz Indije nam je prikazala zanimivo mišljenje večine indijskih žensk, ki so oblečene v sarije in sploh ne razmišljanje o prsih, kar pa seveda ne pomeni, da ne morejo zboleti. Zato je tem bolj pomembna njihova edukacija o pomenu samopregledovanja. Ženske je potrebno prosvetliti, da se bodo zavedale pomembnosti preventivnih pregledov dojk. Ogledali smo si zanimiv dokumentarni film gospe Groensdal z Norveške "Živeti z rakom dojke". V njem so lepo prikazana krizna obdobja od soočenja z diagnozo, izgube dojke, razmišljanja o rekonstrukciji, življenje z dvema protezama zaradi obojestranske mastektomije, pogovori v družini, odnos med partnerjema - seksualno življenje, prihodnost - kako naprej?...

V sklopu psiho-socialnih vidikov zdravljenja so bila predstavljena pogosta vprašanja, ki se pojavljajo ob kemoterapiji in obsevanju. Ta vprašanja so: zakaj imam težave s spominom, zakaj ne morem misliti bolj jasno in se koncentrirati, sem radioaktivna, je lahko moja družina poleg mene.? Med zdravljenjem in rehabilitacijo je pomembna podpora bolnici in njeni družini s strani zdravnikov (kirurga, internista, radioterapevta), medicinskih sester, psihoterapevtov, socialnih delavcev, prehrabnih strokovnjakov, tako v bolniških sobah kot ob kemoterapiji in ob obsevanju. Presunilo nas je čustveno podprto predavanje o stresu in terapiji raka dojke švedske predavateljice, ki prav zdaj sama doživlja fazo ponovitve bolezni. Predavanje je bilo spremljano s čudovitimi diapozitivi umetniških ženskih aktov, pri katerih smo lahko videli mnoge posledice zdravljenja, kot so občutki strahu (pred diagnozo, bolečim zdravljenjem, smrtjo) in spreminjanje telesne podobe (izguba dojke, las...) in to v obdobjih od postavitve diagnoze do ozdravitve ali konca življenja. Tako kot mnogi predavatelji je tudi ta avtorica poudarjala pomen pogovora o "slabih novicah" z možem, otroki, družino, prijatelji, kolegi.

Pomen in vprašanja komunikacije so se prepletali

tudi v drugih tematskih sklopih. Pogosto je bil omenjen pojem "ni časa". Veliko klinik je preobremenjenih, nimajo ljudi za pogovore. Informacije morajo biti kompleksno podane, kajti rak in njegovo zdravljenje je zapleteno dogajanje. Mišljenje, da česar pacient ne ve, mu ne more škoditi, je zgrešeno. "Nič novic, nič sporočil je povabilo za strah." Zdravstveni delavci se vse premalo zavedamo, da upanje sloni na vedenju, ne na ignoranci. Edukacija in rehabilitacijski programi pacientov naj bi bili individualni, skupinski, po starostnih skupinah, vključene naj bi bile tudi družine z otroki. Prav tako je bil poudarjen tudi pomen organizacije osnovnih tečajev komunikacije in supervizij za skupine medicinskih sester in zdravnikov.

Predstavljenih je bilo kar nekaj študij o psihičnih vidikih profilaktičnih mastektomij, ki jih v zahodnem svetu kar pogosto izvajajo, med tem ko jih v našem prostoru poznamo zgolj iz člankov. Povedano je bilo, da jih izvajajo samo pod strogim znanstvenim nadzorom. Rezultati študij so pokazali, da dobro informirane pacientke večinoma razumejo namen, tveganje in korist profilaktične mastektomije. Zanimiva je bila tudi predstavitev genetskega svetovanja po telefonu, ki ga uporabljajo ženske, stanujoče v odmaknjenih predelih ZDA.

Konferenca je potekala v delovnem vzdušju. Ob poslušanju referatov sem zaznala, da v nekaterih deželah že imajo realizirano pomoč posebej usposobljene medicinske sestre (Breast Cancer Nurse), ki je bila predlagana na najinem posterju. Domov sem se vrnila s prijetnimi vtisi o prijaznih domačinih, ki so me presenetili z neverjetno točnostjo, odlično hrano in savnami, ločenimi po spolih. Navdušilo me je tudi spoznanje, da naše zdravstvo v primerjavi s tujino trenutno nudi bistveno daljšo ležalno dobo (v bolj razvitih državah največ tri do pet dni) in brezplačne ortopedske pripomočke (prsne proteze, lasulje) ter rehabilitacijske programe v zdraviliščih.

Na koncu bi se rada zahvalila kolegici Albini, ki me je nesebično podprla pri ideji in delu za aktivno udeležbo na konferenci. Najlepša hvala tudi vsem sponzorjem za finančno pomoč: Zbornici zdravstvene nege in delovnim organizacijam Hoffmann La Roche, Sanolabor, Krka, Valencia Stoma-Medical.

11. svetovna konferenca **Tobak ali zdravje** **»Promocija prihodnosti brez tobaka«,**

6. – 11. avgust 2000, Chicago

Viktorija REHAR

Iskanje ravnotežja med ponudbo zdravega načina življenja in razumevanjem njegovega udejanjanja pri posamezniku in v družbi je bil predmet dogodka leta na področju obvladovanja in preprečevanja epidemije kajenja na 11. svetovni konferenci »Tobak ali zdravje«, od 6. – 11. avgusta 2000 v Chicagu. Že ob njeni najavi na Pekinški konferenci smo vedeli, da bo zelo zanimiva tako strokovno kot organizacijsko.

Ob otvoritvi so organizatorji v uvodu poudarili namen konference in pričakovanja pri obvladovanju globalne epidemije kajenja v svetu in sicer:

- izmenjati mnenja, ideje, razviti smisel za globalno tobačnokontrolo,
- zagotoviti povezovanje, ustvariti mreže med nacionalnimi in lokalnimi zdravstvenimi voditelji,
- potrditi probleme, najti nove poti za uporabo tehnologije za boj proti tobaku.

To je bil proces interaktivnega učenja v delavnicah, predstavitev strokovnjakov, na okroglih mizah, s predstavitvijo posterjev, posebnih srečanj, v centru UICC GLOBAL in Cyber, v medijskem prostoru, možnost ogleda filmov in video programov. Organizirali so 6 usmerjenih delavnic za usposabljanje, za opuščanje in odvajanje kajenja, opozarjali so na prevaro o lahkih cigaretah, za izdelavo nacionalnih politik in strategij za obvladovanje kajenja, za zbiranje podatkov ter številne druge možnosti pridobivanja znanj, literature. Farmacevtske firme kot Pharmacia, Smith/Kline Beecham, nevladne organizacije, poklicna združenja in uspešni projekti, namenjeni učenju mladih, so popestrili ponudbo. »Tobačni zakon« je osnovni dokument vsake države za nadziranje tobačne industrije. Pri nas sicer zakon že imamo, potrebne bodo spremembe oz. uskladitve z mednarodnimi standardi in predpisi o opozorilih na cigaretni embalaži oz. spremljanje izvajanja zakona.

SZO iz Ženeve je predstavila program aktivnosti,

gradiv s poudarkom na okvirni konvenciji tobačne kontrole. Podpisalo jo je 191 držav, tudi Slovenija.

Spoznali smo aktivnosti, dejavnost ACS, UICC – mednarodne lige za boj proti raku, predstavitev projektov, namenjenih mladim, ki jih podpira država, Ameriškega združenja za srce, Ameriškega združenja za pljučne bolezni ter številne organizacije s področja preprečevanja kajenja. Globalno gibanje v svetu za tobačno kontrolo lahko opazujemo na vseh celinah v vseh sredinah.

Pharmacia je računalniško podprla delovanje in učinek pripomočkov za odvajanje in opuščanje kajenja Nicorette in Zyban. Smiths Kline Beecham in številne druge se razstavile svoje izdelke.

Na več kot 200 posterjih smo lahko spremljali predstavitve projektov preprečevanja kajenja in raziskav iz posameznih držav.

Vse dni so organizatorji omogočali in poudarjali oblikovanje mrež, skupnih projektov in povezovanje med udeleženci konference. Več kot 4500 prisotnih z vseh kontinentov je spoznavalo modelne rešitve na področju celovite tobačne kontrole, mednarodne raziskave, kampanje in aktivnosti, problematiko kajenja v svetu med mladimi, posebno ranljivimi skupinami, v različnih okoljih. Poudarjena sta bila zahteva in pomen učinkovite zakonodaje, stanje proizvodnje, prodaje in problematike kajenja, njihovo praktično reševanje, tematika okolja brez tobaka in kajenja, sodelovanja pravnih, ekonomskih in drugih strokovnjakov z zdravstvenimi, humanističnimi in družbenimi. Aktivna vloga in vključevanje lokalne skupnosti je bistvena za uspešno tobačno kontrolo, nujna za delovanje na državni in mednarodni ravni.

Pri skupnih zajtrkih, imenovanih »možganska nevihta«, smo udeleženci spoznali razvoj, ponudbo, raziskave o pripomočkih za odvajanje in

opuščanje kajenja.

S predstavitvijo treh scenarijev uspešne tobačne kontrole v naslednjih 15 letih je možna izbira med dobrim, sprejemljivim in slabim, odvisno od vizije postavljenih ciljev, pogojev za njihovo doseganje. Veliko pričakujemo od želje po napredku, od podpore številnih svetovnih gibanj. Zdaj vemo, da izgube človeških življenj zaradi kajenja tobaka presegajo vsako razumno mero. Med konferenco smo vsakih 8 sekund na posebnem ekranu spremljali prikaz smrti zaradi kajenja. Preko 72.000 so jih našli v času trajanja konference.

Razvoj tobačne epidemije in problematike predvidevajo po treh scenarijih. Dober gradi na moči posameznikov, vlad, združenih na podlagi dobrih projektov celovite tobačne kontrole, na zaupanju in sposobnosti mladih, novih znanj in zavesti za doseganje skupnega cilja; združeni obvladati tobačno epidemijo. Slab scenarij predvideva leta 2025 več kot 500 milijonov žrtev tobačne epidemije. Premislimo, kaj lahko naredimo skupaj.

Tako začetek, slavnostni govorniki in aktivno sodelovanje udeležencev ter slavnostni zaključek so predstavljali nepozabno doživetje. Konferenca je potekala v hotelih Hilton Towers in Palmer Haus Hilton v Chicagu.

Na gala prireditvi so podelili pet častnih nagrad, imenovanih po nekdanjem ministru za zdravstvo ZDA »Nagrade dr. Terry Luther«. Podelili so šest častnih nagrad posameznikom in skupinam za delo na področju kontrole tobaka.

Na konferenci so bili sprejete deklaracija konference in zaključki. Postavljena je zahteva, da v vsaki državi ministrstvo za zdravstvo imenuje odgovorno osebo za tobačno kontrolo. Vse države podpisnice Okvirne konvencije o tobačni kontroli so dolžne dano obljubo spoštovati. Programom nekajenja mladih je namenjena posebna pozornost.

Pred konferenco je CDC iz Atlante organiziral zanimivo predkonferenco, »Učni proces« za 160 vabljenih štipendistov. Ti bodo imeli ključno vlogo pri uresničevanju tobačne kontrole, predvsem v deželah v razvoju.

Z vidika dežel v razvoju je v razvitih deželah problematika drugačna. Tobaki lobi korenito posega v ekonomijo in politiko, usmerja in vpliva na gospodarske tokove globalno, na zdravje prebi-

valcev v deželah v razvoju. Nekateri glavni vodilni v tobačni industriji se že zavedajo problema. Za vodilne na nižjih ravneh potrebujemo več sodelovanja, saj lahko najdejo mehanizme podpore nekajenju. V nekaterih državah že uspešno delujejo in zagovarjajo učinkovito tobačno kontrolo pravniki.

Glavni organizatorji konference so bili ACS, AMA, Johnston & Johnston, SZO in različni sponzorji ter donatorji vodilnih farmacevtskih firm.

Želijo, da postane načrtno razvijanje in izvajanje okvirne konvencije o tobačni kontroli v domačih okoljih prioriteta naloga za vse udeležence. Uvajanje in podpora novih, mladim primernih projektov in programov lahko spremeni sliko sedanjega scenarija v zeleno vizijo za tretje tisočletje.

Vsaka država naj v ministrstvu za zdravstvo določi odgovorno osebo za tobačno kontrolo.

To so glavni zaključki konference. Naslednja konferenca bo leta 2003 v Helsinkih.

zti kozmetika

Zavod za tehnično izobraževanje

Vpisujemo v verificiran program izobraževanja odraslih za pridobitev poklica
KOZMETIČNI TEHNIK

- po končani V. in IV. stopnji izobrazbe

Organiziramo tudi tečaje:

- KLASIČNE TELESNE MASAŽE
- KLINIČNE AROMATERAPIJE
- PEDIKURE
- PROFESIONALNEGA MAKE UP-a
- REFLEKSNE MASAŽE STOPAL
- ROČNE LIMFNE DRENAŽE
- ZEN SHIATSU

INFORMACIJE:

KOZMETIČNA ŠOLA ZTI

Gerbičeva 51 a, Ljubljana

tel.: 01/28 33-800, 28 31-378

STROKOVNA EKSURZIJA V NOVO GORICO

Nataša PLOHL, Barbara DONIK

V sredo, 12.07.2000 smo se pripravnice, višje in diplomirane medicinske sestre, Splošne bolnišnice Maribor pod vodstvom mentorice prof. zdr. vzgoje Ljube Lednik odpravile na strokovno ekskurzijo v Novo Gorico.

Ogledali smo si center za zdravljenje odvisnosti od nedovoljenih drog, ki tam uspešno deluje že pet let pod vodstvom dr. Viljema Ščuka. Delo v ambulanti pa ne poteka samo na področju zdravljenja odvisnosti od drog, ampak tudi na področju psihoterapije, zdravljenja odvisnosti od iger na srečo ter prostitucije. Na Goriškem je okrog petsto različnih odvisnikov, ki so potencialni prenašalci virusnih bolezni in ne želijo vzpostaviti stika z ambulanto. Virusne bolezni so poleg kriminala največja težava. Zato so se v ambulanti odločili ponuditi pomoč na ulici. Pri tem projektu, imenovanem Umbrella, gre za spremljanje, varovanje in organiziranje rizičnih skupin. Projekt podpira poleg evropskih institucij tudi novogoriška občina in tamkajšnji zdravstveni dom, saj ne spada v redni zdravstveni načrt in se izvaja kot prostovoljna dejavnost. Na tem področju delujejo trenutno trije usposobljeni prostovoljci, ki se na ulici srečujejo z rizičnimi osebami. Brezplačno jim nudijo sterilne brizge in ostali pribor, osebam, ki se ukvarjajo s prostitucijo pa skušajo zagotoviti preglede pri ginekologu in kondome. »Naš cilj je pomagati potencialnim prenašalcem bolezni. Bistvo te pomoči pa je, da je anonimna. Zagotovljena je diskretnost tudi pred policijo, ki je pogost vzrok, da odvisniki in drugi ne poiščejo pomoči v državnih ustanovah.« je de-

jal dr. Viljem Ščuka. Projekt je vsekakor zelo uspešen, saj v Novi Gorici še niso zasledili okužbe z virusom HIV med rizičnimi skupinami in je odstotek obolelih za hepatitisom najnižji v Sloveniji. Pomembno pa je omeniti, da prebivalci Nove Gorice nimajo predsodkov do rizičnih skupin in so jim vedno pripravljeni pomagati.

Dr. Viljem Ščuka pa je s svojimi sodelavci pripravil novost, ustanovili so neodvisni center za pomoč marginalcem. Deluje v okviru Thule, društva za marginalne skupine pod vodstvom Bogdana Žorža.

Seveda pa ne smemo pozabiti omeniti pre-senečenja, ki ga je za nas pripravil dr. Ščuka. Omogočil nam je obisk komune Don Pierino. V komuni živi zdaj 10 odvisnikov, ki drug drugemu pomagajo pri fizičnem in psihičnem »razstrupljanju«. Režim v komuni je zelo strog, delo pa razdeljeno tako, da ni časa pomisliti na drogo. Fantje so popolnoma prepuščeni sami sebi in samo od njih je odvisno, ali bodo zdržali teh 30 mesecev ali ne. Toliko volje do življenja na tako majhnem prostoru je vsakemu izmed nas dobesečno vzelo sapo in popolnoma spremenilo naš pogled na odvisnike. Želimo jim, da bi jim uspelo osvoboditi se tega zla in da bi jim življenje dalo še eno možnost, ki si jo vsekakor zaslužijo.

BILI SMO V ŠVICI...

Anja ČOP, Tanja RITONJA

Po devetih urah vožnje z osebnim avtomobilom smo prispele v mesto Thun na severu Švice, kjer se je od 28.06.-01.07.2000 odvijal sedmi mednarodni simpozij uporabnikov Octopusa. Dr. Nataša Vidovič-Valentinčič in dr. Martina Jarc-Vidmar in dipl. medicinski sestri Anja Čop ter Tanja Ritonja se pri svojem delu z bolniki - varovanci na Očesni kliniki s preiskovalnim aparatom za računalniško kinetično in statično perimetrijo - Octopusom srečujemo vsak dan. Zato je bilo to srečanje idealna priložnost, da svoje znanje s področja specialnih dejavnosti v oftalmologiji, kamor sodi tudi perimetrija, izpopolnimo in nadgradimo.

Z računalniško statično perimetrijo testiramo občutljivost mrežnice na svetlobo (prag vzdraženosti mrežnice). Z računalniško kinetično perimetrijo pa določamo širino vidnega polja (periferni vid) s testiranjem občutljivosti čutnic za periferni vid na svetlobo. Mnoge oftalmološke, nevrološke, endokrine in druge bolezni povzročajo bolezenske spremembe na očeh in s tem posledično tudi v vidnem polju. Torej je Octopus pri diagnostično terapevtski obravnavi bolnika nepogrešljiv.

Prvi dan simpozija smo se udeležile učne delavnice, kjer so nam bile predstavljene vse tehnične podrobnosti o delovanju in načinih uporabe Octopusa, ki so za medicinsko sestro kot neposrednega izvajalca preiskovalne metode zelo pomembne. Veliko pozornosti so namenili tako fizični kot psihični pripravi bolnika - varovanca kot tudi pripravi medicinske sestre - izvajalke preiskave. Za samo preiskavo in za pridobitev uporabnih rezultatov - izvidov je namreč

pomembno nenehno sodelovanje med medicinsko sestro in bolnikom, zato je pomembna zbratost, natančnost in veliko truda obeh.

V naslednjih dveh dneh so od dopoldanskih do popoldanskih ur potekala strokovna predavanja. Strokovnjaki z različnih področij zdravstva in računalništva s celega sveta so nam nazorno predstavili posamezne programe ter strategije Octopusa in njihov razvoj. Vse povedano so nazorno slikovno podkrepili z različnimi grafično in statistično obdelanimi podatki. Z analizo rezultatov znanstvenih študij, ki so večinoma temeljili na pridobivanju informacij (podatkov) pri glavkomskih in nevroloških bolnikih, so nas seznanili v soboto, zadnji dan srečanja.

Vse dni našega druženja smo imeli nešteto možnosti za diskusijo in za dobivanje odgovorov na sprotne porajajoča se vprašanja. Organizatorji simpozija švicarski Interzeag in ljudje, ki stojijo za njim, so se nadvse potrudili, da je bilo naše bivanje v Švici prijetno. Kot gostitelji so nekaj posebnega. To smo spoznale ob naših večernih potepanjih po mestu, ko smo še lahko ujele utrip mestnega življenja. Nove vtise, znanje in izkušnje bomo v prihodnje s pridom uporabile na svojih delovnih področjih.

NOVO TISOČLETJE - NOVI CILJI

11. MEDNARODNA KONFERENCA REACH TO RECOVERY GRADEŽ, 10. - 13. maj 2000

Majda ŠMIT

V simpatičnem turističnem mestecu Gradež smo se zbrale prostovoljke in ugledni strokovnjaki na 11. mednarodni konferenci Pot k okrevanju (Reach to Recovery), ki je potekala pod geslom "Novo tisočletje - novi cilji". Slovesnosti ob odprtju konference so se udeležili predstavniki različnih mednarodnih združenj za boj proti raku, ki so v pozdravnih govorih tudi poudarjali pomembnost prostovoljnega dela. Predsednik ANDOS-a (italijanskega združenja žensk z rakom dojke), prof. Piero Pietri, pa je v uvodnem predavanju ob slikovnem arheološkem gradivu orisal zgodovinski pregled raka dojke do današnje dobe.

Tridnevni program predavanj je bil razdeljen na naslednja tematska področja:

- kdo odloča o zdravljenju in ali je obolelim ženskam dana izbira zdravljenja;
- pomen psihofizičnega počutja in kako nanj vpliva bolnica, njena družina in družba;
- sledenje bolezni od postavitve diagnoze naprej;
- komunikacija na vseh ravneh medosebnih odnosov;
- dopolnilna zdravljenja;
- utrujenost in rak dojke;
- prostovoljno delo – problemi in priložnosti.

Prisluhnili smo tudi osebnim izpovedim. Omenila bi osebno izpoved sedaj odraslega sina bolnice, ki je materino bolezen (rak dojke) doživljal kot dvanajstletni deček. Spominja se, da je oče prišel jokajoč domov in mu povedal, da je mati bolna, a da bo vse v redu. Ko pa jo je obiskal v bolnici, jo je videl blede, prizadeto in spoznal je, da je mami zelo bolna. Motilo ga je skrivnostno obnašanje odraslih, njihovo medsebojno šepetanje in pomilovalni pogledi. Postal je jezen in se spraševal, zakaj se nihče odkrito ne pogovori z njim. Zaprl se je vase in postal agresiven. Mati je na srečo ozdravela, on pa je potreboval dolgo

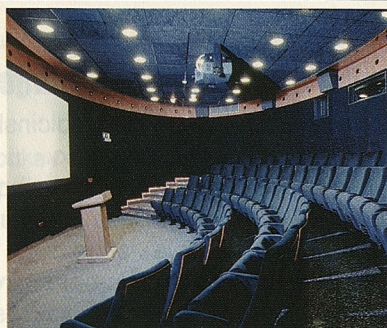
časa, da je uredil svoja čustva strahu, jeze, žalosti. V predavanju je poudaril pravico otrok, da jim odrasli odkrito razložijo, kaj se dogaja, in jim tudi odgovorijo na njihova vprašanja, kajti otroci razumejo veliko več, kot lahko zaznamo iz njihovega izraza.

Veliko prispevkov je bilo v sklopu Komunikacija na vseh ravneh medosebnih odnosov. Poudarjen je bil pomen komunikacije v odnosu med zdravnikom, bolnico in medicinsko sestro, v odnosu s partnerjem (seksualno življenje), z otroki (kako jim pomagati premagati strah, dati priložnost za poslavljanje, za pogovor, jok, za sožitje strahu), s prijatelji, sodelavci, sosedmi... (le-ti se velikokrat umaknejo, ker ne vedo, kaj naj rečejo, kako naj se obnašajo).

Pri nas deluje organizirana samopomoč žensk z rakom dojke Pot k okrevanju v okviru Društva onkoloških bolnikov že 15 let. V primerjavi s številnimi drugimi državami je organizirana na zavidljivi ravni, podprti s stalnimi, kvalitetnimi strokovnimi izobraževanji. Po različnih krajih Slovenije deluje več skupin za samopomoč. Prostovoljke pa obiskujemo tudi na novo obolele ženske z rakom dojke med njihovim bivanjem v bolnišnici. Z empatičnim razumevanjem na podlagi lastne izkušnje lahko prostovoljka nudi pomoč in informacije za lažje premagovanje različnih težav in stisk, ki nastanejo ob soočenju z boleznijo in njenim zdravljenjem. Osebno sem se prostovoljnemu delu pridružila pred enim letom. Dve leti pred tem sem namreč tudi sama zbolela za rakom dojke. Kot medicinska sestra sem ob soočenju z lastno boleznijo spoznavala in občutila, da ob dobri medicinski oskrbi potrebujem še dodatno pomoč. Ob obisku prostovoljke sem dobila tudi začasno protezo in knjižico Pot k okrevanju, ki mi je vsestransko pomagala v času rehabilitacije. Zato sem se odločila že takrat, da bom nekoč tudi sama delala kot prostovoljka.

HOTEL PAKA

Rudarska 1, 3320 Velenje, Slovenija, Tel: 063 898 000, Fax: 063 8980 810

Pripravljate seminar, konferenco...?

**Nov poslovno-konferenčni
HOTEL PAKA je kot nalašč za to!**

- **6** konferenčnih dvoran z vso tehnično opremo, od **20** do **250** oseb
- nočitve, gostinska ponudba in dodatni programi

Vse informacije na telefon: **063 898 00** in 063 898 0714, Stanko Brunšek

tiskarna Povše
tiskamo vse razen denarja

*Povšetova 36 a
1000 Ljubljana*

Psihiatrična klinika Ljubljana, Studenec 48, pripravlja

funkcionalno izobraževanje iz psihiatrične zdravstvene nege in psihiatrije

Program je namenjen medicinskim sestram, zdravstvenim tehnikom in sodelavcem, ki so povezani s psihiatrično prakso.

V Psihiatrični kliniki Ljubljana bomo prek sproščene komunikacije bogatili, dopolnjevali in ustvarjalno sodelovali pri povezovanju teorije in prakse psihiatrične zdravstvene nege in psihiatrije ter občutili dinamiko dela v skupini.

Vsebine programa so usmerjene v praktično delo z bolnikom/varovancem z duševno motnjo. Izvajalci programa so strokovnjaki psihiatrične stroke, ki bodo v stimulativnem okolju spodbudili in zadovoljili vašo željo in potrebo po znanju.

Začetek izvajanja programa:

Prvi termin bo od **6. 11 – 17. 11. 2000** in drugi od **20. 11. – 1. 12. 2000**.

V vsako skupino sprejmemo omejeno število kandidatov, zato vas prosim za pravočasne predprijave.

Cena usposabljanja in gradiv znaša 70.000,00 SIT z 19-odstotnim DDV. Nakazilo bo možno po izstavitvi računa Psihiatrične klinike.

Po končanem usposabljanju kandidati prejmejo potrdilo o uspešno zaključenem izobraževanju.

Klinični oddelek za otroško kirurgijo in intenzivno terapijo
Kirurška klinika, Klinični center Ljubljana
Zbornica zdravstvene nege Slovenije
prirejata: Funkcionalno izobraževanje z učno delavnico

Kritično bolan otrok

dne 7. in 8. novembra 2000

v predavalnici 1 Kliničnega centra v Ljubljani, Zaloška 7,
1525 Ljubljana.

Strokovni seminar organiziramo za vse medicinske sestre in zdravstvene tehnike, ki izvajajo zdravstveno nego pri bolnem otroku v bolnišnicah, v zdravstvenih domovih in drugih strokovnih ustanovah. Strokovnega seminarja se lahko udeležijo tudi pedagoški delavci, ki poučujejo zdravstveno nego na zdravstvenih šolah. Izobraževanje se šteje za strokovno izpopolnjevanje, za kar prejmete potrdila.

Program izobraževanja:

1. Teoretični del

- Mesto medicinske sestre pri obravnavi kritično bolnega otroka,
- Kritično bolan otrok, razpoznava in ukrepi,
- Nadzor kritično bolnega otroka,
- Temeljni in dodatni postopki oživljanja,
- Pripomočki za odpiranje in vzdrževanje dihalne poti,
- Uporaba kisika v zdravstveni ustanovi in med prevozom,
- Intubacija otroka in uporaba laringealne maske,
- Medicinska sestra, kritično bolan otrok in starši.

2. Praktični del

- Vaje iz oživljanja na modelih dojenčkov in večjih otrok,

- Varni načini uporabe virov kisika,
- Novosti pri vzdrževanju umetne dihalne poti,
- Varni načini pritrditve tubusa in trahealne kanile
- Nastavljanje venskih poti – urjenje na modelih,
- Ogled enote za intenzivno terapijo.

3. Vprašalnik za oceno izobraževalnih ciljev

Kotizacija znaša 20.000,00 SIT.

Nakazilo: H.B.S. d.o.o.

Žiro račun: 50100-601-272266, sklicna številka 05-140-00. Prijavnico in kopijo dokazila o vplačilu kotizacije prosimo **OBVEZNO** pošljite na podjetje H.B.S. d.o.o., Cesta Dolomitskega odreda 44, 1000 Ljubljana (tel.: (01) – 2574-555).

Praktični del izobraževanja bo potekal po skupinah, zato vas prosimo, da prijave pošljete do 15/10-2000 na podjetje H.B.S. d.o.o., Cesta Dolomitskega odreda 44, 1000 Ljubljana.

Besedilo za prijavnico:

Funkcionalno izobraževanje z učno delavnico
Kritično bolan otrok

dne 7. in 8. novembra 2000

v predavalnici 1 Kliničnega centra v Ljubljani, Zaloška 7,
1525 Ljubljana

Prijavnico prosim pošljite na naslov: Podjetje H.B.S. d.o.o., Cesta Dolomitskega odreda 44, 1000 Ljubljana (tel.: (01) – 2574-555).

Organizacijski odbor:

Minja PETROVIČ, Ela OKRŠLAR,
Rezi KRAŠOVEC, Klavdija SOSIČ

SREDNJA ŠOLA JESENICE

Ulica bratov Rupar 2, 4270 Jesenice

Tel.: (04) 586 21 10, Faks.: (04) 586 24 10

Razpisuje prosto delovno mesto

Srednja šola Jesenice objavlja prosto delovno mesto **učitelja praktičnega pouka v programu bolničar – negovalec in tehnik zdravstvene nege** za določen delovni čas s polnim delovnim časom.

Pogoji za zaposlitev:

- višja oziroma visoka strokovna izobrazba zdravstvene usmeritve
- pedagoško – androgoška izobrazba

Nastop dela je 1.9.2000.

Ponudbe pošljite v 10 dneh na naslov Srednja šola Jesenice, Ulica bratov Rupar 2, 4270 JESENICE.

Ravnatelj: Stanko VIDMAR, univ.dipl.ing.

ONKOLOŠKI INŠTITUT LJUBLJANA

Služba za zdravstveno nego

OBVESTILO ZDRAVSTVENIM ZAVODOM

Obveščamo, da bo v času od 6.11.2000 do vključno 9.11.2000 na Onkološkem inštitutu Ljubljana potekal program teoretičnega usposabljanja iz onkološke zdravstvene nege in onkologije za DMS – pripravnice.

Strokovni program bo objavljen v oktobrski številki Utripa.

Direktorica za zdravstveno nego: Marina VELEPIČ, VMS

Vabimo Vas, da se udeležite seminarja iz ciklusa ČLOVEK IN ZDRAVJE

DRUŽINA, ZAKON, PARTNERSTVO V LUČI ROJSTVA OTROKA; PLODNOST, NOSEČNOST, ROJSTVO, NEGA OTROK

Seminar bo potekal v sredo, 20. septembra 2000 v Ljubljani (Rožna dolina, cesta XV/14) od 9.00 do 17.00 ure.

TEMATIKA:

- Družina, zakon, partnerstvo,
- Psihološki dejavniki zdravega partnerstva in zdravega zakona,
- Psihološki vidiki dojenja in nege novorojenčkov in dojenčkov,
- Vloga matere in očeta ob rojstvu in po rojstvu,
- Psihološki vidiki neplodnosti.

PREDAVATELJI: prof. dr. Janek Musek
dr. Silvestra Hoyer
VMS Bernarda Oberstar

KOTIZACIJA za slušatelja na seminarju znaša 15.470,00 v ceni JE všteti 19-odstotni DDV.

(POPUSTI -glej katalog dodatnega strokovnega izobraževanja 2000, Educy, str. 5).

Kotizacijo lahko nakažete na ŽR: 50102-601-278100 ali jo poravnate pred pričetkom seminarja.

PRIJAVE sprejemamo pisno, po faksu ali po telefonu:

EDUCY d.o.o.

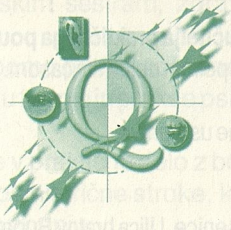
Rožna dolina, c. XV/14, 1000 Ljubljana

tel.: 061 1234 446, 041 649 652, faks: 061 1234 447

Zaradi omejenega števila udeležencev Vas prosimo, da nam čim prej sporočite svojo prijavo.

CALL FOR PAPERS

Book your place by Friday 19 January 2000 and save \$50 on the full registration fee

6th EUROPEAN FORUM ON QUALITY IMPROVEMENT IN HEALTH CARE

3 Day Conference

6th EUROPEAN FORUM ON QUALITY IMPROVEMENT IN HEALTH CARE
3 Day Conference

**PODROBNE INFORMACIJE
LAHKO DOBITE NA SEDEŽU
ZBORNICE - ZVEZE**

**European Nursing Education and
Registration Conference**
Budapest Convention Center
18 - 20 October 2000

**Uspešno proti
debelosti**

Novo zdravilo v Sloveniji

Dvojno delovanje proti kalorijam

Z dvojnim delovanjem proti kalorijam omogoča Reductil® dolgotrajni uspeh. Povečuje občutek sitosti, kar omogoča manjši vnos kalorij, ter večja porabo energije.

Uspešno proti odvečnim kilogramom s programom celostnega uravnavanja telesne teže: Reductil®+ dieta/zdrava prehrana + več gibanja + sprememba načina življenja.

Dolgotrajni uspeh je najboljša motivacija. Odločilen je Reductil®.

Reductil®
sibutramin

Celostno uravnavanje telesne teže

www.obesity.basf-pharma.com

Dodatne informacije so na voljo v Knoll-u AG
Podružnica Knoll Ljubljana
Dunajska 22, 1000 Ljubljana
Tel.: 01-43 22 322, 23 02 252
faks: 01 23 02 454

*nežno,
sem mu pritrdila...*

VIVAFIX - samolepilni trak za pritrditev obvezilnega materiala

Enostavna in zanesljiva uporaba, varnost in udobnost,
izvrstno prilaganje, popolno prekritje - manjša možnost okužbe,
koži prijazni materiali, različne dimenzije, neboleče
odstranjevanje, nižji stroški zdravljenja.

TOSAMA

ISO 9001 GMP

Bolečina boli.

K sreči proti bolečini nismo nemočni.

Lekadol pomaga:

- pri glavobolu
- pri zobobolu
- pri zvišani telesni temperaturi
- pri gripi in prehladu
- po operacijah in poškodbah
- pri menstrualnih in drugih bolečinah

Lekadol je najvarnejše zdravilo proti bolečinam, ki ga dobite brez recepta. Ne poškoduje želodčne sluznice, zato je posebej primeren za vse, ki imajo želodčne težave in jim odsvetujejo uporabo drugih analgetikov. Sirup Lekadol je primeren tudi za otroke starejše od 2 let.

Lekadol vsebuje paracetamol. Pred uporabo natančno preberite navodilo! O tveganju in stranskih učinkih se posvetujte z zdravnikom ali farmacevtom.

LEK d.d., Verovškova 57, Ljubljana, SLO, www.lek.si

Lekadol
Proti bolečinam
toda brez
želodčnih težav

